

PRZEDMIOTY KIERUNKOWE

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Literatura powszechna					Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Literatura powszechna					Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska - nauczycielska / z logopedia/filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko- publicystyczna	
	Rok / semestr: I / 1		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	30					

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz
Cel przedmiotu / modułu	Zapoznanie studentów z najważniejszymi osiągnięciami literackim europejskiego obszaru kulturowego. Uporządkowanie i usystematyzowanie wiedzy na temat wybranych literatur europejskich, czyniąc zadość kryterium chronologicznemu. Rozbudzenie zainteresowań literaturą europejską oraz wskazanie sposobów zdobywania informacji na ten temat.
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość epok literackich i wybranych utworów, zgodnie z programem szkoły średniej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Posługuje się podstawową wiedzą z zakresu kultury antycznej i wybranej literatury europejskiej w powiązaniu z kulturą i literaturą polską.	K_W03

02	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje związane z tematyką i kontekstem zajęć z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów.	K_U01
03	Pozycjonuje i weryfikuje zakres posiadanych przez siebie informacji oraz zdobywa wiadomości na wskazany temat i sytuuje je w szerszym kontekście.	K_K01
04	Rekonstruuje światopogląd doby antyku i epok późniejszych (do XVII w.) jako element dziedzictwa kulturowego Europy.	K_K08

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Analityczny przegląd literatur europejskich: starogreckiej, rzymskiej, włoskiej, francuskiej i angielskiej. Za główne kryterium wyboru utworów przyjmuje się rangę dzieła (problematyka, artyzm). Przedstawione opracowania literatur mają charakter historycznoliteracki. Sposób przedstawienia dzieł winien unaocznic wkład piśmiennictwa poszczególnych narodów do literatury polskiej, a nawet światowej. Podejmuje się następujące kwestie: obraz świata i człowieka w literaturze antycznej; kłopoty z Homerem (kwestia Homerowa); tragedia grecka (Tespis, Sofokles); Safona w świetle swych pieśni; rola sportu w starożytnej Grecji (Pindar, epinikia). Literatura rzymska (Horacy, pieśni oraz listy prozą i wierszem, horacjanizm); Cicero (mowy: ideały republikańskie). Literatura włoska: poeta uwieńczony (Petrarka, petrarkizm; problem Laury). Literatura francuska: epika rycerska (*Pieśń o Rolandzie*); wobec Pindara i Petrarki (Ronsard). Literatura angielska: teatr elżbietański; propozycja przewodnika encyklopedycznego związanego z Szekspirem. Uwzględnianie aspektu: od szablonowych dokonań literackich po próby nowatorskie.

Ćwiczenia

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	<i>Dzieje literatur europejskich</i> , pod red. W. Floriana, t. 1, Warszawa 1979, i t. 2, Warszawa 1982 (wybrane fragmenty); M. Cytowska, H. Szelest, <i>Literatura grecka i rzymska w zarysie</i> , Warszawa 1981 (wybór); S. Stabryła, <i>Historia literatury starożytnej Grecji i Rzymu: zarys</i> , Wrocław 2002; G. Janson, P. Tuffrau, <i>Historia literatury francuskiej w zarysie</i> , Warszawa 1971 (wybór); J. Hinstein, <i>Historia literatury włoskiej. Zarys</i> , Wrocław 1979 (wybór); P. Mroczkowski, <i>Historia literatury angielskiej. Zarys</i> , Wrocław 1981 (wybór); <i>Historia literatury światowej</i> , pod red. M. Szulca, t. 1: <i>Starożytność</i> , Kraków 2003; t. 2: <i>Średniowiecze, renesans, barok</i> , Kraków 2003.
Literatura uzupełniająca	<i>Vademecum historyka starożytnej Grecji i Rzymu</i> , pod red. E. Wipszyckiej, t. 1, Warszawa 1982; <i>Historia literatury światowej w dziesięciu tomach</i> , pod red. T. Skoczka, t. 1, Bochnia 2003; t. 2-5, Bochnia 2004.

Metody kształcenia	Wykład informacyjny i problemowy; dyskusja.		
Metody weryfikacji efektów kształcenia			Nr efektu kształcenia przedmiotu
Ustne wprowadzenie do tematu lub praca pisemna (referat, rozprawka, esej).			01 02 03 04
Aktywność na zajęciach			01 03 04
Prezentacja			01 02 03 04
Forma i warunki zaliczenia	ZO przygotowanie wystąpienia na wskazany temat - 50% test pisemny - 50%		

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	30
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	5
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	10
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	4
Udział w konsultacjach	1
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	50
Liczba punktów ECTS za przedmiot	2
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(19) 0,4 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+1=31) 1,2 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Literatura powszechna					Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Literatura powszechna					Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska - nauczycielska /z logopedią/ filologiczna obsługa biznesu dziennikarsko-publicystyczna /		
	Rok / semestr: I / 2		Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	30					

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz
Cel przedmiotu / modułu	Rozbudzenie zainteresowania literaturą obcą XVII i XVIII wieku. Wykazanie odmienności i cech wspólnych w literaturach europejskich XVII i XVIII stulecia.
Wymagania wstępne	Znajomość literatury powszechnej przewidzianej w programie studiów licencjackich w ramach I semestru.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Posługuje się podstawową wiedzą z zakresu literatury francuskiej, angielskiej i niemieckiej XVII i XVIII wieku i wiąże europejskie dokonania literackie z kulturą i literaturą polską.	K_W03
02	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje związane z tematyką i kontekstem zajęć z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów.	K_U01
03	Pozycjonuje i weryfikuje zakres posiadanych przez siebie informacji oraz zdobywa wiadomości na wskazany temat i sytuuje je w szerszym kontekście.	K_K01
04	Odtwarza światopogląd XVII i XVIII wieku jako element dziedzictwa kulturowego myśli europejskiej.	K_K08

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Wykład kursowy obejmujący największe osiągnięcia literatury francuskiej, angielskiej, niemieckiej i rosyjskiej XVII i XVIII wieku: Moliere (*Skąpiec*), La Fontaine (*Bajki*), J. B. Racine (*Fedra*), Wolter (*Kandyd, czyli optymizm*), J. J. Rousseau (*Nowa Heloiza*), Encyklopedyści (redaktorzy oraz hasła z różnych działów *Encyklopedii*), C. Goldoni (*Kawiarenka wenecka*), L. Sterne (*Podróż sentymentalna przez Francję i Włochy*); J. W. Goethe (*Cierpienia młodego Wertera*), A. N. Radiszczew (*Podróż z Petersburga do Moskwy – fragment początkowy*). Ukazywanie dzieł w kontekście historycznym i kulturowym oraz problemów epoki. Zarys sylwetek autorów.

Ćwiczenia

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	<p><i>Dzieje literatur europejskich</i>, pod red. W. Floriana, t. 1-2, Warszawa 1977-1983; P. Hazard, <i>Kryzys świadomości europejskiej 1680-1715</i>, wstęp M. Żurowski, Warszawa 1974; G. Lanson, P. Tuffrau, <i>Historia literatury francuskiej w zarysie</i>, Warszawa 1971; K. Dybeł, B. Marczuk, J. Prokop, <i>Historia literatury francuskiej</i>, Warszawa 2005; <i>Dzieje literatury niemieckiej</i>, pod red. M. Szyrockiego, t. 1, Warszawa 1969; t. 2, Warszawa 1972; P. Mroczkowski, <i>Historia literatury angielskiej. Zarys</i>, Wrocław 1981; B. Mucha, <i>Historia literatury rosyjskiej: od początków do czasów najnowszych</i>, Wrocław 2002 – wybrane rozdziały ze wskazanych publikacji.</p>
Literatura uzupełniająca	<p>J. Black, <i>Europa XVIII wieku: 1700-1789</i>, Warszawa 1997 (rozdz. VIII: <i>Kultura i sztuka</i>).</p>

Metody kształcenia	Wykład informacyjny i problemowy; prezentacja; dyskusja.		
Metody weryfikacji efektów kształcenia			Nr efektu kształcenia przedmiotu
Praca pisemna (referat, rozprawka, esej).			01 02 03 04
Aktywność na zajęciach.			01 03 04

Prezentacja.		01 02 03 04
Forma i warunki zaliczenia	ZO Praca pisemna – 30% Prezentacja – 30% Sprawdzian testowy – 40%	
NAKŁAD PRACY STUDENTA		
	Liczba godzin	
Udział w wykładach	30	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	4	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*		
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*		
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	12	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	3	
Udział w konsultacjach	1	
Inne		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	50	
Liczba punktów ECTS za przedmiot	2	
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(19) 0,4 ECTS	
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+1=31) 1,2 ECTS	

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Historia literatury polskiej – literatura staropolska				Kod modułu:		
	Nazwa przedmiotu: Historia literatury polskiej – literatura staropolska				Kod przedmiotu:		
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: Filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska - nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko- publicystyczna		
	Rok / semestr: I / 1		Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	30	15				

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz
Cel przedmiotu / modułu	Poznanie tekstów literatury staropolskiej w kontekście europejskich dokonań literackich okresu oraz w symbiozie z innymi sztukami (architektura, muzyka, plastyka). Przygotowanie studentów do prowadzenia analiz historycznoliterackich utworów. Zapoznanie z prądami literackimi epoki (estetyka utworów) i kulturą polską okresu. Wykształcenie w studentach umiejętności pracy indywidualnej i zespołowej. Zapoznanie z zasadami prowadzenia dyskusji.
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość epok literackich wynikająca z programu kształcenia ogólnego na poziomie liceum. Znajomość podstawowej aparatury pojęciowej z zakresu analizy i interpretacji dzieła literackiego.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Określa miejsce literatury staropolskiej na tle innych epok literackich w Polsce i w Europie.	K_W01

02	Posługuje się pojęciami filologicznymi: epoka, okres literacki, prąd literacki, dzieło literackie (tekst literacki, analiza literacka, funkcja dzieła literackiego), edycja.	K_W02 K_W12
03	Sytuuje ramy chronologiczne epok (średniowiecze, renesans, barok), rozpoznaje i określa ich główne tendencje rozwojowe i najważniejsze osiągnięcia: światopogląd, druk, mecenat, kultura, nauka, retoryka, rodzaje i gatunki literackie.	K_W06
04	Określa związki literatury staropolskiej z literaturą europejską, głównie antyczną oraz francuską i włoską.	K_W03
05	Wyszukuje i interpretuje informacje ze wskazanych opracowań i źródeł (lektur).	K_U01
06	Samodzielnie zdobywa wiedzę i podejmuje próby jej weryfikacji.	K_U03
07	Interpretuje utwory literackie; znajduje klucz do nowego odczytania tekstów staropolskich.	K_U09
08	Przygotowuje prace pisemnych w różnej formie (rozprawka, krytyka literacka).	K_U18
09	Prezentuje wystąpienia w dowolnej formie w oparciu o opracowania i źródła.	K_U19
10	Kultywuje przekaz historyczno-kulturowy z zakresu dziedzictwa kulturowego kraju.	K_K08

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Badania naukowe nad literaturą staropolską; periodyzacja epoki; oddziaływanie Biblii i myśli europejskiej; atrybucje autorskie; dwujęzyczność literatury; rozważania na temat poezji (J. Kochanowski, M. K. Sarbiewski, J. A. Morsztyn); gatunki literackie, tematyka i problematyka utworów, środki artystyczne. Średniowieczna twórczość religijna i świecka. Wartość historyczna prozy średniowiecznej (*Kronika Galla Anonima*).

Przełom humanistyczny i dokonania twórców wczesnego renesansu (A. Krzycki, J. Dantyszek, K. Janicki). Pełnia renesansu: M. Rej (*Figliki* – humor i dowcip; *Żywot i sprawy poćciwego ślachcica polskiego Mikołaja Reja* - biografia czy autobiografia?), J. Kochanowski i jego związki z Homerem, Horacym oraz Petrarcką (*Fraszki, Pieśni, Treny, Odprawa posłów greckich*). Legenda literacka i patriotyczna P. Skargi (*Kazania sejmowe* – program polityczno-społeczny).

Nowatorskie poszukiwania twórców barokowych (M. Sęp-Szarzyński, J.A. Morsztyn), Estetyka baroku, tematyka i różnorodność formalna poezji barokowej (W. Potocki, D. Naborowski). Kultura sarmacka i literatura sowizdrzalska.

Ćwiczenia

Analizy filologiczne wybranych utworów, próby nowego odczytywania tekstów: *Bogurodzica* a *Salve Regina*; poezja dydaktyczna: *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*; cechy pamfletu w *Pieśni o zabiciu Jędrzeja Tęczyńskiego*; twórcy cudzoziemscy (Gall Anonim, Kallimach); średniowieczne erotyki (listy miłosne). Kwestia „świeckości” literatury średniowiecznej. Humor i dowcip: epigramaty wczesnego renesansu, *Figliki* M. Reja, *Fraszki* J. Kochanowskiego. Apogeum twórczości renesansowej: *Treny, Pieśni, Odprawa posłów greckich* J. Kochanowskiego. Wokół retoryczności: *Kazania sejmowe* P. Skargi. Koncept w poezji J. A. Morsztyna; tendencje manierystyczne (D. Naborowski); sarmatyzm w świetle *Pamiętników* J. Ch. Paska.

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	T. Michałowska, <i>Średniowiecze</i> , Warszawa 1997 (wybrane rozdziały); J. Ziomek, <i>Renesans</i> , Warszawa 1977; Cz. Hernas, <i>Barok</i> , Warszawa 1998; <i>Słownik literatury staropolskiej: Średniowiecze – Renesans – Barok</i> , pod red. T. Michałowskiej, przy udziale B. Otwinowskiej i E. Sarnowskiej-Temeriusz, Wrocław 1998 (wybrane hasła); J. Kotarska, E. Kotarski, <i>Słownik literatury polskiej: Średniowiecze – Renesans - Barok</i> , Gdańsk 2002 (wybrane hasła); „ <i>Toć jest dziwne a nowe</i> ”. <i>Antologia literatury polskiego średniowiecza</i> , opr. A. Jelicz, Warszawa 1987; <i>Antologia poezji polsko-łacińskiej 1470-1543</i> , opr. A. Jelicz, Szczecin 1985; <i>Średniowieczna proza polska</i> , opr. S. Vrtel-Wierczyński, Wrocław 1959; „ <i>Patrząc na rozmaite świata tego sprawy</i> ”. <i>Antologia poezji renesansowej</i> , opr. J. Sokołowska, Warszawa 1984; „ <i>I w odmianach czasu smak jest</i> ”. <i>Antologia poezji epoki baroku</i> , opr. J. Sokołowska, Warszawa 1991; <i>Helikon sarmacki. Wątki i tematy polskiej poezji barokowej</i> . Wybór tekstów, wstęp i komentarze A. Vincenz, opr. tekstów i bibliografii M. Malicki, Wrocław 1989; <i>Pisarze staropolscy. Sylwetki</i> , pod red. S. Grzeszczuka, t. 1, Warszawa 1991, t. 2, Warszawa 1997; <i>Lektury polonistyczne: Średniowiecze – Renesans- Barok</i> , pod red. A. Borowskiego i J. S. Gruchały, t. 1, Kraków 1997.
Literatura uzupełniająca	J. Kotarska, <i>Teatrum mundi. Ze studiów nad poezją staropolską</i> , Gdańsk 1998; R. Grześkowiak, <i>Barokowy tekst i jego twórcy. Studia o edycji i atrybucji poezji „wieku rękopisów”</i> , Gdańsk 2003.

Metody kształcenia	Wykład informacyjny i problemowy. Praca z tekstem (analiza literacka), dyskusja, inscenizacja.	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Aktywność na zajęciach.		01 02 04 05 07 09
Wystąpienia indywidualne (prezentacja).		03 05 06 09 10
Praca w grupach i prezentacja efektów pracy.		03 07
Praca domowa (pisemna).		02 04 06 08
Forma i warunki zaliczenia	ZO Aktywny udział w zajęciach (50%). Prezentacja (25%). Praca pisemna o różnej formie (25%).	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	30
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	5
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	15
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	10
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	5
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	8
Udział w konsultacjach	2

Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	75
Liczba punktów ECTS za przedmiot	3
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(5+15+10+5+8=43) 1,6 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+15+2=47) 1,7 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Historia literatury polskiej - literatura staropolska		Kod modułu:				
	Nazwa przedmiotu: Historia literatury polskiej - literatura staropolska		Kod przedmiotu:				
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska - nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna		
	Rok / semestr: I / 2		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	30	15				

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz
Cel przedmiotu / modułu	Ukazanie polskiego oświecenia na tle europejskim oraz wobec baroku i romantyzmu. Wyeksponowanie specyfiki i nowoczesności polskiego oświecenia. Prezentacja najwybitniejszych osiągnięć literackich okresu w kontekście prądów literackich.

	Wydobycie powiązań literatury ze sztuką (m.in. poezja inskrypcyjna). Wykształcenie w studentach umiejętności pracy indywidualnej i zespołowej. Zapoznanie z zasadami polemiki literackiej.
Wymagania wstępne	Znajomość literatury staropolskiej na poziomie licencjatu.

EFEKTY KSZTAŁCENIA

Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Określa miejsce literatury oświeceniowej w odniesieniu do literatury staropolskiej i okresu romantyzmu.	K_W01
02	Posługuje się pojęciami typowymi dla epoki (np. libertynizm światopoglądowy, jakobinizm, wolterianizm, russoizm, wolnomularstwo).	K_W02 K_W12
03	Określa ramy chronologiczne epoki i wskazuje najważniejsze osiągnięcia okresu.	K_W06
04	Określa związki literatury okresu oświecenia z literaturą oświecenia europejskiego, zwłaszcza francuskiego.	K_W14
05	Wyszukuje i interpretuje wiedzę uzyskaną ze wskazanych opracowań i źródeł.	K_U01
06	Poddaje weryfikacji samodzielnie zdobytą wiedzę.	K_U03
07	Dokonuje analiz utworów literackich.	K_U09
08	Przygotowuje prace pisemne w określonej formie (rozprawka, esej).	K_U18
09	Prezentuje wystąpienia w dowolnej formie w oparciu o podaną literaturę.	K_U19
10	Pielęgnuje i kultywuje przekaz historyczno-kulturowy z zakresu dziedzictwa kulturowego regionu i kraju.	K_K08

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Wykłady mają charakter monograficzny; ukazują proces rozwoju polskiego oświecenia, wskazując na źródła inspiracji dla kultury i literatury okresu. Koncentrują się na ważnych dla epoki kwestiach: między barokiem a oświeceniem (E. Drużbacka); mecenat Stanisława Augusta Poniatowskiego (obiady czwartkowe, czasopiśmiennictwo, teatr, edukacja, literatura, architektura); prądy literackie okresu (klasycyzm, sentymentalizm, rokoko); poetyki i gatunki literackie; ośrodki kultury i programy polityczne. Prezentują najwybitniejsze osiągnięcia literackie (F. Bohomolec, A. Naruszewicz, I. Krasicki, S. Trembecki, F. D. Książnin, F. Karpiński, F. Zabłocki, W. Bogusławski i J. Wybicki) oraz poezję okolicznościową (literatura barska i pierwszego rozbioru kraju, czasu Sejmu Czteroletniego z uwzględnieniem pamfletów F. Zabłockiego, jak też targowicy i sejmu grodzieńskiego z położeniem nacisku na twórczość antytargowicką J. U. Niemcewicza i jakobińską J. Jasińskiego) oraz poezja powstania kościuszkowskiego, legionowa i Królestwa Polskiego. Z publicystyki oświeceniowej prezentuje się dokonania H. Kołłątaja, S. Staszica, F. S. Jezierskiego.

Ćwiczenia

Ukierunkowanie na właściwe odczytywanie tekstów literackich (poezji, prozy i dramatu). Interpretacje pod kątem prezentowanych postaw moralnych (odnowa społeczeństwa) i w kontekście wydarzeń politycznych kraju.

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	M. Klimowicz, <i>Oświecenie</i> , Warszawa 1999; <i>Pisarze polskiego oświecenia</i> , pod red. T. Kostkiewiczowej i Z. Golińskiego, t. 1-3, Warszawa 1992-1996 (wybrane sylwetki); <i>Słownik literatury polskiego oświecenia</i> , pod red. T. Kostkiewiczowej, Wrocław 1977 (wybrane hasła); „Świat poprawiać – Zuchwałę rzemiosło”, <i>Antologia poezji polskiego oświecenia</i> , opr. T. Kostkiewiczowa i Z. Goliński, Warszawa 1981 (wybór); „Abyśmy o ojczyźnie naszej radzili”. <i>Antologia publicystyki stanisławowskiej</i> , opr. Z. Goliński, Warszawa 1984 (wybór). Publikacje z serii <i>Czytanie poetów polskiego Oświecenia</i> (t. 1: <i>Czytanie Książnina</i> , pod red. B. Mazurkowej i T. Chachulskiego, Warszawa 2010; t. 2: <i>Czytanie Krasickiego</i> , pod red. T. Kostkiewiczowej, R. Doktora, B. Mazurkowej, Warszawa 2014; t. 3: <i>Czytanie Naruszewicza</i> , pod red. B. Wolskiej, T. Kostkiewiczowej i B. Mazurkowej, Warszawa 2015).
Literatura uzupełniająca	<i>Oświeceni o literaturze. Wypowiedzi pisarzy polskich 1740-1800</i> , opr. T. Kostkiewiczowa i Z. Goliński, Warszawa 1993 (wybór); <i>Europejski Wiek Osiemnasty. Uniwersalizm myśli, różnorodność dróg. Studia i materiały</i> , pod red. M. Dębowskiego, A. Grześkowiak-Krwawicz i M. Zwierzykowskiego, Kraków 2013 (wybór).
Metody kształcenia	Wykład kursowy, praca z tekstem (analizy i interpretacje utworów), dyskusja, polemika.
Metody weryfikacji efektów kształcenia	
	Nr efektu kształcenia przedmiotu
Aktywność na zajęciach.	01 02 03 04
Wystąpienia indywidualne (prezentacja).	09 10
Praca grupowa i przedstawienie jej efektów.	01 02 03 04
Praca domowa (pisemna).	05 06 07 08 10
Forma i warunki zaliczenia	E aktywny udział w zajęciach – 15% prezentacja – 15% praca domowa, roczna praca pisemna – 25% egzamin ustny – 45%
NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	30
Samodzielne studiowanie tematyki	10

wykładów	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	15
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	10
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	15
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	15
Udział w konsultacjach	5
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100
Liczba punktów ECTS za przedmiot	4
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(10+15+10+15+15=65) 2,8 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+15+5=50) 2 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Historia literatury polskiej - romantyzm					Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Historia literatury polskiej - romantyzm					Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska - nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu/ dziennikarsko- publicystyczna	
	Rok / semestr: II / 3		Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	30	15				
	Koordynator przedmiotu / modułu		dr Katarzyna Jarosińska-Buriak				
	Prowadzący zajęcia		dr Katarzyna Jarosińska-Buriak				

<p>Cel przedmiotu / modułu</p>	<p>Struktura zajęć zakłada prezentację ośrodkowych tematów, kluczowych pojęć i zjawisk estetycznych romantyzmu z intencją naszkicowania swoistej siatki zagadnień i mapy możliwych odniesień. Dysponując taką ramową prezentacją najistotniejszych kwestii student z łatwością pogłębi i zrekonstruuje interesujące go kwestie w ramach samodzielnych lektur i poszukiwań.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prezentacja tekstów literatury polskiego romantyzmu z jednoczesnym wprowadzeniem analizy historycznoliterackiej. 2. Przedstawienie wybranych koncepcji filozoficznych XIX wieku ze szczególnym uwzględnieniem ich konsekwencji kulturowych i realizacji w literaturze. 3. Zapoznanie z wyznacznikami stylistyki i konwencji literackich wybranych utworów, ze szczególnym podkreśleniem aspektu macierzystego kontekstu epoki. 4. Wyposażenie w narzędzia i umiejętności pozwalające na rozpoznanie wybranych koncepcji filozoficznych epoki w dziele literackim, ze szczególnym uwzględnieniem ich konsekwencji znaczeniowych i formalnych. 5. Wykształcenie otwartości na różnorodne sposoby interpretacji, pomagające w zrozumieniu niejednorodnych pod względem przynależności gatunkowej oraz zróżnicowanych co do stopnia trudności, utworów literackich. 	
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>Student powinien posiadać elementarne wiadomości z zakresu historii literatury, zarówno w aspekcie specyfiki kulturowej epok, jak i kontekstu historycznoliterackiego dzieł, co ułatwi dostrzeżenie analogii i różnic między literaturą rodzimą a literaturą innych krajów. Ponadto powinien być wyposażony w podstawową aparaturę pojęciową z zakresu analizy i interpretacji dzieła literackiego.</p>	
<p>EFEKTY KSZTAŁCENIA</p>		
<p>Nr</p>	<p>Opis efektu kształcenia</p>	<p>Odniesienie do efektów dla kierunku</p>
<p>01</p>	<p>Student rozpoznaje, odtwarza i stosuje w sposób uporządkowany podstawową terminologię związaną zarówno z periodyzacją polskiego romantyzmu (okres literacki, ramy czasowe, prąd, tendencja, utwór programowy itp.), romantycznym światopoglądem i postawami (tyrteizm, byronizm, prometeizm, mesjanizm, tragizm, weltschmerz, orientalizm, ludowość, szaleństwo itp.), jak i strategii filozoficznych (idealizm, heglizm, dualizm, postawa sokratejska, itp.), literacko-kreacyjnych (ironia romantyczna) oraz rodzajowo-gatunkowych (ballada, epos, sonet, hymn, poemat dygresyjny, dramat, powieść poetycka).</p>	<p>K_W02 K_W12 K_W10</p>
<p>02</p>	<p>Rozpoznaje i przywołuje wiadomości z zakresu wybranych utworów doby romantyzmu oraz towarzyszącego im kontekstu historycznoliterackiego.</p>	<p>K_W06</p>
<p>03</p>	<p>Dostrzega powiązania polskiego romantyzmu z literaturą innych krajów. Przywołuje stosowne konteksty malarskie.</p>	<p>K_W03</p>
<p>04</p>	<p>Wyszukuje, analizuje, ocenia i selekcjonuje informacje z poleconych tekstów źródłowych i artykułów kontekstowych.</p>	<p>K_U01</p>

05	Analizuje i interpretuje wybrane utwory doby romantyzmu za pomocą typowych metod, uwzględniając formalne ukształtowanie wypowiedzi i ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym.	K_U09
06	Umieszcwia swoją wiedzę przedmiotową w perspektywie dorobku polskiego romantyzmu i ma świadomość jej elementarnego charakteru.	K_K01
07	W ramach zaaranżowanych przez prowadzącego działań, pracuje i współdziała w grupie, przyjmując w niej różne role.	K_K03
08	Krytycznie weryfikuje i przeformułowuje swoje stanowiska i sądy dotyczące nawyków interpretacyjno-lekturowych wyniesionych z niższych etapów kształcenia i odnosi je do wiedzy, metod i sposobów interpretacji właściwych dla refleksji filologicznej.	K_K04
09	Rekonstruuje światopogląd romantyczny jako element dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz wskazuje jego reperkusje w sferze współczesności, mając świadomość jego ponadczasowego charakteru.	K_K08

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

1. Etymologia, znaczenie, przemiany wyrazu „romantyzm” i pokrewnych (romanus, romance, romanticus; romantyczny, romantic, romanesque). Romantyczność jako cecha. Ogród francuski a ogród angielski.
2. Definicja romantyzmu jako epoki historycznoliterackiej (ramy czasowe, romantyzm jako prąd, estetyka romantyczna i jej przejawy). August Wilhelm Schlegel i jego porównanie poezji klasycznej z romantyczną. Friedrich Schlegel i jego romantyczna koncepcja poety i poezji (poezja romantyczna: dynamiczna, progresywna, wciąż się rozwijająca, wolna, nieskończona, uniwersalna, połączona z filozofią).
3. Idea ogrodu angielskiego i francuskiego. Ogród angielski i ogród francuski jako metafory klasycystycznej i romantycznej wizji świata. Metafora ogrodu w tekstach krytyki okółoromantycznej (Śniadecki, Brodziński). Ogród angielski jako metafora natury w pismach J.J. Rousseau. Wizja ogrodu – pejzażu w obrazach C. D. Friedricha.
4. Malarstwo romantyczne: Casper David Friedrich (1798 – 1863) – fakty z biografii, tytuły dzieł, opozycja między kulturą a naturą, gotykiem, symbolizmem, motyw samotnego romantyka, rola pejzażu.
5. Filozofia Jana Jakuba Rousseau jako budulec romantycznego odczuwania rzeczywistości. Rousseau a motyw „Et in Arcadia ego”
6. Idealistyczny wymiar myśli romantycznej: Fichte, Schelling, bracia Schleglowie.
7. Życiorys Maurycego Mochnackiego jako przykład biografii romantycznej.
8. Dualizm w filozofii i światopoglądzie romantyzmu. Heglizm.
9. Ironia romantyczna (jako postawa twórcy, jako sposób tworzenia, jako wyraz filozofii twórczości i koncepcji świata). Ironia sokratejska i retoryczna.
10. „Romantyczność” A. Mickiewicza – weryfikacja tradycyjnych, literalnych odczytań w perspektywie romantycznej antropologii R. Przybylskiego („Romantyzm jako przepaść klasyka”, w: „Klasyzm, czyli prawdziwy koniec Królestwa Polskiego”).
11. Diabeł w literaturze romantycznej („Kordian”, „Irydion”, „Dziady”, „Faust” Goethego). Cechy. Charakterystyka. Diabeł jawny i zakamuflowany (sobowtór, mędrzec-doktor, Czarny Myśliwy). Rytuał spotkania bohatera romantycznego z diabłem. Na podstawie książki Wojciecha Owczarskiego, *Diabeł w dramacie polskim*, Gdańsk 1996.
12. Cechy gatunkowe powieści poetyckiej, dramatu romantycznego (na wybranych przykładach).
13. Teoria korespondencji sztuk. Przykłady relacji między literaturą romantyczną a malarstwem romantycznym: Jacek Malczewski a Mickiewicz. Współczesne reperkusje idei korespondencji sztuk.
14. Miłość romantyczna i ideał donna angelicata (na wybranych przykładach).
15. Życie i twórczość C. K. Norwida („Vade-mecum”, „Czarne kwiaty”, „Białe kwiaty”, „Promethidion”, „Pierścień wielkiej damy”).

Ćwiczenia

1. Romantyczne symbole i mity (stworzone przez romantycznych twórców, ożywione, bądź zreinterpretowane) – przywołanie podstawowych ustaleń na podstawie wiedzy z gimnazjum i szkoły średniej.
2. Krytyka okółoromantyczna – Śniadecki, Brodziński, Mochnacki (znajomość też tekstów krytyków, Towarzystwo Iksów, światopogląd Śniadeckiego, filozofia Mochnackiego). Artykuł kontekstowy: Alina Witkowska, Ryszard Przybylski, „Romantyzm” (fragmenty o krytyce i krytykach romantycznych, m.in. Krytyka literacka, Spór romantyków z klasykami)

3. Ballady Mickiewicza i zawarty w nich światopogląd romantyczny - Lilije, Świtez, Świtezianka, Powrót Taty, Pani Twardowska (artykuły kontekstowe: I. Opacki, „W środku niebokręga”. O „Balladach i romansach” Adama Mickiewicza, „Pamiętnik Literacki” 1980, z. 3; Cz. Zgorzelski, „O sztuce poetyckiej Mickiewicza”, 1976 – tu: „powiatowa swojszczyzna”; A. Mickiewicz, „O poezji romantycznej” (wstęp do „Ballad i romansów”, w: „Idee programowe romantyków polskich. Antologia”, oprac. A. Kowalczykova, Wrocław 1991).
4. Ironia sokratejska, retoryczna i romantyczna w „Kordianie”. „Kordian” Juliusza Słowackiego (kanoniczna interpretacja a ironia romantyczna w perspektywie konstrukcji bohatera, świata przedstawionego, idei winkelriedyzmu). Artykuły kontekstowe: R. Fieguth, *Granice ironii w „Kordianie” Juliusza Słowackiego*, w: *Ciało – płęć – literatura* oraz J. Cieřlikowski, *Bajka o Janku w kontekście i poza kontekstem „Kordiana”*, w: *Literatura osobna*.
5. Antoni Malczewski. „Maria”(elementy biografii Antoniego Malczewskiego; wymowa autobiograficznego wiersza (***) „O jak przykro do swoich wracać bez nadziei”; historia Gertrudy Komorowskiej; „Maria” jako powieść poetycka; ironia romantyczna w „Marii”; kreacja bohaterów (Maria, Waćlaw, Miecznik); symbolika Pacholęcia i Masek; topos Hioba w „Marii”; wizja Boga, człowieka, historii i losu w „Marii”; zło w „Marii”; historiozofia „Marii”; techniki narracyjne w „Marii”; kategoria tragizmu a „Maria”; Maria jak bohaterka powieści poetyckiej – aktywna czy bierna; Waćlaw jako bohater byroniczny; Pacholę jako alter ego Waćlaw; Maria – anioł pochylona nad Biblią; Maria – święta i odchodząca w mrok; upiorzyca – makabryczny opis ciała Marii (sens, wymowa); caravaggionizm „Marii”; noc i ciemność w „Marii”. Artykuły: „Maria” Malczewskiego w opracowaniu R. Przybylskiego oraz J. Ławski, *Bo na tym świecie Śmierć. Studia o czarnym romantyzmie*, Gdańsk 2008, s. 115-121 (fragmenty; tu: caravaggionizm „Marii” oraz opis umarłej Marii), G. Halkiewicz-Sojak, *Autokomentarz Malczewskiego do „Marii”*, w: *Wobec tajemnicy i prawdy. O Norwidowskich obrazach „całości”* (tu: Maria – anioł i święta odchodząca w mrok), H. Krukowska, *Ciemna strona istnienia w romantycznym poemacie Malczewskiego, Wprowadzenie do: Antoni Malczewski Maria. Powieść ukraińska* (tu: noc i ciemność w „Marii”; „Maria” a „szkoła ukraińska”), J. Ławski, *Marie romantyków. Metafizyczne wizje kobiecości. Mickiewicz – Malczewski – Krasiński* (tu s. 549-573).
6. „Dumanie obłąkanego” Edwarda Dembowskiego jako przykład realizacji romantycznej idei szaleństwa (romantycy jako „galernicy wrażliwości” (M. Janion); zagadka Kaspara Hausera; szaleństwo a obłąkanie; cechy romantycznego szaleńca; romantyczny szaleniec w „Dumaniu obłąkanego” i w innych utworach romantycznych). Artykuły kontekstowe: J. M. Rymkiewicz, *Dlaczego romantycy umierali młodo?*, w: *Style zachowań romantycznych. Propozycje i dyskusje*, red. M. Janion, M. Zielińska. Warszawa 1986.
7. „Anhellego” Juliusza Słowackiego. Anhelli w obrazach Jacka Malczewskiego. Artykuł kontekstowy: D. Kudelska, *„Anhelli” i Jacek Malczewski – przyczynek do historii recepcji poematu i obrazów*, [w:] *Wobec romantyzmu. Studia i szkice ofiarowane Profesor Danucie Zamącińskiej-Paluchowskiej*, red. M. Łukaszuk, M. Maciejewski, TN KUL, Lublin 2006, s. 249-279.
8. Ironia romantyczna w dziele Norwida na wybranych przykładach z cyklu „Vade-mecum”. Artykuły kontekstowe z: Stefan Sawicki, *Wartość – sacrum – Norwid*, Lublin 1994.

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	<p>Kazimierz Brodziński, <i>Wybór pism</i>, oprac. A. Witkowska, Wrocław 1966 (BN I 191) – <i>O klasycyzmie i romantyzmie, czyli o duchu poezji polskiej</i>.</p> <p>Maurycy Mochnacki, <i>O literaturze polskiej w wieku XIX</i>, oprac. Z. Skibiński, Łódź 1985 lub: [w:] <i>Rozprawy literackie</i>, oprac. M. Strzyżewski, Wrocław 2000 (BN I 297) – rozdział III.</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dzieła. Wydanie rocznicowe (1798–1988)</i>, Warszawa 1993, t. 1 i nast. – <i>Dzieła poetyckie; Literatura słowiańska</i> – kurs trzeci, wykład 1–11 oraz 16; pisma literackie i polityczne; listy; „Trybuna Ludów” – wybór.</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i>, oprac. S. Chwin, wyd. 3 zmien., Wrocław 1991 (BN I 72).</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>, wstęp i oprac. S. Pigoń, wyd. 8, Wrocław 1980 (BN I 83) oraz: <i>Pan Tadeusz</i>, oprac. K. Górski, Wrocław 1969 [w tegoż:] <i>Dzieła wszystkie</i>, t. 4.</p> <p>Juliusz Słowacki, <i>Dzieła wszystkie</i>, pod red. J. Kleinera, t. 1–17, Wrocław 1924–1975 – <i>Godzina myśli; Genesiz z Ducha; Król-Duch. Rapsod I</i>;</p>
-----------------------	--

Juliusz Słowacki, *Anhelli*, wstęp i objaśn. J. Ujejski, wyd. 5, Wrocław 1930 (BN I 7).
 Juliusz Słowacki, *Balladyna*, oprac. M. Inglot, wyd. 6, Wrocław 1984 (BN I 51).
 Juliusz Słowacki, *Beniowski. Poema. Pięć pierwszych pieśni*, oprac. J. Kleiner, wyd. 3, Wrocław 1949 lub: *Beniowski*, oprac. A. Kowalczykowa, wyd. 4 zmien., Wrocław 1996 (BN I 13/14).
 Juliusz Słowacki, *Kordian. Część pierwsza trylogii: Spisek koronacyjny*, oprac. M. Inglot, wyd. 7, Wrocław 1986 (BN I 2).
 Cyprian Norwid, *Pisma wszystkie*, oprac. J. W. Gomulicki, t. 1–11, Warszawa 1971–1976 – *Promethidion; Czarne kwiaty; Białe kwiaty*.
 Cyprian Norwid, *Vade-mecum*, oprac. J. Fert, wyd. 2 zmien., Wrocław 1999 (BN I 271).
 Cyprian Norwid, *Pierścień Wielkiej-Damy czyli: Ex-Machina-Durejko*, oprac. S. Świontek, Wrocław 1990 (BN I 274).
 Antoni Malczewski, *Maria. Powieść ukraińska*, oprac. W. Kubacki, Warszawa 1956 lub: *Maria...*, oprac. R. Przybylski, wyd. 3 zmien., Wrocław 1958 (BN I 46) lub: *Maria...*, oprac. R. Przybylski, wyd. 5, Warszawa 1976.
 Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska komedia*, oprac. J. Kleiner, wyd. 7, Wrocław 1962 oraz: *Nie-Boska komedia*, wstęp M. Janion, oprac. M. Grabowska, wyd. 8 zmien., Wrocław 1965 (BN I 24).
 Zygmunt Krasiński, *Irydion*, wstęp i aneks S. Treugutt, Warszawa 1958 lub: *Irydion*, oprac. W. Kubacki, wyd. 6 zmien., Wrocław 1967 (BN I 104).

Opracowania

Ciało, płeć, literatura: prace ofiarowane Profesorowi Germanowi Ritzowi w pięćdziesiątą rocznicę urodzin, red. Magdalena Hornung, Marcin Jędrzejczak, Tadeusz Korsak, Warszawa (tu: Rolf Fieguth, *Granice ironii w Kordianie Juliusza Słowackiego*).

Grażyna Halkiewicz-Sojak, *Wobec tajemnicy i prawdy. O Norwidowskich obrazach „całości”*, Toruń 1998.

Alina Kowalczykowa, *Słowacki*, Warszawa 1994.

Juliusz Kleiner, *Romantyzm*, Lublin 1946.

Halina Krukowska, *Ciemna strona istnienia w romantycznym poemacie Malczewskiego* (Wprowadzenie do: Antoni Malczewski, *Maria. Powieść ukraińska*, Białystok 1995).

Jarosław Ławski, *Bo na tym świecie Śmierć. Studia o czarnym romantyzmie*, Gdańsk 2008.

Jarosław Ławski, *Marie romantyków. Metafizyczne wizje kobiecości. Mickiewicz – Malczewski – Krasiński*, Białystok 2003.

Manifesty romantyzmu 1790–1830. Anglia, Niemcy, Francja, oprac. A. Kowalczykowa, Warszawa 1975.

Maria i Antonii Malczewski. Kompedium źródłowe, opracowała Halina Gacowa, przedmowę napisał Jarosław Maciejewski, Wrocław 1974.

Marian Maciejewski, *Narodziny powieści poetyckiej w Polsce*, Wrocław 1970.

Ireneusz Opacki, *Poezja romantycznych przełomów. Szkice*, w serii: *Z dziejów form artystycznych w Literaturze Polskiej*, Wrocław 1972.

Ireneusz Opacki, *W środku niebokręga. O „Balladach i romansach” Adama Mickiewicza*, „Pamiętnik Literacki” 1980, z. 3

Wojciech Owczarski, *Diabeł w dramacie polskim*, Gdańsk 1996.

Ryszard Przybylski, *Klasycyzm czyli prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*, Warszawa 1996 (tu: *Romantyzm jako przepaść klasyka*).

Stefan Sawicki, *Wartość – sacrum – Norwid*, Lublin 1994.

Słownik literatury polskiej XIX wieku, pod red. J. Bachorza i A. Kowalczykowej, Wrocław 1991 (wybrane hasła: ballada, Bóg, dramat, dygresyjny poemat, epepeja, groteska, ironia romantyczna, komizm, miłość, powieść, prometeizm, realizm, tragizm, tyrteizm).

Mirosław Strzyżewski, *Stan polskiej krytyki literackiej w ocenie Maurycego Mochnackiego*, w: *Działalność krytyczna Maurycego Mochnackiego*, Toruń 1994, s. 140–162

Style zachowań romantycznych. Propozycje i dyskusje, pod red. Marii Janion i Marty Zielińskiej, Warszawa 1986.

Włodzimierz Szturc, *Osiem szkiców o ironii*, Kraków 1994 (tu: „Don Juan” Byrona i „Beniowski” Słowackiego. Ironia jako principium poematu dygresyjnego).

	<p>Władysław Tatarkiewicz, <i>Dzieje sześciu pojęć. Sztuka, piękno, forma, twórczość, odtwórczość, przeżycie estetyczne</i>, Warszawa 1988.</p> <p>Władysław Tatarkiewicz, <i>Historia filozofii</i>, t. I-III, Warszawa 1990.</p> <p>Zofia Trojanowiczowa, <i>Sybir romantyków</i>, Poznań 1993.</p> <p>Alina Witkowska, <i>Literatura romantyzmu</i>, Warszawa 1990.</p> <p>Alina Witkowska, Ryszard Przybylski, <i>Romantyzm</i>, Warszawa 1997.</p> <p>Alina Witkowska, <i>Mickiewicz. Słowo i czyn</i>, Warszawa 1975 – wybór.</p> <p><i>Wobec romantyzmu. Studia i szkice ofiarowane Profesor Danucie Zamącińskiej-Paluchowskiej</i>, red. M. Łukaszuk, M. Maciejewski, TN KUL, Lublin 2006, s. 249-279</p> <p>Czesław Zgorzelski, <i>O sztuce poetyckiej Mickiewicza</i>, 1976.</p>
Literatura uzupełniająca	<p><i>Historia piękna</i>, pod red. Umberto Eco, Poznań 2007 (tu: <i>Piękno romantyczne i Religia piękna</i>).</p> <p><i>Maski</i>, wybór, opracowanie i redakcja Maria Janion i Stanisław Rosiek, t. 1 i 2, Gdańsk 1986.</p> <p><i>Ikonografia romantyczna</i>, pod red. Marii Poprzęckiej, Warszawa 1977.</p>
Metody kształcenia	wykład (problemowy, konwersatoryjny), pogadanka, opis, prezentacja multimedialna, praca z tekstem, dyskusja, mapa myśli, schematy wyboru, burza mózgów, praca z obrazami, praca z filmem problemowym
Metody weryfikacji efektów kształcenia	
	Nr efektu kształcenia przedmiotu
Aktywność na ćwiczeniach i wykładach konwersatoryjnych	01 02 04 05 06 07 08 09
Praca w grupach i prezentacja efektów pracy	04 07 08
Kolokwium z lektur podstawowych (ocena)	01 02 03 09
Odpowiedź ustna lub pisemna na wybrane zagadnienia z wykładów i ćwiczeń (ocena)	01 02 03 05 06 09
Zaliczenie materiałów spoza wykładów i ćwiczeń (ocena)	01 02 03
Forma i warunki zaliczenia	<p>E</p> <p>Kolokwium z lektur podstawowych – 25%</p> <p>Odpowiedź ustna lub pisemna na wybrane zagadnienia z wykładów i ćwiczeń – 50%</p> <p>Zaliczenie materiałów dodatkowych (spoza wykładów i ćwiczeń) w formie ustnej lub pisemnej – 25%</p> <p>Aktywny udział w zajęciach (według oceny prowadzącego) jest promowany możliwością podwyższenia stopnia końcowego.</p>
NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin

Udział w wykładach	30
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	10
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	15
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	10
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	25
Udział w konsultacjach	2
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	97
Liczba punktów ECTS za przedmiot	4
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(15+10+25+2=52) 2,1 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+15+2=47) 1,9 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Historia literatury polskiej - pozytywizm		Kod modułu:				
	Nazwa przedmiotu: Historia literatury polskiej - pozytywizm		Kod przedmiotu:				
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska - nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu/ dziennikarsko- publicystyczna		
	Rok / semestr: II /4		Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	30	15				

Koordynator przedmiotu / modułu	dr Katarzyna Jarosińska-Buriak
Prowadzący zajęcia	dr Katarzyna Jarosińska-Buriak mgr Teresa Kubryń
Cel przedmiotu / modułu	1. Prezentacja światopoglądu i dorobku doby pozytywizmu, z

	<p>jednoczesnym wprowadzeniem analizy historycznoliterackiej.</p> <p>2. Przedstawienie wybranych koncepcji filozoficznych, stanowiących zaplecze pozytywizmu, z uwzględnieniem ich konsekwencji kulturowych i realizacji w literaturze.</p> <p>3. Zapoznanie z najważniejszymi tendencjami artystycznymi w sztuce europejskiej i polskiej drugiej połowy XIX wieku.</p> <p>4. Ukazanie pozytywistycznych ideałów i postaw.</p> <p>5. Prezentacja nowego typu bohatera literackiego.</p> <p>6. Ukazanie gatunków literackich epoki.</p> <p>7. Zaznajomienie z faktami i zjawiskami, pomagającymi dokonywać wyboru i przyporządkowywać teksty właściwemu kontekstowi estetycznemu, filozoficznemu, biograficznemu i historycznemu.</p>
Wymagania wstępne	<p>Student powinien posiadać elementarne wiadomości z zakresu historii literatury, zarówno w aspekcie specyfiki kulturowej epok, jak i kontekstu historycznoliterackiego dzieł. Ponadto powinien być wyposażony w podstawową aparaturę pojęciową z zakresu analizy i interpretacji dzieła literackiego.</p>

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student rozpoznaje, odtwarza i stosuje w sposób uporządkowany podstawową terminologię związaną zarówno z periodyzacją polskiego światowego i polskiego pozytywizmu (okres literacki, ramy czasowe, prąd, tendencja, utwór programowy itp.), pozytywistycznym światopoglądem i postawami (scjentyzm, ewolucjonizm, utylitaryzm), jak i strategiami filozoficznymi (filozofia pozytywna, determinizm, utylitaryzm, empiryzm, naturalizm itp.) oraz rodzajowo-gatunkowymi (powieść tendencyjna, powieść – epopeja, nowela, opowiadanie, studium, sonet, cykl poetycki, itp.).	K_W02 K_W12 K_W10
02	Rozpoznaje i przywołuje wiadomości z zakresu wybranych utworów doby pozytywizmu oraz towarzyszącego im kontekstu historycznoliterackiego.	K_W06
03	Dostrzega powiązania polskiego pozytywizmu z literaturą innych krajów. Przywołuje stosowne konteksty filozoficzne i estetyczne.	K_W03 K_W10
04	Wyszukuje, analizuje, ocenia i selekcjonuje informacje z poleconych tekstów źródłowych i artykułów kontekstowych.	K_U01
05	Analizuje i interpretuje wybrany dorobek piśmiennictwa pozytywizmu za pomocą typowych metod, z uwzględnieniem formalnego ukształtowania wypowiedzi, opisu ich struktury i określenia typologii oraz w powiązaniu z problematyką ideowo-estetyczną epoki i przemianami historycznoliterackimi.	K_U09
06	Umieszcawia swoją wiedzę przedmiotową w perspektywie dorobku polskiego pozytywizmu.	K_K01
07	W ramach zaaranżowanych przez prowadzącego działań, pracuje i współdziała w grupie, przyjmując w niej różne role.	K_K03
08	Krytycznie weryfikuje i przeformułowuje swoje stanowiska i sądy dotyczące nawyków interpretacyjno-lekturowych wyniesionych z niższych etapów kształcenia i odnosi je do wiedzy, metod i sposobów interpretacji właściwych dla refleksji stricte filologicznej.	K_K04
09	Rekonstruuje światopogląd pozytywistyczny jako element dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz wskazuje jego reperkusje w sferze współczesnej świadomości.	K_K08

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Czym jest pozytywizm – próba charakterystyki. Pojęcie pozytywizmu w literaturoznawstwie polskim i europejskim. Zaplecze historyczne (Wiosna Ludów, rewolucja przemysłowa, migracja ze wsi do miast, w Polsce – powstanie styczniowe); rola mieszczaństwa; postęp, ewolucja, nauka; nowy bohater literacki – bankier, fabrykant, inżynier; pisarz jako uczonek; realizm w malarstwie i w powieści – założenia; jednostka w społeczeństwie).

Francuscy i angielscy przedstawiciele filozofii pozytywnej (A. Comte i John Stuart Mill). Czym jest „filozofia pozytywna”? Empiryzm i utylitaryzm. Francuscy i angielscy przedstawiciele determinizmu (Hipolit Taine i Karol Darwin). Teoria doboru naturalnego. Herbert Spencer i jego teorie. Ewolucjonizm i organicyzm.

Relacje między przyrodą a społeczeństwem w świetle tezy filozofii pozytywnej i poglądów myślicieli epoki (Spencer, ale także Comte, Taine i Darwin).

Pojęcie pozytywizmu w świetle tezy artykułu Jana Tomkowskiego [Jan Tomkowski, *Co to jest pozytywizm?*, w: *Mój pozytywizm*, Instytut Badań Literackich, Warszawa 1993, s. 7-33]. Literatura pozytywizmu, literatura pozytywistyczna, literatura pozytywistów. Pozytywizm jako nazwa prądu, pozytywizm jako nazwa okresu w dziejach literatury polskiej, pozytywizm jako nazwa postawy światopoglądowej rola książki w pozytywizmie. Romantyczny aspekt pozytywizmu.

Malarstwo realistyczne na Zachodzie (Gustav Courbet; Jean-Francois Millet, Pierre Puvis de Chavannes).

Cechy malarstwa realistycznego. Charakterystyka obrazów wymienionych twórców. Reperkusje obrazów w twórczości następców (Millet – Van Gogh, Millet – Salvador Dali, Millet – Wyczółkowski).

Polskie malarstwo II połowy XIX wieku (Juliusz Kossak, Józef Simmler, Jan Matejko, Artur Grottger, Maksymilian Gierymski, Józef Chełmoński) – założenia, cele, tematyka, motywy, technika.

Naturalistyczny wizerunek górników we wczesnych obrazach Van Gogha a wizja Zoli (*Germinal*).

Światopogląd pozytywistyczny w świetle artykułów programowych [z książki *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. J. Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985]. Tu: Adam Wiślicki, *Groch na ścianę. Parę słów do całej plejady zapoznanych wieszczów naszych* („Przegląd Tygodniowy” 1867). Aleksander Świętochowski, *My i wy*, („Przegląd Tygodniowy” 1871); Aleksander Świętochowski, *Pleśń społeczna i literacka*, („Przegląd Tygodniowy” 1871). „Stara” a „młoda” literatura w świetle artykułów z epoki pozytywizmu. Relacje między pozytywizmem a romantyzmem w świetle tezy artykułów z epoki pozytywizmu.

Założenia, cele i metody powieści w dobie pozytywizmu w świetle artykułów z epoki: Eliza Orzeszkowa, *Kilka uwag nad powieścią*, („Gazeta Polska” 1866); Piotr Chmielowski, *Niemoralność w literaturze* („Przegląd Tygodniowy” 1877); Piotr Chmielowski, *Utylitaryzm w literaturze* („Niwa” 1872); Piotr Chmielowski, *Czy nauka może szkodzić twórczości?* („Niwa” 1873).

Tzw. „młoda i stara prasa” kręgu warszawskiego czasopiśmiennictwa doby wczesnego pozytywizmu. Krąg znaczeniowy określenia „młoda i stara prasa”. Źródła konfliktu, 1871-74 (zaostrenie polemiki).

Organy programowe „młodej prasy” („Przegląd Tygodniowy”, „Niwa”). Organy programowe „starej prasy” („Przegląd Katolicki”, „Kronika Rodzinna”, „Biblioteka Warszawska”);

„Przegląd Tygodniowy” (1866-1905) jako trybuna pozytywistów warszawskich.

Inne czasopisma doby pozytywizmu („Świt”, „Bluszcz”, „Kłosy”).

Szkoła Główna Handlowa (1861 – 1869) jej rola i miejsce w wychowaniu elit II poł. XIX wieku.

Poeci czasów niepoetyckich”: Adam Asnyk i Maria Konopnicka. Życie i twórczość Adama Asnyka. Życie i twórczość Marii Konopnickiej. *Z teki Grottgera* Marii Konopnickiej a Grottgerowski cykl *Wojna*. Symetrie i asymetrie tematyczne.

Różnorodność motywów i wątków w poezji doby pozytywizmu (folklor, przyroda, historia). Malarstwo i rzeźba jako źródło inspiracji poezji doby pozytywizmu (np. Madonny malarstwa włoskiego a Madonny w poezji Konopnickiej; *Wojna* Grottgera i *Z teki Grottgera* Konopnickiej, cykl o faunie Konopnickiej).

„Teki Stańczyka” i krąg krakowskiej szkoły historycznej – założenia, cele, działania. Autonomia galicyjska. Wiersz *Historyczna nowa szkoła* Adama Asnyka – kontekst powstania utworu i jego wymowa. *Sen grobów* Adama Asnyka – wymowa cyklu. Inspiracje antyczne. Filozoficzny wymiar cyklu *Nad głębiami* Adama Asnyka.

Topos wędrowca w poezji pozytywistycznej (np. *Sen grobów* Asnyka i *Z teki Grottgera* Konopnickiej).

Ćwiczenia

W programie ćwiczeń przewidziane zostały interpretacje utworów literackich, ze szczególnym uwzględnieniem prozy, a także paraliterackich, będących zapisem świadomości kulturowej epoki. Do interpretacji wybrane zostały utwory reprezentatywne dla najważniejszych zjawisk artystycznych epoki, a także dla indywidualnych biografii twórców kultury.

1. Pokoleniowe próby definicji „młodzi” w literaturze (A. Świętochowski, P. Chmielowski).
2. Nowele pozytywistyczne (E. Orzeszkowa, H. Sienkiewicz, B. Prus, M. Konopnicka).
3. Powieść tendencyjna (Marta E. Orzeszkowej, Rodzina Połanieckich H. Sienkiewicza).
4. Poetyka naturalizmu w twórczości pozytywistów (E. Orzeszkowa, B. Prus, A. Dygasiński).
5. Realizm krytyczny - wielkie powieści pozytywistyczne (Lalka B. Prus, Nad Niemenem E. Orzeszkowej).
6. Powieść historyczna (Faraon B. Prusa, Trylogia H. Sienkiewicza).
7. Schyłek pozytywizmu (Cham E. Orzeszkowej).
8. Dramat pozytywistyczny (M. Bałucki).

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa

Adam Asnyk, *Wiersze wybrane*, wyb. J. Z. Jakubowski, Warszawa 1988. [Biblioteka Poezji i Prozy PIW lub z wydania w serii Biblioteka Narodowa]

Michał Bałucki, *Grube ryby*, oprac. T. Weiss, Wrocław 1971. [BN I, 236] lub: *Dom otwarty*, oprac. T. Weiss, Wrocław 1971. [BN I, 236]

Adolf Dygasiński, *Zając*, w: *Pisma wybrane*, pod red. B. Horodyskiego, t. 3, Warszawa 1950.

Adolf Dygasiński, *Wybór opowiadań*, w: *Pisma wybrane*, pod red. B. Horodyskiego, t. 6, 8, 9, Warszawa 1949-1950.

Maria Konopnicka, *Poezje*, oprac. A. Brodzka, Warszawa 1963. [21967; 31969] (po kilkanaście wierszy z każdego cyklu, w tym: *Linie i dźwięki, Italia, Ludziom i chwilom, Głosy ciszy*),

Maria Konopnicka, *Nowele*, oprac. A. Brodzka, t. 1-4, Warszawa 1974-1976. (np. *Martwa natura, Banasiowa, Na werandzie, Nasza szkapka, Panna Florentyna, Obrazki więzienne, Jak Suzin zginął, Na normandzkim brzegu, Miłosierdzie gminy* i inne)

Eliza Orzeszkowa: *wybrane nowele* [w tym 2 ze zbioru *Melancholicy*],

Eliza Orzeszkowa, *Meir Ezołowicz*, w: *Pisma zebrane*, pod red. J. Krzyżanowskiego, t. 9-10, Warszawa 1949.

Eliza Orzeszkowa, *Nad Niemenem*, oprac. J. Bachórz, Wrocław 1996. [BN I, 291]

Eliza Orzeszkowa, *Cham*, oprac. G. Borkowska, Kraków 1998. [Biblioteka Polska]

Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*, w: *Pisma zebrane*, pod red. J. Krzyżanowskiego, t. 36, Warszawa 1951.

Eliza Orzeszkowa, *Marta*, w: *Pisma zebrane*, pod red. J. Krzyżanowskiego, t. 8, Warszawa 1949.

Eliza Orzeszkowa, *Dziurdziowie*, w: *Pisma zebrane*, pod red. J. Krzyżanowskiego, t. 14, Warszawa 1948.

Eliza Orzeszkowa, *Ad astra*, w: *Pisma zebrane*, pod red. J. Krzyżanowskiego, t. 35, Warszawa 1950.

Bolesław Prus, *Opowiadania i nowele. Wybór*, oprac. T. Żabski, Wrocław 1996. [BN I, 291] (wybór nowel, w tym: *Pleśń świata, Cienie, Z legend dawnego Egiptu, Sen, Z żywotów świętych, Kamizelka* i inne)

Bolesław Prus, *Placówka. Powieść*, oprac. T. Żabski, Wrocław 1987. [BN I, 251]

Bolesław Prus, *Lalka*, oprac. J. Bachórz, wyd. 2, Wrocław 1998. [BN I, 262],

Bolesław Prus, *Emancypantki*, w: *Pisma*, pod red. Z. Szwejkowskiego, t. 14-17, Warszawa 1949-1951.

Bolesław Prus, *Faraon*, oprac. Z. Szwejkowski, Warszawa 1954.

Bolesław Prus, *Kroniki*, wyb. S. Fita, t. 1-2, Warszawa 1987. (wybrane teksty) lub: *Kroniki*, oprac. Z. Szwejkowski, t. 1-20, Warszawa 1953-1970. lub: *Kroniki*, oprac. J. Bachórz, Wrocław 1994. [BN I, 285] lub: *„Obrazy wszystkiego”. O literaturze i sztuce. Wybór z „Kronik”*, wyb. S. Sandler, przypisy B. Szleszyński, Warszawa 2006.

Bolesław Prus, *Anielka*, oprac. Z. Szwejkowski, Warszawa 1947. - i wyd. nast.

Bolesław Prus, *Omyłka*, oprac. J. Kulczycka-Saloni, Warszawa 1987. - i inne wyd.

Bolesław Prus, *„Ogniem i mieczem”, powieść z dawnych lat Henryka Sienkiewicza*, w: *Pisma*, pod

	<p>red. Z. Szwejkowskiego, t. 29, Warszawa 1952.</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Wybór nowel i opowiadań</i>, oprac. T. Bujnicki, Wrocław 1979. [BN I, 231] (wybrane nowele, w tym: <i>Wspomnienie z Maripozy</i>, <i>Niewola tatarska</i>, <i>Legenda żeglarska</i>, <i>Sachem</i>, <i>Dwie łąki</i> i in.)</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Ogniem i mieczem</i>, oprac. B. Mazan, Wrocław 1990. [Nasza Biblioteka]</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Potop</i>, oprac. B. Mazan, Wrocław 1991. [Nasza Biblioteka]</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Pan Wołodyjowski</i>, oprac. B. Mazan, Wrocław 1995. [Nasza Biblioteka]</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Bez dogmatu</i>, w: <i>Pisma wybrane</i>, t. 11, Warszawa 1978.</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis?</i>, w: <i>Pisma wybrane</i>, t. 13, Warszawa 1976.</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Listy z podróży do Ameryki</i>, w: <i>Pisma wybrane</i>, t. 4, Warszawa 1978. (wybór)</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Krzyżacy</i>, oprac. T. Bujnicki, Wrocław 1990 [BN I, 269]</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Szkice węglem</i>, w: <i>Wybór nowel i opowiadań</i>, oprac. T. Bujnicki, Wrocław 1979. [BN I, 231]</p> <p>Antoni Sygietyński, <i>Wysadzony z siodła</i>, Warszawa 1958.</p> <p>Antoni Sygietyński, <i>Gustaw Flaubert</i>, w: <i>Pisma krytycznoliterackie</i>, oprac. T. Weiss, t. 1-2, Kraków 1971, lub: <i>Emil Zola</i>, w: <i>Pisma krytycznoliterackie</i>, oprac. T. Weiss, t. 1-2, Kraków 1971.</p> <p>Aleksander Świętochowski, <i>Nowele i opowiadania. Wybór</i>, oprac. S. Sandler, Wrocław 1965. [BN I, 185] (tu m.in.: <i>Chawa Rubin</i>, <i>Klub szachistów</i>, <i>Asbe</i>)</p> <p>Stanisław Witkiewicz, <i>Na przełęcz</i>, oprac. R. Hennel, t. 1-2, Kraków 1978.</p> <p>Stanisław Witkiewicz, <i>Zośka Galicka</i>, w: <i>W kręgu Tatr</i>, cz. 1-2, Kraków 1970. lub: <i>Wojtek Gandara</i>, w: <i>W kręgu Tatr</i>, cz. 1-2, Kraków 1970.</p> <p>Stanisław Witkiewicz, <i>Mickiewicz jako kolorysta</i>, w: <i>Sztuka i krytyka u nas</i>, Kraków 1971.</p> <p>Gabriela Zapolska, <i>Moralność pani Dulskiej</i>, oprac. T. Weiss, Wrocław 1966. [BN I, 187]</p> <p>Gabriela Zapolska, <i>Ich czworo</i>, oprac. T. Weiss, Wrocław 1974. [BN I, 219]</p> <p>Opracowania</p> <p>H. Markiewicz, <i>Pozytywizm</i>, Warszawa 2006.</p> <p><i>Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu</i>, oprac. J. Kulczycka-Saloni, Wrocław 1985.</p> <p><i>Lalka i inne. Studia w stulecie polskiej powieści realistycznej</i>, pod redakcją Józefa Bachorza i Michała Głowińskiego, Warszawa 1992 [tu szczególnie: Józef Bachorz, <i>Sienkiewicz – Orzeszkowa – Prus: spotkanie u szczytu twórczości</i>, s. 9-28; Jan Data, <i>Rozmowy Wokulskiego, czyli „kładki, na których” nie „spotykają się ludzie różnych światów”</i>, s. 81-95; Ewa Paczoska, <i>Lalka – balkony i wnętrza</i>, s. 97-110].</p> <p><i>Słownik literatury polskiej XIX wieku</i>, red. J. Bachórz i A. Kowalczykowska, Wrocław 1992.</p> <p>Jan Tomkowski, <i>Mój pozytywizm</i>, Instytut Badań Literackich, Warszawa 1993.</p> <p>Lech Ludorowski, <i>Portret inicjalny heroiny w powieściach historycznych H. Sienkiewicza</i>, „Przegląd Humanistyczny” 1992, nr 6, s. 47-63.</p> <p><i>Nowela – opowiadanie – gawęda. Interpretacje małych form narracyjnych</i>, pod red. Kazimierza Bartoszyńskiego, Marii Jasińskiej-Wojtkowskiej, Stefana Sawickiego, Warszawa 1979 [tu interpretacje tekstów Elizy Orzeszkowej, Marii Konopnickiej, Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa]</p> <p>Grażyna Borkowska, <i>Pozytywiści i inni</i>, Warszawa 1996.</p>
Literatura uzupełniająca	<p>Olga Tokarczuk, <i>Lalka i perła</i>, Kraków 2001.</p> <p>W. Tatarkiewicz, <i>Historia filozofii</i>, t. I-III, Warszawa 1990.</p> <p>W. Tatarkiewicz, <i>Dzieje sześciu pojęć</i>, Warszawa 1988.</p> <p><i>Historia piękna</i>, pod red. Umberto Eco, Poznań 2007.</p>
Metody kształcenia	<p>wykład (problemowy, konwersatoryjny), pogadanka, opis, prezentacja multimedialna, praca z tekstem, dyskusja, mapa myśli, schematy wyboru, burza mózgów, praca z obrazami, praca z filmem problemowym</p>
Metody weryfikacji efektów kształcenia	Nr efektu kształcenia przedmiotu

Wystąpienia	01 03 06 09
Praca w grupach i prezentacja efektów pracy	01 04 06 07 09
Pisemne sprawozdanie z lektury artykułów	02 05 08
Odpowiedź ustna lub pisemna na wybrane zagadnienia z wykładów (ocena)	03 06 08 09
Zaliczenie materiałów spoza wykładów i ćwiczeń (ocena)	02 04 08
Aktywność na ćwiczeniach i wykładach konwersatoryjnych	01 02 03 05 09
Kolokwium (ocena)	01 02 03 05 08
Forma i warunki zaliczenia	E Ocena końcowa z ćwiczeń (kolokwium) - 40% Odpowiedź ustna lub pisemna na wybrane zagadnienia z wykładów oraz zaliczenie materiałów spoza wykładów i ćwiczeń (ocena) - 60%. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Aktywny udział w zajęciach (według oceny prowadzącego) jest promowany możliwością podwyższenia stopnia końcowego.

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	30
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	5
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	15
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	15
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	20
Udział w konsultacjach	3
Inne	12
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100
Liczba punktów ECTS za przedmiot	4
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(5+15+15+20=55) 2,1 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+15+3=48) 1,9 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Historia literatury polskiej – Młoda Polska i XX-lecie					Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Historia literatury polskiej – Młoda Polska i XX-lecie					Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne			Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska - nauczycielska/z logopedia/ filologiczna obsługa biznesu/ dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: III /5			Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	Ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	30	30				
	Koordynator przedmiotu / modułu		dr Katarzyna Jarosińska-Buriak				
Prowadzący zajęcia		dr Katarzyna Jarosińska-Buriak					
Cel przedmiotu / modułu		<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z zagadnieniami genezy, periodyzacji i cezurę czasowej Młodej Polski i Dwudziestolecia. 2. Zaznajomienie z problematyką tła historyczno-światopoglądowego okresów. 3. Przedstawienie wybranych koncepcji filozoficznych okresów z uwzględnieniem ich konsekwencji kulturowych. 4. Prezentacja najistotniejszych trendów, tendencji i nurtów artystycznych okresów z uwzględnieniem postulatów i programów głoszonych pod adresem literatury. 5. Prezentacja wybranych utworów literackich okresów z jednoczesnym wprowadzeniem elementów analizy historycznoliterackiej. 6. Zapoznanie z wyznacznikami stylistyki i konwencji literackich wybranych utworów okresów, ze szczególnym podkreśleniem aspektu macierzystego kontekstu epoki i relacji względem tradycji historycznoliterackiej. 7. Zapoznanie z wybranymi pracami historyków literatury, poświęconych problematyce analizy i systematyzacji zjawisk literackich okresów. 					
Wymagania wstępne		<p>Student powinien posiadać elementarne wiadomości z zakresu literatury Młodej Polski i Dwudziestolecia międzywojennego, zarówno w aspekcie specyfiki kulturowej epok, jak i ich kontekstu historycznoliterackiego. Ponadto powinien być wyposażony w aparaturę pojęciową z zakresu analizy i interpretacji dzieła literackiego.</p>					

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student rozpoznaje, odtwarza i stosuje w sposób uporządkowany podstawową terminologię związaną zarówno z periodyzacją literatury Młodej Polski i Dwudziestolecia międzywojennego (okres literacki, ramy czasowe, cezura, prąd, tendencja, utwór programowy itp.), światopoglądem i postawami epok (dekadentyzm, katastrofizm, pesymizm, nihilizm, chłopomania itp.), prądami artystycznymi (impresjonizm, ekspresjonizm, symbolizm, surrealizm, oniryzm, kreacjonizm, imaginizm, franciszkanizm), jak i strategiami filozoficznymi (nietzscheanizm, schopenhaueryzm, bergsonizm itp.), literacko-kreacyjnymi (futuryzm, Skamander, Awangarda Krakowska, Druga Awangarda; groteska, ironia witalizm, prezenteizm; słowa na wolności, urbanizm, międzysłowie, pseudonim poetycki, wyobraźnia wyzwolona) oraz rodzajowo-gatunkowymi (hymn, poemat, epopeja, dramat realistyczno-naturalistyczny, dramat realistyczno-symboliczny, dramat ekspresjonistyczny – i ich odmiany; powieść realistyczno-obyczajowa, powieść awangardowa – i ich odmiany).	K_W02 K_W12 K_W10
02	Rozpoznaje i przywołuje wiadomości z zakresu wybranych utworów obu okresów oraz towarzyszącego im kontekstu historycznoliterackiego. Rozpoznaje charakterystyczne wyznaczniki warsztatu poetyckiego, prozatorskiego i dramaturgicznego epok, wyznaczniki stylistyki i konwencji literackich wybranych utworów okresów, z uwzględnieniem postulatów i programów głoszonych pod adresem literatury.	K_U09 K_W06
03	Dostrzega powiązania polskiego dorobku piśmienniczego z literaturą innych krajów. Przywołuje stosowne konteksty filozoficzne, światopoglądowe i malarskie.	K_W03 K_W10
04	Wyszukuje, analizuje, ocenia i selekcjonuje informacje z poleconych tekstów źródłowych i artykułów kontekstowych.	K_U01
05	Umiejętnie umiejscawia swoją wiedzę przedmiotową w perspektywie dorobku Młodej Polski i Dwudziestolecia i ma świadomość jej elementarnego charakteru.	K_K01
06	W ramach zaaranżowanych przez prowadzącego działań, pracuje i współdziała w grupie, przyjmując w niej różne role.	K_K03
07	Krytycznie weryfikuje i przeformułowuje swoje stanowiska i sądy dotyczące nawyków interpretacyjno-lekturowych wyniesionych z niższych etapów kształcenia i odnosi je do wiedzy, metod i sposobów interpretacji właściwych dla refleksji stricte filologicznej.	K_K04
08	Rekonstruuje światopogląd okresów jako element dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy.	K_K08

TREŚCI PROGRAMOWE
<p>Wykład</p> <p>Wykłady: MŁODA POLSKA Podłoże historyczno-społeczno-polityczne epoki. Termin „Młoda Polska” i jego znaczenie. Modernizm. Neoromantyzm. Secesja. Ramy chronologiczne epoki. Motywy tatrzańskie w pierwszym dziesięcioleciu Młodej Polski. Wczesne teksty K. Przerwy-Tetmajera (<i>Poezje. Seria I</i>, 1891), B. Leśmiana (<i>Sekstyny</i>), utwory A. Niemojewskiego (w tym cykl <i>Polonia irredenta</i>), F. Nowickiego. „Tygodnik Ilustrowany” jako forum spotkania starych i nowych tendencji w literaturze. Motywy tatrzańskie w pierwszym dziesięcioleciu Młodej Polski w poezji (poezja K. Przerwy-Tetmajera, B. Leśmiana, A. Niemojewskiego, F. Nowickiego) i malarstwie (St. Witkiewicz, W. Gerson, J. Malczewski). Podstawowe tendencje, idee, prądy epoki (naturalizm, symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm). Filozofia Artura Schopenhauera i jej reperkusje w literaturze Młodej Polski. Filozofia Henryka Bergsona i jej reperkusje w literaturze Młodej Polski. Filozofia Fryderyka Nietzschego i jej reperkusje w literaturze Młodej Polski. Programy ideowe, artystyczne i światopoglądowe okresu (Stanisław Przybyszewski, Zenon Przesmycki-Miriam, Artur Górski, Stanisław Brzozowski). Dramat naturalistyczny (Gabriela Zapolska, Jan August Kisielewski), dramat symboliczny (Stanisław Wyspiański, Stanisław Przybyszewski), dramat ekspresjonistyczny (Tadeusz Miciński). Komediodpisarstwo Włodzimierza Perzyńskiego, dramat realistyczny Tadeusza Rittnera, dramat psychologiczny Karola Huberta Rostworowskiego.</p>

Proza młodopolska, jej przemiany, model świata przedstawionego i bohatera literackiego, narracja, synkretyzm tendencji i inspiracji (realizm, naturalizm, impresjonizm, ekspresjonizm) na przykładzie twórczości Wacława Berenta, Karola Irzykowskiego.

LITERATURA DWUDZIESTOLECIA

Ramy czasowe i chronologiczne okresu. Podstawowe terminy i pojęcia związane z epoką: futuryzm, formizm, kubizm, ekspresjonizm, imażynizm, dadaizm, surrealizm.

Grupy, manifesty i programy literackie okresu, oraz twórczość poetycka ich przedstawicieli (jej przemiany, podstawowe tendencje, idee, charakterystyczne tematy i wątki):

- Skamander i jego okolice (Julian Tuwim, Jan Lechoń, Kazimierz Wierzyński, Antoni Słonimski, Jarosław Iwaszkiewicz, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Kazimiera Iłakowiczówna).

- „Ekspresjoniści Polscy” (Tytus Czyżewski, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Leon Chwistek),

- futuryści (Tytus Czyżewski, Anatol Stern, Aleksander Wat, Bruno Jasiński),

- Awangarda Krakowska (Tadeusz Peiper, Jalu Kurek, Jan Brzękowski, Julian Przyboś),

- „Zwrotnica” (Julian Przyboś),

- Kwadryga (Konstanty I. Gałczyński, Włodzimierz Słobodnik, Stanisław Ryszard Dobrowolski, Władysław Sebyła, Lucjan Szenwald),

- wileńskie „Żagary” (Czesław Miłosz, Jerzy Putrament, Jerzy Zagórski, Aleksander Rymkiewicz),

- autentyzm (Stanisław Czernik, Jan Bolesław Ożóg, Józef Andrzej Frasik).

Władysław Broniewski jako przedstawiciel nurtu poezji rewolucyjnej i kontynuator nurtu poezji tyrtejskiej. Romantyka rewolucyjna w poezji Broniewskiego: *Dymy nad miastem* (1927 r.), *Troska i pieśń* (1932), *Krzyk ostateczny* (1938 r.).

Powieść wojenno-polityczna okresu (Juliusz Kaden-Bandrowski, Stefan Żeromski, Andrzej Strug, Zofia Nałkowska, Melchior Wańkowicz, Ferdynand Goettel). Powieść realistyczno-psychologiczna okresu (Zofia Nałkowska, Jarosław Iwaszkiewicz, Maria Dąbrowska, Maria Kuncewiczowa, Pola Gojawicyńska). Powieść autobiograficzna okresu (Juliusz Kaden-Bandrowski, Wiktor Gomulicki, Kornel Makuszyński, Emil Zegadłowicz, Melchior Wańkowicz). Powieść historyczna okresu (Zofia Kossak-Szczucka, Jan Parandowski, Stefan Żeromski, Teodor Parnicki, Hanna Malewska).

Proza nowatorska (Bruno Schulz, Witold Gombrowicz).

Nurt „utraconej Atlantydy” (Stanisław Vincenz).

Dramat: Stanisław Ignacy Witkiewicz i jego Teoria Czystej Formy. Inni dramaturdzy okresu: Jerzy Hulewicz (jako przedstawiciel dramatu awangardowego), Karol Hubert Rostworowski (jako przedstawiciel dramatu realistyczno-obyczajowego), Jerzy Szaniawski (jako przedstawiciel dramatu realistyczno-psychologicznego), Antoni Cwojdziański (jako przedstawiciel nurtu komediowego), Adolf Nowaczyński, Stanisława Przybyszewska (przedstawiciele dramatu historycznego).

Ćwiczenia

Ćwiczenia (materiał analityczny stanowią wybrane teksty autorów i artykuły historyków literatury):

MŁODA POLSKA

Teorie przełomów kulturowych. Relacje między pojęciami: prąd – styl – epoka literacka. Rola koncepcji Heinricha Wölfflina w rozwoju tezy o dwuprądowości literatury.

Pojęcie wartości w epoce modernizmu. Podstawowe opozycje w zakresie postaw życiowych, które wyłoniły się w wyniku zderzenia modernizmu z pozytywizmem.

Dekadentyzm, orientalizm, katastrofizm, satanizm w poezji Młodej Polski. Charakterystyczne tematy i motywy w twórczości poetów tego okresu (praca z wierszami Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Jana Kasprowicza, Leopolda Staffa, Bolesława Leśmiana, Tadeusza Micińskiego, Stanisława Koraba Brzozowskiego, Wincentego Koraba Brzozowskiego).

Osobowość młodopolskiego artysty na przykładzie działalności i twórczości Stanisława Przybyszewskiego.

Elementy warsztatu poetów młodopolskich (technika wolnych skojarzeń, praktyczna realizacja teorii „korespondencji sztuk”, psychizacja krajobrazu, rozluźnienie rygorów wersyfikacyjnych). Pojęcie „młodopolszczyzny”.

„Requiem aeternam” Przybyszewskiego jako monolog modernistycznego „ja”.

Symbol i symbolizm w poezji Młodej Polski.

Motyw kobiety w sztuce i literaturze Młodej Polski. Mizoginizm. „Androgyne” i „Śnieg” Stanisława Przybyszewskiego.

„Hymny” Kasprowicza – wizja Boga, człowieka i świata.

Motyw szatana w poezji Młodej Polski (J. Kasprowicz, T. Miciński, K. Przerwa-Tetmajer, K. Zawistowska, M. Komornicka).

Młodopolskie poetki (Kazimiera Zawistowska, Maryla Wolska, Maria Komornicka, Bronisława Ostrowska).
Poezja Bolesława Leśmiana (oniryzm, kreacjonizm, imaginizm).

LITERATURA DWUDZIESTOLECIA

Pojęcie pokolenia literackiego, kulturowa i biologiczna koncepcja pokolenia literackiego, przeżycie pokoleniowe, świadomość pokoleniowa, grupa środowiskowa.

Elementy poetyki futuryzmu i surrealizmu na wybranych przykładach (praca z tekstami Anatola Sterna, Aleksandra Wata, Brunona Jasińskiego, Jana Brzękowskiego). Cechy poezji kręgu Skamandra na wybranych przykładach (praca z tekstami Juliana Tuwima, Kazimierza Wierzyńskiego, Jana Lechonia).

Cechy poezji Awangardy Krakowskiej na wybranych przykładach (Tadeusz Peiper, Julian Przyboś). Poezja Dwudziestolecia w terminologii prawodawców i autorów programów poetyckich: słowa na wolności, urbanizm, międzysłowie, pseudonim poetycki, wyobraźnia wyzwolona.

Cechy poezji Drugiej Awangardy na wybranych przykładach (praca z tekstami - Józef Czechowicz, Czesław Miłosz). Między tradycją a nowatorstwem. Biegunki poetyki form narracyjnych Dwudziestolecia na wybranych przykładach (Dąbrowska Nałkowska, Kuncewiczowa, Schulz, Gombrowicz).

Groteska w dramaturgii Dwudziestolecia na wybranych przykładach (Witkacy).

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	<p>Literatura Młodej Polski POEZJA i DRAMAT Jan Kasprowicz, <i>Wybór poezji</i>, oprac. J. J. Lipski, wyd. 3 rozszerz., Wrocław 1990 (BN I, 120) (Hymny: <i>Dies irae, Święty Boże, Moja pieśń wieczorna, Hymn świętego Franciszka</i>; poezje: <i>Krzak dzikiej róży, Księga ubogich, O bohaterskim koniu i walącym się domu</i>) Kazimierz Tetmajer, <i>Poezje wybrane</i>, oprac. J. Krzyżanowski, wyd. 2 zmien., Wrocław 1968 (BN I, 123) Tadeusz Miciński, <i>Poezje</i>, Kraków 1980 („Biblioteka Poezji Młodej Polski”) lub „W mroku gwiazd” Tadeusz Miciński, <i>Kniaź Patiomkin</i>, w: <i>Utwory dramatyczne</i>, t. 1, wybór i oprac. T. Wróblewska, Kraków 1996. Bolesław Leśmian, <i>Poezje wybrane</i>, oprac. J. Trznadel, wyd. 3 rozszerz., Wrocław 1991 (BN I, 217) – teksty z tomu <i>Sad rozstajny</i>. Stanisław Wyspiański, <i>Warszawianka. Noc listopadowa</i>, oprac. J. Nowakowski, Wrocław 1967 (BN I 193). Stanisław Wyspiański, <i>Wesele</i>, oprac. J. Nowakowski, wyd. 2, Wrocław 1977 (BN I, 218). Stanisław Wyspiański, <i>Wyzwolenie</i>, oprac. A. Łempicka, Wrocław 1970 (BN I, 200). Gabriela Zapolska, <i>Żabusia. Ich czworo</i>, oprac. T. Weiss, Wrocław 1974 (BN I, 219). Jan August Kisielewski, <i>W sieci</i>, w: <i>Dramaty</i>, oprac. R. Taborski, Wrocław 1969 (BN I, 196). Stanisław Przybyszewski, <i>Wybór pism</i>, oprac. R. Taborski, Wrocław 1966 (BN I, 190) (1 dramat) Tadeusz Rittner, <i>W małym domku</i>, Kraków 2004. Stefan Żeromski, <i>Róża</i>, w: <i>Dzieła</i>, s. 3, t. 1, pod red. Stanisława Pigonia, wstęp Henryka Markiewicza, Warszawa 1956.</p> <p>PROZA Wacław Berent, <i>Próchno</i>, oprac. J. Paszek, wyd. 2 zmien., Wrocław 1998 (BN I, 234). Ignacy Dąbrowski, <i>Śmierć</i>, oprac. T. Lewandowski, Kraków 2001. Karol Irzykowski, <i>Pałuba</i>, oprac. A. Budrecka, Wrocław 1981 (BN I, 240). Władysław St. Reymont, <i>Chłopi</i>, oprac. F. Ziejka, Wrocław 1991 (BN I, 279). Władysław St. Reymont, <i>Nowele</i>, t. 1-2, Kraków 1956. Władysław St. Reymont, <i>Ziemia obiecana</i>, oprac. M. Popiel, Wrocław 1996 (BN I, 286). Tadeusz Żeleński-Boy, <i>Słówka</i>, wstęp i wybór tekstów T. Weiss, Wrocław 1988 (BN I, 255). Stefan Żeromski, <i>Ludzie bezdomni</i>, oprac. I. Maciejewska, Wrocław 1987 (BN I, 254). Stefan Żeromski, <i>Popioły</i>, oprac. J. Paszek, wstęp I. Maciejewska, Wrocław 1996 (BN I, 289). Stefan Żeromski, <i>Szyzyfowe prace</i>, oprac. A. Hutnikiewicz, Wrocław 1973 (BN I, 216).</p>
-----------------------	--

Stefan Żeromski, *Wierna rzeka*, oprac. Z. J. Adamczyk, Wrocław 1978 (BN I, 232).
Stefan Żeromski, *Wybór opowiadań*, oprac. A. Hutnikiewicz, Wrocław 1971 (BN I, 203).
Jerzy Żuławski, *Na srebrnym globie. Rękopis z księżycy*, Kraków 1959.

KRYTYKA

Problemy i dyskusje literackie Młodej Polski, red. Maria Podraza-Kwiatkowska (Stanisław Przybyszewski, *Confiteor, O nową sztukę*; Artur Górski, *Młoda Polska*; Zenon Przesmycki, *Walka ze sztuką*; Karol Irzykowski, *Dwie rewolucje*).

Stanisław Brzozowski, *Eseje i studia o literaturze*, t. 1-2, oprac. H. Markiewicz, Wrocław 1990 (BN I 258).

Literatura Dwudziestolecia

POEZJA

Poezja polska okresu międzywojennego. Antologia, wybór i wstęp Michał Głowiński i Janusz Sławiński, t. 1-2, Wrocław 1987 (BN I, 253).

Antologia polskiego futuryzmu i Nowej Sztuki, wstęp i komentarz oprac. Zbigniew Jarosiński, Wrocław 1978 (BN I, 230).

Władysław Broniewski, *Wiersze i poematy*, słowo wstępne Tadeusz Bujnicki, Łódź 1988.

Józef Czechowicz, *Wybór poezji*, oprac. Tadeusz Kłak, Wrocław 1970, BN I, 199.

Konstanty Ildefons Gałczyński, *Wybór poezji*, oprac. Marta Wyka, Wrocław 1982, BN I, 189.

Jan Lechoń, *Poezje*, oprac. Roman Loth, Wrocław 1990, BN I, 256.

Bolesław Leśmian, *Poezje wybrane*, oprac. Jacek Trznadel, Wrocław 1991, BN I, 217.

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Wybór poezji*, oprac. Jerzy Kwiatkowski, Wrocław 1972, BN I, 194.

Czesław Miłosz, *Poezje*, Warszawa 1983

Tadeusz Peiper, *Pisma wybrane*, oprac. Stanisław Jaworski, Wrocław 1979, BN I, 235.

Julian Przyboś, *Sytuacje liryczne. Wybór poezji*, wstęp Edward Balcerzan, wybór Edward Balcerzan i Anna Legeżyńska, Wrocław 1989, BN I, 266.

Antoni Słonimski, *Poezje wybrane*, wyboru dokonał autor, Warszawa 1972.

Leopold Staff, *Wybór poezji*, wybór i wstęp Mieczysław Jastrun, Wrocław 1963, BN I, 181.

Julian Tuwim, *Wiersze wybrane*, oprac. Michał Głowiński, Wrocław 1973, BN I, 184.

Adam Ważyk, *Wiersze wybrane*, Warszawa 1982.

Aleksander Wat, *Poezje zebrane*, w opracowaniu Anny Micińskiej i Jana Zielińskiego, Kraków 1992.

Kazimierz Wierzyński, *Wybór poezji*, wybór, oprac. Tekstu i wstęp Krzysztof Dybciak, Wrocław 1991, BN I, 275.

PROZA

Maria Dąbrowska, *Noce i dni*, t. 1, 2, Warszawa 2003.

Witold Gombrowicz, *Ferdydurke*, w: *Dzieła*, red. naukowa Jan Błoński, Kraków 1986.

Jarosław Iwaszkiewicz, *Opowiadania*, t. 1-6, Warszawa 1979-1980 (*Panny z Wilka, Brzezina, Stara cegielnia, Młyn nad Lutynią*).

Maria Kuncewiczowa, *Cudzoziemka*, Warszawa 1957.

Zofia Nałkowska, *Granica*, oprac. Włodzimierz Wójcik, Wrocław 1971 (BN I, 204).

Bruno Schulz, *Opowiadania*. Wybór esejów i listów, oprac. Jerzy Jarzębski, Wrocław 1989, BN I, 264.

Stanisław Vincenz, *Na wysokiej połoninie*, t. 1-4, Warszawa 1980-1983.

Aleksander Wat, *Bezrobotny Lucyfer i inne opowieści*, wybór i opracowanie Włodzimierz Bolecki i Jan Zieliński, Warszawa 1993.

Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Nienasycenie*, oprac. Janusz Degler i Lech Sokół, w: *Dzieła zebrane*, wydanie krytyczne ze wstępem Jana Błońskiego, Warszawa 1992.

Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Pożegnanie jesieni*, oprac. Anna Micińska, w: *Dzieła zebrane*, wydanie krytyczne ze wstępem Jana Błońskiego, Warszawa 1992.

Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*, oprac. Zdzisław Jerzy Adamczyk, Wrocław 1982, BN I, 242.

DRAMAT

Witold Gombrowicz, *Iwona, księżniczka Burgunda*, w: *Dramaty*, t. 6, *Dzieła*, red. naukowa Jan Błoński, Kraków 1986.

Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy, Matka*, w: Wybór dramatów, wyboru dokonał i wstępem poprzedził Jan Błoński, Wrocław 1983, BN I, 221.

Stefan Żeromski, *Uciekła mi przepióreczka*, w: *Dramaty*, t. 4, *Dzieła*, pod red. Stanisława Pigionia,

	<p>Warszawa 1957.</p> <p>KRYTYKA Karol Irzykowski, <i>Wybór pism krytycznoliterackich</i>, oprac. Wojciech Głowala, Wrocław 1975, BN I, 222. Tadeusz Peiper, <i>Pisma wybrane</i>, oprac. Stanisław Jaworski, Wrocław 1979, BN I, 235.</p> <p>Opracowania Kazimierz Wyka, <i>Młoda Polska</i>, t.1-2, Kraków 1987. Artur Hutnikiewicz, <i>Młoda Polska</i>, Warszawa 1994. J. Tuczyński, <i>Schopenhauer a Młoda Polska</i>, Gdańsk 1984. M. Wallis, <i>Secesja</i>, Warszawa 1967. <i>Programy i dyskusje okresu Młodej Polski</i>, oprac. M. Podraza Kwiatkowska, Wrocław 1973. <i>Stulecie Młodej Polski</i>, studia pod redakcją Marii Podraza-Kwiatkowskiej, Kraków 1995. Maria Podraza-Kwiatkowska, <i>Symbolizm i symbolika w poezji Młodej Polski</i>, Kraków 1975. M. Podraza-Kwiatkowska, <i>Wolność i transcendencja. Studia i eseje o Młodej Polsce</i>, Kraków 2001. Artur Hutnikiewicz, <i>Od czystej formy do literatury faktu. Główne teorie i programy literackie XX stulecia</i>, Warszawa 1973. Jerzy Kwiatkowski, <i>Literatura Dwudziestolecia</i>, Warszawa 1990. Andrzej Zawada, <i>Dwudziestolecie literackie</i>, Wrocław 1995. Lesław Eustachiewicz, <i>Dwudziestolecie 1919-1939</i>, Warszawa 1982. Dariusz Skórczewski, <i>Spory o krytykę literacką w Dwudziestoleciu międzywojennym</i>, Kraków 2003. <i>Religijne aspekty literatury polskiej XX wieku</i>, pod redakcją Jerzego Święcha i Marii Jasinskiej-Wojtkowskiej, Lublin 1997 (tu artykuły: Erazma Kuźmy: <i>Człowiek wobec Boga, religii i Kościoła w polskim ekspresjonizmie</i>, s. 7-36; Ireny Maciejewskiej, <i>Franciszkanizm w poezji polskiej po roku 1918</i>, s. 37-64; Zofii Zarębianki, <i>Bóg Skamandrytów</i>, s. 65-79; Jerzego Jarzębskiego, <i>Bóg ateistów: Schulz, Gombrowicz, Lem</i>, s. 183-199). <i>Studia o Stanisławie Vincenzie</i>, pod redakcją Piotra Nowaczyńskiego, Lublin- Rzym 1994. Janusz Sławiński, <i>Koncepcja języka poetyckiego Awangardy Krakowskiej</i>, w: <i>Prace wybrane</i>, pod redakcją i ze wstępem Włodzimierza Boleckiego, Kraków 1998. Krzysztof Dybciak, <i>Literatura polska XX wieku wobec religii</i>, Kraków 2005. <i>Literatura i wiara</i>, red. naukowa Andrzej Sulikowski, Szczecin 2009. <i>Pytania o wiarę</i>, red. naukowa Andrzej Sulikowski, Szczecin 2008. Piotr Nowaczyński, <i>Studia z literatury XX wieku</i>, Lublin 2004. Władysław Panas, <i>Księga blasku. Traktat o kabale w prozie Brunona Schulza</i>, Lublin 1997. <i>Słownik literatury polskiej XX wieku</i>, pod red. Aliny Brodzkiej, Wrocław 1992. <i>Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny</i>, t. 1 i 2, pod redakcją Artura Hutnikiewicza i Andrzeja Lama, Warszawa 2000. <i>Literatura polska w okresie międzywojennym</i>, t. 1 i 2, pod redakcją Jerzego Kądzieni, Jerzego Kwiatkowskiego, Ireny Wyczańskiej, Kraków 1979 oraz t. 3 i 4, pod redakcją Ireny Maciejewskiej, Jacka Trznadla, Marii Pokrasenowej, Kraków 1993. Władysław Tatarkiewicz, <i>Historia filozofii</i>, t. I-III, Warszawa 1990.</p>
Literatura uzupełniająca	<p>Kazimierz Tetmajer, <i>Na skalnym Podhalu</i>, oprac. J. Kolbuszewski, Wrocław 1998 (BN I, 290) – trzy opowiadania Wacław Rolicz-Lieder, <i>Poezje wybrane</i>, red. Marian Piechal, Warszawa 1982. Gabriela Zapolska, <i>Kaśka Kariatyda</i>, Kraków 1965. Gabriela Zapolska, <i>Moralność pani Dulskiej</i>, oprac. T. Weiss, wyd. 3, Wrocław 1978 (BN I, 187). Karol Hubert Rostworowski, <i>Judasz z Kariothu</i>, w: <i>Pisma wybrane</i>, Londyn 1956. Lucjan Rydel, <i>Zaczarowane koło</i>, w: <i>Wybór dramatów</i>, opracował: Lesław Tatarowski, Wrocław 1983 (BN I, 247). Andrzej Strug, <i>Dzieje jednego pocisku</i>, Kraków 1957. Władysław Orkan, <i>W roztokach</i>, 1965. Jerzy Andrzejewski, <i>Ład serca</i>, Warszawa 1957. Juliusz Kaden-Bandrowski, <i>Miasto mojej matki</i>, Kraków 1985.</p> <p>Tomasz Weiss, <i>Cyganeria Młodej Polski</i>, Kraków 1970. Anna Gradowska, <i>Sztuka Młodej Polski</i>, Warszawa 1984. A. Hutnikiewicz, <i>Hymny Jana Kasprowicza</i>, Warszawa 1983.</p>

<p><i>Ciało, płęć, literatura</i>, red. Magdalena Hornung, Marcin Jędrzejczak, Tadeusz Korsak, Warszawa 2001.</p> <p><i>Fryderyk Nietzsche i pisarze polscy</i>, praca zbiorowa pod redakcją Wojciecha Kunickiego, przy współpracy Krzysztofa Polechońskiego, Poznań 2002.</p> <p><i>Ryszard Nycz, Język modernizmu: doświadczenie wyobcowania</i>, w: <i>Literatura a wyobcowanie. Studia</i>, pod redakcją Jerzego Święcha, Lublin 1990, s. 275-290.</p> <p>Hanna Filipkowska, <i>Poezja religijna Młodej Polski</i>, w: <i>Polska liryka religijna</i>, pod redakcją Stefana Sawickiego, Piotra Nowaczyńskiego, w serii: <i>Religijne tradycje literatury polskiej</i>, Lublin 1983, s. 301-335.</p> <p>Jacek Kolbuszewski, <i>Tatry w literaturze polskiej</i>, Kraków 1982.</p> <p>Tadeusz Brzozowski, <i>O filmowo-onirycznym modelu poezji w dwudziestoleciu: Oniryczne tematy i konwencje w literaturze polskiej XX wieku</i>, Toruń 1999, s. 87-103.</p> <p>Piotr Nowaczyński, <i>Mądrość Vincenza</i>, Lublin 2003.</p>

Metody kształcenia	wykład (problemowy, konwersatoryjny), pogadanka, opis, prezentacja multimedialna, praca z tekstem, dyskusja, mapa myśli, schematy wyboru, burza mózgów, praca z obrazami, praca z filmem problemowym	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Praca w grupach i prezentacja efektów pracy		04 05 06 07 08
Odpowiedź ustna lub pisemna na wybrane zagadnienia z wykładów i ćwiczeń (ocena).		01 02 03 04 08
Zaliczenie materiałów spoza wykładów i ćwiczeń (ocena)		01 02 03 04 07 08
Aktywność na ćwiczeniach i wykładach konwersatoryjnych		01 02 04 05 07 08
Forma i warunki zaliczenia	<p>E</p> <p>Egzamin:</p> <p>Odpowiedź ustna lub pisemna na wybrane zagadnienia z wykładów i ćwiczeń – 75%</p> <p>Zaliczenie materiałów dodatkowych (spoza wykładów i ćwiczeń) w formie ustnej lub pisemnej – 25%</p> <p>Aktywny udział w zajęciach (według oceny prowadzącego) jest promowany możliwością podwyższenia stopnia końcowego.</p>	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	30
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	10
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	10
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	15
Udział w konsultacjach	3
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	98

Liczba punktów ECTS za przedmiot	4
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+10=40) 1,6 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+30+3=63) 2,5 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Współczesna literatura polska			Kod modułu:			
	Nazwa przedmiotu: Współczesna literatura polska			Kod przedmiotu:			
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska – nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu/ dziennikarsko- publicystyczna		
	Rok / semestr: III / 6		Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	15	30				

Koordynator przedmiotu / modułu	dr hab. Jerzy Szyłak
Prowadzący zajęcia	dr hab. Jerzy Szyłak
Cel przedmiotu / modułu	Przekazanie studentom wiedzy na temat przemian literatury polskiej i życia kulturalnego po 1939 roku. Kształcenie umiejętności posługiwania się narzędziami teoretycznoliterackimi w celu interpretacji dzieł nowych i najnowszych. Kształcenie umiejętności analizy i interpretacji utworów współczesnych, w tym umiejętności dostrzegania w nich problematyki politycznej, społecznej i obyczajowej. Uczenie rozumienia zjawisk

	zachodzących w kulturze XX wieku.	
Wymagania wstępne	Znajomość dziejów literatury polskiej do 1939 roku. Znajomość warsztatu badacza literatury (poetyka, teoria lit.). Sprawność w interpretowaniu tekstów literackich. Podstawy wiedzy z filozofii i historii. Ogólne rozeznanie w problematyce badań kultury.	
EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student zna i rozumie procesy zachodzące w polskiej kulturze literackiej w okresie po 1939 roku.	K_W01
02	Student potrafi nazwać następujące po sobie pokolenia literackie i określić cechy je charakteryzujące. Student umie wskazać i scharakteryzować nowe formy artystyczne wykreowane w omawianej epoce.	K_W02 K_W12
03	Student potrafi wskazać najważniejsze osiągnięcia artystyczne w omawianym okresie i potrafi nazwać ich cechy oraz określić przyczyny, dla których odegrały one w polskiej kulturze literackiej znaczącą rolę.	K_W06
04	Student posiada orientację we współczesnych uwarunkowaniach życia kulturalnego, potrafi wskazać dzieła odgrywające w nim znaczącą rolę oraz zjawiska mające wpływ na jego kształt (czasopisma literackie, najważniejsze nagrody et.).	K_W07 K_W14
05	Student potrafi korzystać z opracowań teoretycznych i historycznoliterackich oraz tekstów krytycznych. Umie także krytycznie odnieść się do czerpanych stamtąd informacji.	K_U01
06	Student doskonali umiejętność samodzielnej analizy i interpretacji utworów literackich powstałych po 1939 roku. Potrafi dokonać analizy porównawczej utworów, wskazać kontekst historyczny, w jakim utwór powstał, określić źródła inspiracji i wykorzystaną poetykę.	K_U08 K_U09
07	Student potrafi samodzielnie określić stopień aktualności danego utworu literackiego oraz stopień trudności jego przyswojenia przez współczesnego odbiorcę. Kształci umiejętność radzenia sobie z tego rodzaju problemami. Wykazuje się wrażliwością na obecność w dziele treści związanych z problematyką społeczną, polityczną, obyczajową, światopoglądową.	K_U11 K_K01
08	Student zdobywa wiedzę na temat związków pomiędzy poszukiwaniami artystycznymi w Polsce i poza jej granicami. Rozpoznaje przejawy ogólnokulturowych tendencji i zjawisk w konkretnych utworach. Potrafi wskazać punkty wspólne dla literatury polskiej i obcej.	K_K08
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykład		
<p>Życie literackie Polaków podczas II wojny światowej (utwory powstałe w Polsce, utwory powstałe na emigracji, losy polskich pisarzy podczas wojny).</p> <p>Życie literackie w Polsce w okresie 1945-1949. Przemiany na rynku wydawniczym. Powrót Gałczyńskiego. Debiut Różewicza. Proza polska w tym okresie.</p> <p>Realizm socjalistyczny. Cechy nurtu. Przykładowe utwory. Emigracja Miłosza.</p> <p>„Odwilż” w literaturze polskiej. Rozliczenia ze stalinizmem. Literatura rozrachunkowa.</p> <p>Pokolenie „Współczesności”.</p>		

Poszukiwania polskich prozaików (Andrzejewski, Parnicki, Gombrowicz, Brandys, Konwicki, Lem).
Dramat i teatr w Polsce (oraz polska szkoła filmowa).
„Nurt chłopski” w literaturze polskiej.
„Nowa fala” (Lipska, Barańczak, Krynicki, Wojacek).
„Rozmowa” jako gatunek literacki (Krall, Moczarski, Wat). Twórczość Wata.
„Drugi obieg” w Polsce.
„Klasycyzm” po polsku oraz Szymborska, Miłosz, Herbert i Różewicz jako arcy mistrzowie polskiej poezji.
Pokolenie „brulionu”.
Literatura polska po 1989 roku.

Ćwiczenia

Wobec Holocaustu.
Lektura: Z. Nałkowska, *Medaliony*.
H. Grynberg, *Ludzie Żydom zgotowali ten los*, w: tegoż: *Prawda nieartystyczna*, Wołowiec 2002.
Powrót Gałczyńskiego.
Lektura: K. I. Gałczyński – znajomość wierszy powojennych.
Cz. Miłosz, *Delta czyli trubadur*, w: tegoż: *Zniewolony umysł*, Kraków 1989.
Piękny dwudziestoletni, rozzarowany rzeczywistością.
M. Hłasko, *Pierwszy krok w chmurach*.
Jerzy Jarzębski, *Hłasko – retoryka grzechu i nawrócenia*, w: tegoż: *Powieść jako autokreacja*, Kraków 1984.
Poezja lingwistyczna Mirona Białoszewskiego.
M. Białoszewski, *Mylne wzruszenia*.
K. Bartczak, *Podmiot i polszczyzna w ekstremalnych i pośrednich stanach „siupletu”. O Mylnych wzruszeniach Mirona Białoszewskiego*, w: *Interpretować dalej. Najważniejsze polskie książki poetyckie lat 1945-1989*, pod red. A. Kałuży, A. Świeściak, Kraków 2011.
Krytyka rzeczywistości i forma artystyczna. *Bramy raj* Jerzego Andrzejewskiego.
J. Andrzejewski, *Bramy raj*.
W. Maciąg, *Wstęp*, w: J. Andrzejewski, *Trzy opowieści*, opr. W. Maciąg, Wrocław-Warszawa-Kraków 1998.
Dzień przed potopem. *Austeria* Juliana Strykowskiego.
J. Strykowski, *Austeria*.
B. Kaniewska, A. Legeżyńska, P. Śliwiński, *Dzień przed potopem. Austeria Juliana Strykowskiego*, w: tychże: *Literatura polska XX wieku*, Poznań 2005.
Twórczość teatralna Sławomira Mrożka.
S. Mrożek, *Emigranci*.
Małgorzata Szpakowska, *Sławomir Mrożek, Emigranci. Ich dwóch*, w: *Dramat polski. Interpretacje. Część 2: Po roku 1918*, pod red. J. Ciechowicza i Z. Majchrowskiego, Gdańsk 2001.
Zbigniew Herbert jako arcy poeta.
Z. Herbert, *Pan Cogito*.
S. Barańczak, *Uciekinier z Utopii. O poezji Zbigniewa Herberta*, Warszawa-Wrocław 2001 (rozdział 5: Imponderabilia).
Twórczość Wisławy Szymborskiej.
W. Szymborska, *Widok z ziarnkiem piasku 102 wiersze*, Poznań 1997.
G. Bauer, *Wielość zjawisk i jedna świadomość (Wszelki wypadek 1972 i Wielka liczba 1976)*, w: tegoż: *Radość pytania. Wiersze Wisławy Szymborskiej*, przeł. Ł. Musiał, Kraków 2007.
Poezja „Nowej Fali” i po Nowej Fali.
E. Lipska, *wybrane wiersze*.
R. Krynicki, *Wiersze, głosy*.
B. Kaniewska, A. Legeżyńska, P. Śliwiński, *Ryszard Krynicki: depozyt*, w: tychże: *Literatura polska XX wieku*, Poznań 2005.
Literatura, historia i życie prywatne (i twórczość Kazimierza Brandysa).
K. Brandys, *Wariacje pocztowe*.
B. Kaniewska, A. Legeżyńska, P. Śliwiński, *Historia prywatna. Wariacje pocztowe Kazimierza Brandysa*, w: tychże: *Literatura polska XX wieku*, Poznań 2005.
Życie bez Boga. Późny Różewicz.
T. Różewicz, *Płaskorzeźba*.
Skrendo, *Poezja po „śmierci Boga”. Różewicz i Nietzsche*, w: tegoż: *Poezja modernizmu. Interpretacje*, Kraków 2005.
Poszukiwania artystyczne Tadeusza Konwickiego (i „drugi obieg”).
T. Konwicki, *Mała apokalipsa*.
B. Kaniewska, A. Legeżyńska, P. Śliwiński, *Świat-wrak O Małej apokalipsie Tadeusza Konwickiego*, w: tychże: *Literatura polska XX wieku*, Poznań 2005.

Literatura „nowej epoki”?

O. Tokarczuk, *Prawiek i inne czasy*.

B. Kaniewska, A. Legeżyńska, P. Śliwiński, *Prawiek i inne czasy Olgi Tokarczuk*, w: tychże: *Literatura polska XX wieku*, Poznań 2005.

Odmiany twórczości religijnej. (Czy Jan Paweł II jest poetą wybitnym?)

Jan Paweł II, *Tryptyk rzymski*.

A. Skrendo, *Same kroki w przód – Tryptyk rzymski Jana Pawła II*, w: tegoż: *Poezja modernizmu. Interpretacje*, Kraków 2005.

Laboratorium

Projekt

Literatura
podstawowa

Opracowania:

S. Burkot, *Literatura polska 1939-2009 roku*, Warszawa 2010

Z. Jarosiński, *Literatura lat 1945-1975*, Warszawa 1996

A. Nasiłowska, *Literatura okresu przejściowego 1975-1996*, Warszawa 2006.

S. Stabro, *Literatura polska 1944-2000 w zarysie*, Kraków 2002.

Oraz opracowania tekstów literackich (tam, gdzie takowe wskazano w spisie lektur)

Lektury:

Poezja:

Krzysztof Kamil Baczyński, *Wybór poezji*

Stanisław Barańczak, *Zimy i podróże*, ze wstępem Antoniego Libery (seria Lekcja literatury), Kraków 1997;

Miron Białoszewski, *Obroty rzeczy* (1956), *Mylne wzruszenia* (1961)

Władysław Broniewski, *Bagnet na broń* (1943)

Andrzej Bursa, wiersze *Z tomu „Wiersze”*, w: *Utwory wierszem i prozą*, wyb. i opr. Stanisław Stanuch, Kraków 1973;

Tadeusz Gajcy, *Wybór poezji. Misterium niedzielne*, opr. Stanisław Bereś, Wrocław – Warszawa – Kraków 1992 (BN)

K.I. Gałczyński, *Wybór poezji*, opr. Marta Wyka, Wrocław - Warszawa - Kraków 2003

Stanisław Grochowiak, *Wybór poezji*, opr. Jacek Łukasiewicz, Wrocław – Warszawa – Kraków 2000;

Zbigniew Herbert, *Hermes, pies i gwiazda* (1957), *Pan Cogito* (1974), *Raport z oblężonego miasta* (1983);

Jan Lechoń, *Lutnia po Bekwarku* (1942), *Aria z kurantem* (1945), można zapoznać się z wyborem wierszy z tych tomów, dostępnym np. w wydaniu J. Lechoń, *Poezje*, wyb. W. Nowakowska, Czytelnik, Warszawa 1979

Jan Paweł II, *Tryptyk rzymski*, w: Karol Wojtyła, *Poezje, dramaty, Szkice*. Jan Paweł II *Tryptyk rzymski*, „Znak”, Kraków 2004

Ryszard Krynicki, *Organizm zbiorowy* (1975), *Wiersze, głosy* (1987)

Ewa Lipska (piętnaście wierszy)

Czesław Miłosz, *Traktat moralny, Traktat poetycki. Lekcja literatury z Czesławem Miłoszem, Aleksandrem Fiutem i Andrzejem Franaszkiem*, Kraków 1998

Czesław Miłosz, *Gucio zaczarowany i Gdzie słońce wschodzi i kędy zapada*

Tadeusz Nowak, *Psalmy i inne wiersze*, wyb. I. postówie B. Zadura, Wrocław 2012

Jacek Podsiadło, *Odmowa współudziału*, Opole 1989, także w: Jacek Podsiadło, *Wiersze zebrane*, Lampa i Iskra Boża, Warszawa 2003

Halina Poświatowska, *Hymn bałwochwalczy* (1958), dostępny w: H. Poświatowska, *Wszystkie wiersze*, Kraków 2000 (z późniejszymi dodrukami)

Julian Przyboś, *Sytuacje liryczne. Wybór poezji*, opr. E. Balcerzan, Wrocław – Warszawa – Kraków 1989 [tu wiersze z lat 1944-1965]

Tadeusz Różewicz, *Niepokój* (1947), *Nic w płaszczu Prospera* (1963), *Płaskorzeźba* (1991)

Jarosław Marek Rymkiewicz, *Cicho, ciszej. Wiersze wybrane z lat 1963-2002*, Warszawa 2003

Marcin Świetlicki, *37 wierszy o wódce i papierosach (...), Czynny do odwołania* (2001) oraz utwór *Dla Jana Polkowskiego* (dostępny nawet w internecie)
Jan Twardowski, *Znaki ufności*
Leopold Staff, *Wiklina* (1954)
Wisława Szymborska, *Widok z ziarnkiem piasku 102 wiersze*, Poznań 1997
Aleksander Wat, *Wybór wierszy*, opr. Adam Dziadek, Wrocław – Warszawa – Kraków 2008, tu: wiersze ze zbiorów: *Wiersze* (1957), *Wiersze śródziemnomorskie* (1962) i *Ciemne świedldo* (1968)
Adam Ważyk, *Poemat dla dorosłych* (1956), w: tegoż: *Wiersze wybrane*, Warszawa 1982
Rafał Wojaczek, *Sezon* (1969), *Inna bajka* (1970), w: *Wiersze zebrane 1964-1971*, Wrocław 2008

Proza

Jerzy Andrzejewski, *Popiół i diament*
Jerzy Andrzejewski, *Wielki tydzień*, w: tegoż: *Noc i inne opowiadania*, Warszawa 2001
Jerzy Andrzejewski, *Trzy opowieści* [tu: *Ciemności kryją ziemię* (1957), *Bramy rajy* (1960)], opr. W. Maciąg, Wrocław – Warszawa – Kraków 1998
Miron Białoszewski, *Pamiętnik z Powstania Warszawskiego*
- Miron Białoszewski, *Szумы, zlepy, ciągi*, PIW, Warszawa 1976
Tadeusz Borowski, *Pożegnanie z Marią* (*Pożegnanie z Marią, U nas w Auschwitzu, Proszę państwa do gazu, Dzień na Harmenzach, Ludzie, którzy szli, Bitwa pod Grunwaldem*)
Kazimierz Brandys, *Matka królów*
Kazimierz Brandys, *Wariacje pocztowe*
- Roman Bratny, *Kolumbowie*
Stefan Chwin, *Hanemann*
- Stanisław Dygat, *Jezioro Bodeńskie*
Janusz Głowacki, *Raport Piłata i inne opowiadania* (tu: *My sweet Raskolnikow, Coraz trudniej kochać, Polowanie na muchy, Wirówka nonsensu*)
W. Gombrowicz, *Ferdydurke*.
Witold Gombrowicz, *Transatlantyk*.
Witold Gombrowicz, *Dziennik* (1953 rok), w: W. Gombrowicz, *Dziennik 1953-1956*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1988 i późniejsze.
Henryk Grynberg, *Kalifornijski kadisz, Dziedzictwo*, w: tegoż: *Kalifornijski kadisz*, Warszawa 2005.
Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat*.
Gustaw Herling-Grudziński, *Opowiadania zebrane* [tu: *Księżę Niezłomny* (1956), *Wieża* (1958), *Drugie przyjście* (1961), *Most* (1963), *Praga Kafki* (1976), *Gasnący Antychryst* (1978), *Piętno* (1982), *Cud* (1983), *Dżuma w Neapolu* (1990), *Monolog o martwej mniszce* (1991)], „W drodze”, Poznań 1991.
Marek Hłasko, *Pierwszy krok w chmurach. Następny do rajy*, opr. Joanna Pyszny, Wrocław – Warszawa – Kraków 1999.
Iwaszkiewicz, *Bitwa na równinie Sedgemoor* (1942), *Matka Joanna odAniołów* (1943), *Ikar* (1945), *Borsuk* (1952), *Tatarak* (1958), *Zarudzie* (1974), w: *Opowiadania wybrane*, opr. Andrzej Zawada, Wrocław – Warszawa – Kraków 2001.
Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec* (1943).
Ryszard Kapuściński, *Cesarz*.
Julian Kawalec, *Tańczący jastrząb*.
Tadeusz Konwicki, *Kalendarz i klepsydra*.
Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*.
Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*.
Jerzy Krzysztoń, *Obłąd* (tomy 1-3), Warszawa 1980.
Stanisław Lem, *Solaris*.
Stanisław Lem, *Kongres futurologiczny*.
Czesław Miłosz, *Dolina Issy*.
Kazimierz Moczarski, *Rozmowy z katem*.
Sławomir Mrozek, *Słoń i inne opowiadania*, Biblioteka Polityki, Warszawa 2009 [zawiera opowiadania ze zbiorów *Słoń* (1957) i *Wesele w Atomicach* (1959)].
Wiesław Myśliwski, *Kamień na kamieniu*.

	<p>Zofia Nałkowska, <i>Medaliony</i>. Tadeusz Nowak – opowiadania: <i>Podróż do miejsca urodzenia, Wychodzenie ze snu, Ballada Chrystusika, Polowanie na anioła, Przebudzenia, Dorastanie</i>. Marek Nowakowski – opowiadania - <i>Księżę Nocy, Gdzie jest droga na Walne, Wesele raz jeszcze!</i> Włodzimierz Odojewski, <i>Zasypie wszystko, zawieje...</i> Teodor Parnicki, <i>Tylko Beatrycze</i>, wstęp R. Koziołek, opr. I. Gielata, Wrocław – Warszawa – Kraków 2001. Jerzy Pilch, <i>Inne rozkosze</i>. Jerzy Pilch, <i>Towarzysz bez wyrazu, Epoka handlu wymiennego, Wyznania twórcy pokątnej literatury erotycznej</i>, w; tegoż: <i>Wyznania twórcy pokątnej literatury erotycznej</i>, Kraków 2003. Edward Redliński, <i>Konopielka</i>. Edward Stachura, <i>Siekierzada</i>. Andrzej Stasiuk, <i>Mury Hebronu</i>. Andrzej Stasiuk, <i>Opowieści galicyjskie</i>. Julian Strykowski, <i>Austeria</i>. Olga Tokarczuk, <i>Prawiek i inne czasy</i>. Leopold Tyrmand, <i>Dziennik 1954</i>, Wydawnictwo MG, Warszawa 2009 [do strony 108].</p> <p>Dramat K. I. Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i>, Warszawa 2009 (dopuszczalne jest zapoznanie się z utworami w innym wyborze); Witold Gombrowicz, <i>Ślub lub Operetka</i> Janusz Głowacki, <i>Antygona w Nowym Jorku</i> Ireneusz Iredyński, <i>Żegnaj Judaszu</i> Marek Koterski, <i>Dzień świra</i>, w: „Dialog” 2000 nr 8 (można obejrzeć nakręcony przez autora dramatu w 2002 roku film pod tym samym tytułem) Leon Kruczkowski, <i>Niemcy</i> Sławomir Mrożek, <i>Tango</i>, Sławomir Mrożek, <i>Emigranci</i> Tadeusz Różewicz, <i>Kartoteka</i> Tadeusz Różewicz, <i>Białe małżeństwo</i> Tadeusz Różewicz, <i>Stara kobieta wysiaduje</i> Jerzy Szaniawski, <i>Dwa teatry</i> Karol Wojtyła, <i>Przed sklepem jubilera. medytacja o sakramencie małżeństwa przechodząca chwilami w dramat</i>, w: Karol Wojtyła, <i>Poezje, dramaty, Szkice</i>. Jan Paweł II <i>Tryptyk rzymski</i>, „Znak”, Kraków 2004, dostępny także w: „Znak” 1960 nr 12 (78), gdzie podpisany jest pseudonimem Adam Jawień</p>
Literatura uzupełniająca	<p>T. Drewnowski, <i>Próba scalenia. Obiegi, wzorce, style. Literatura polska 1944-1989</i>, Warszawa 1997 P. Czapliński, P. Śliwiński, <i>Literatura polska 1976-1998</i>, Kraków 1999. E. Balcerzan, <i>Poezja polska w latach 1939-1965</i>, cz. 1-2, Warszawa 1982-1988. <i>Słownik literatury polskiej XX wieku</i>, red. A. Brodzka i in., Wrocław 1992. <i>Interpretować dalej. Najważniejsze polskie książki poetyckie lat 1945-1989</i>, pod red. A. Kałuży, A. Świeściak, Kraków 2011 Oraz opracowania tekstów literackich (tam, gdzie takowe wskazano w spisie lektur).</p>
Metody kształcenia	Wykład, wykład konwersatoryjny, praca z tekstem literackim, dyskusja.
Metody weryfikacji efektów kształcenia	
Rozmowa o tekście literackim zadanym na ćwiczenia.	Nr efektu kształcenia przedmiotu 01 02 03 04 05 07 08
Pisemny sprawdzian z lektur. [Studenci otrzymują kserokopie utworów poetyckich i fragmentów utworów prozatorskich. Żeby uzyskać zaliczenie muszą podać tytuły,	01 03 04

nazwiska i (ewentualnie) daty wydań utworów. Warunkiem zaliczenia jest rozpoznanie siedmiu z dziesięciu utworów].	
Egzamin ustny, podczas którego student zobowiązany jest udzielić odpowiedzi na trzy pytania wylosowane z podanego niżej zestawu:	01 02 03 04 05 06 07 08
<p>Poezja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Charakterystyka twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 2. Pojęcie pokolenia w słowniku poetyckim K. K. Baczyńskiego 3. Dorobek poetycki Tadeusza Gajcego 4. Twórczość Przybosia z okresu II wojny światowej – charakterystyka 5. Sens odwołań do antyku i romantyzmu w twórczości Jana Lechonia z okresu II wojny światowej 6. Jak wygląda biografia żołnierza polskiego zapisana w tomie <i>Bagnet na broń?</i> 7. Nowatorstwo <i>Niepokoju</i> Różewicza. 8. Co na temat historii mówi Miłosz w <i>Traktacie moralnym</i>. 9. Charakter powojennej twórczości K.I. Gałczyńskiego. 10. Konstrukcja podmiotu lirycznego w <i>Poemacie dla dorosłych</i>. 11. Świat przedstawiony w <i>Poemacie dla dorosłych</i>. 12. <i>Traktat moralny</i> i <i>Traktat poetycki</i> Miłosza jako „wyjście poza kredowe koło «poetyczności»”. 13. Miłosz o poezji (na podst. <i>Traktatu poetyckiego</i>). 14. Poeci pokolenia „Współczesności”. 15. Problematyka i forma poezji Andrzeja Bursy. 16. Ironia w twórczości Andrzeja Bursy. 17. Na czym polega turpizm w poezji Stanisława Grochowiaka. 18. Poezji Grochowiaka związki z barokiem. 19. Tematyka i poetyka wierszy z cyklu <i>Linią powietrzną</i> Juliana Przybosia. 20. Mizerabilizm w poezji Grochowiaka (wyjaśnić pochodzenie pojęcia, wyjaśnić, na jakie cechy poezji Grochowiaka ono wskazuje). 21. Program poetycki Mirona Białoszewskiego. 22. Omów i objaśnij kompozycję tomu poetyckiego <i>Obroty rzeczy</i>. 23. Miron Białoszewski jako poeta lingwistyczny. 24. Sens posługiwania się przez Białoszewskiego neologizmami i błędami językowymi w <i>Mylnych wzruszeniach</i>. 25. Erotyki Haliny Poświatowskiej. 26. Ciało w twórczości Haliny Poświatowskiej. 27. Klasycyzm Leopolda Staffa w tomie <i>Wiklina</i>. 28. Dorobek poetycki Zbigniewa Herberta. 29. Ironia w twórczości Zbigniewa Herberta. 30. Rola, jaką przypisuje sztuce Zbigniew Herbert w wierszach <i>Trzy studia na temat realizmu, Ornamentatorzy</i> i <i>Pieśń o bębnie</i> (z tomu <i>Hermes, pies i gwiazda</i>). 31. Kim jest Pan Cogito? 32. Stosunek Herberta do klasycyzmu. 33. Kontestacja w twórczości Rafała Wojaczka. 34. Podmiot liryczny w wierszach Rafała Wojaczka. 35. Ciało w twórczości Rafała Wojaczka. 36. Bóg w poezji Tadeusza Różewicza. 37. „Nurt chłopski” – na przykładzie poezji Tadeusza Nowaka. 38. Bóg w poezji Tadeusza Nowaka. 39. Poeci Nowej Fali. 40. Świat przedstawiony w <i>Organizmie zbiorowym</i> Ryszarda Krynickiego. 41. Świat przedstawiony w tomie <i>Wiersze, głosy</i> Ryszarda Krynickiego. 42. Poetycka polemika Krynickiego i Herberta. 43. Propozycja poetycka Jana Twardowskiego. 44. Funkcja humoru w twórczości Jana Twardowskiego. 45. Poetyka utworów Stanisława Barańczaka. 46. Stanisław Barańczak jako poeta lingwistyczny. 47. Dorobek poetycki Wisławy Szymborskiej. 	

48. Ironia w twórczości Szymborskiej.
49. Rola poezji w ujęciu Wisławy Szymborskiej.
50. Objaśnij sens (sensy) tytułu *Ciemne światło*.
51. Ciało w twórczości Aleksandra Watta.
52. Jak wygląda „klasycyzm” J.M. Rymkiewicza.
53. Aluzja i stylizacja w twórczości J. M. Rymkiewicza.
54. Bóg w *Tryptyku rzymskim* Jana Pawła II.
55. Przemiany, jakim ulegała poezja Tadeusza Różewicza.
56. Rola poezji opisana w *Płaskorzeźbie* Tadeusza Różewicza.
57. Program poetycki Pokolenia „brulionu”.
58. Twórczość Marcina Świetlickiego.
59. Ironia w twórczości Świetlickiego.
60. Na czym polega „o’haryzm” Jacka Podsiadły.

II. Proza

1. Dorobek literacki Witolda Gombrowicza.
2. *Jezioro Bodeńskie* jako „literatura rozrachunków inteligenckich”.
3. Oceny moralne ludzkich postaw w *Innym świecie* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.
4. Narrator w opowiadaniach Tadeusza Borowskiego.
5. Upadek humanistycznego ideału w opowiadaniach Borowskiego.
6. Kompozycja *Medalionów* Zofii Nałkowskiej.
7. Ocena relacji polsko-żydowskich w *Wielkim Tygodniu* Andrzejewskiego.
8. Obraz podziaków w polskim społeczeństwie w *Popiele i diamencie* Jerzego Andrzejewskiego.
9. Świat przedstawiony w opowiadaniach Hłaski.
10. Postacie kobiece w utworach Hłaski.
11. Polemika z socrealizmem w *Następnym do raj* Hłaski.
12. *Matka Królów* Brandysa jako proza rozrachunkowa i jako kontynuacja przedwojennych poszukiwań literackich.
13. Teatrzyk „Zielona Gęś”.
14. Język w *Trans-Atlantyku* Gombrowicza.
15. Obraz emigracji w *Trans-Atlantyku*.
16. „Ja” w *Dziennikach* Gombrowicza.
17. Funkcje groteski w opowiadaniach Mrożka.
18. Funkcje groteski w opowiadaniach Janusza Głowackiego.
19. Realizm u Marka Nowakowskiego.
20. Historia i jednostka w opowiadaniach Herlinga-Grudzińskiego.
21. Historia i jednostka w opowiadaniach Jarosława Iwaszkiewicza.
22. Realizm w *Szumach, zlepiach, ciągach* Białoszewskiego.
23. *Tylko Beatrycze* Teodora Parnickiego jako powieść historyczna i opowieść o historii.
24. Stosunek do pojęcia prawdy w *Tylko Beatrycze* Parnickiego.
25. Kontestacja w twórczości Edwarda Stachury.
26. *Trzy opowieści* Jerzego Andrzejewskiego jako literackie świadectwo obrachunków z doktryną.
27. Obraz niewinności w *Bramach raj* Andrzejewskiego.
28. „Nurt chłopski” – na przykładzie prozy Wiesława Myśliwskiego.
29. Narracja w *Tańczącym jastrzębiu* Juliana Kawałca.
30. Obraz przemian na wsi polskiej w *Tańczącym jastrzębiu*.
31. O narracji w *Kalendarzu i klepsydry* Tadeusza Konwickiego.
32. Obraz przemian na wsi polskiej w *Konopielce* Redlińskiego.
33. Satyra i mitologizacja w *Konopielce* Edwarda Redlińskiego.
34. Obraz Ukrainy w *Zarudziu* Jarosława Iwaszkiewicza.
35. Symboliczna wymowa *Ikara* Jarosława Iwaszkiewicza.
36. Zło w *Matce Joannie od Aniołów* Iwaszkiewicza.
37. Obraz kultury żydowskiej w twórczości Juliana Strykowski.
38. Obraz wojny w *Pamiętniku z Powstania Warszawskiego* Mirona Białoszewskiego.
39. Narrator i narracja w *Pamiętniku z Powstania Warszawskiego*.
40. Realizm i groteska w twórczości Stanisława Lema – na czym polega, czemu służy.
41. Filozofia w kostiumie science fiction. *Solaris* Stanisława Lema.

42. *Zasypie wszystko, zawieje* jako współczesny epos.
43. Ukraina w twórczości Odojewskiego.
44. Opozycja Wschód/Zachód w opowiadaniu Głowackiego *My sweet Raskolnikow*.
45. Obraz Polski i Polaków w opowiadaniach Głowackiego.
46. Bohaterowie opowiadań Marka Nowakowskiego.
47. Satyra i groteska w *Małej apokalipsie* Tadeusza Konwickiego.
48. *Obłąd* – historia choroby czy metafora polskiego losu?
49. *Cesarz* Ryszarda Kapuścińskiego jako reportaż i jako powieść.
50. „Literatura mówiona” – podaj przykłady, omów najważniejsze utwory.
51. Proza polska po 1989 roku - próba wskazania najważniejszych zjawisk.
52. Nostalgia i groteska w prozie Jerzego Pilcha.
53. Świat przedstawiony w *Opowieściach galicyjskich* Andrzeja Stasiuka.
54. Świat przedstawiony w *Prawieku i innych czasach* Olgi Tokarczuk.
55. Wizja historii w *Prawieku i innych czasach* Olgi Tokarczuk.
56. Czy Olga Tokarczuk jest pisarką feministyczną?
57. *Dolina Issy* jako obraz „kraju do którego nie wrócić”.
58. Marek Edelman jako świadek.
59. *Wariacje pocztowe* Brandysa jako parabola historyczna.
60. Ojczyzna w *Hanemannie* Stefana Chwina.
61. Jakie modele teatru przedstawił Jerzy Szaniawski w sztuce „Dwa teatry”.
62. Dramaty Sławomira Mrożka.
63. Nowatorstwo formalne i nowość tematyczna *Antygony w Nowym Jorku*.
64. Postawy moralne bohaterów *Niemców* Leona Kruczkowskiego.
65. *Żegnaj Judaszu* Iredeńskiego – analiza i interpretacja.
66. Dramaty Tadeusza Różewicza.
67. Portret inteligenta w *Dniu świra*.

III. Życie kulturalne

1. Życie literackie w Warszawie pod okupacją niemiecką.
2. Życie literackie w czasie wojny na terenach polskich zajętych przez Rosjan.
3. Życie literackie w okresie II Wojny Światowej.
4. Socrealizm w literaturze polskiej.
5. Najważniejsze czasopisma literackie w powojennej Polsce.
6. „Współczesność” jako czasopismo literackie (kiedy wychodziło, kogo publikowało, jaki miało program).
7. „bruLion” jako czasopismo literackie.
8. Najważniejsze grupy literackie w powojennej Polsce.
9. Polska szkoła filmowa i jej związki z literaturą.
10. Eseistyka polska.
11. Dramat i teatr w Polsce po 1956 roku.
12. „Odwilż” w literaturze polskiej.
13. Literatura polska wobec Holocaustu.
14. Najważniejsze osiągnięcia polskich prozaików na emigracji.
15. Dorobek literacki Czesława Miłosza.
16. Dorobek literacki Tadeusza Różewicza.
17. Dorobek literacki Wisławy Szymborskiej.
18. Dorobek literacki Jerzego Andrzejewskiego.
19. Polska literatura i kultura popularna – najważniejsze zjawiska.
20. Jaką rolę odegrała paryska „Kultura”.
21. Henryk Bereza jako promotor literatury.
22. Co to jest „proza małych ojczyzn”.
23. Jakie zarzuty wobec literatury zostały wysunięte w *Świecie nieprzedstawionym?* Jaki miały wpływ na ocenę polskich prozaików.
24. „Nurt chłopski” w literaturze polskiej.
25. Omów związki pomiędzy wydarzeniami politycznymi i literackimi w powojennej Polsce.
26. Periodyzacja powojennych dziejów literatury polskiej.
27. Co się kryje pod pojęciem „nasza mała stabilizacja”.
28. Najważniejsze zjawiska w prozie polskiej 1945-2000.
29. Najważniejsze zjawiska w poezji polskiej 1945-2000.

30. Najważniejsze zjawiska w dramacie i teatrze polskim 1945-2000. 31. Czym był „drugi obieg”? 32. Co z powojennego dorobku literackiego Polaków zachowało swą aktualność do dziś. 33. Polska literatura faktu (na wybranych przykładach). 34. Krytyka kultury masowej w poezji polskiej (na wybranych przykładach). 35. Obraz kultury żydowskiej w prozie polskiej.		
Forma i warunki zaliczenia	E 60% - Egzamin 40% - Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest obecność na ćwiczeniach i aktywność (20%) oraz zaliczenie sprawdzianu z lektur (20%).	
NAKŁAD PRACY STUDENTA		
	Liczba godzin	
Udział w wykładach	15	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	15	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	20	
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*		
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	10	
Udział w konsultacjach	5	
Inne	5	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100	
Liczba punktów ECTS za przedmiot	4	
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(15+30+20+10=75) 3 ECTS	
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(15+30+5=50) 2 ECTS	

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Poetyka				Kod modułu:		
	Nazwa przedmiotu: Poetyka				Kod przedmiotu:		
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska - nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: I/1		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć		30				

Koordynator przedmiotu / modułu	dr hab. Feliks Tomaszewski
Prowadzący zajęcia	dr hab. Feliks Tomaszewski
Cel przedmiotu / modułu	Zapoznać z wiedzą dotyczącą: elementów, funkcji i zjawisk komunikacji literackiej (autor, podmiot literacki, czytelnik, odbiorca); funkcji dzieła literackiego, głównych elementów dzieła literackiego; zjawiska kompozycji literackiej i typów kompozycji; zjawisk genetycznych (gatunek, rodzaj), problematyki historyczności (tylko: tradycja, konwencja), fikcyjności (wybrane teorie fikcji), literackości; najważniejszych systemów wersyfikacyjnych i odmian liryki; odmian epickich i dramatycznych; podstawowych środków poetyckich; problematyki prawdy i prawdopodobieństwa w literaturze; problematyki wartościowania w literaturze i literatury jako wartości. Wykształcić umiejętność pracy w grupie, umiejętność dyskusowania, umiejętność zdobywania, opracowywania i selektywnego prezentowania informacji pozyskanych ze źródeł pisanych.
Wymagania wstępne	Brak

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Posługuje się podstawową wiedzą o miejscu i znaczeniu poetyki w systemie nauk o literaturze i jej roli w kształtowaniu kultury.	K_W01
02	Stosuje terminologię z zakresu poetyki i orientuje się w zagadnieniach dotyczących wersologii, stylistyki i genologii.	K_W02
03	Operuje podstawową wiedzą z zakresu kontekstów poetyki (kulturoznawstwo, historia sztuki i filozofii, tradycja antyczna) i w stopniu podstawowym wskazuje ich powiązania z literaturą polską oraz różnymi mediami, jak również potrafi wykorzystać te informacje w budowaniu kontekstu dla swoich działań w wybranych sferach aktywności profesjonalnej.	K_W03
04	Rozpoznaje i odtwarza w sposób uporządkowany szczegółową wiedzę z zakresu poetyki i teorii literatury, zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej.	K_W08
05	Rozpoznaje, odtwarza i stosuje podstawową terminologię filologiczną w sposób uporządkowany oraz potrafi ją przyporządkować określonym teoriom, szkołom naukowym i metodologiom w zakresie literaturoznawstwa. Ponadto w stopniu podstawowym wykorzystuje nomenklaturę poetyki w ramach specjalistycznej komunikacji w celu wyrażenia swoich sądów formalno-tematycznych.	K_W12 K_U11
06	Rozpoznaje, przywołuje i stosuje w sposób uporządkowany wiedzę z zakresu poetyki – w perspektywie systemu kultury, z uwzględnieniem głównych tendencji rozwojowych i najważniejszych osiągnięć.	K_W14
07	Samodzielnie wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje z zakresu poetyki i jej kontekstów (korzystając z różnych źródeł i sposobów) oraz potrafi je spożytkować w ramach działań profesjonalnych.	K_U01 K_U03

08	Identyfikuje różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów literackich oraz analizuje je, interpretuje i krytycznie wartościuje za pomocą typowych metod, uwzględniając formalne ukształtowanie wypowiedzi i ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym – dokonuje tego w adekwatnym kontekście profesjonalno-zawodowym.	K_U09
09	Konstruuje, redaguje i prezentuje wystąpienia w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, będące opracowaniem i prezentacją wyników, pozwalających na rozwiązywanie problemów badawczych w zakresie poetyki, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, źródeł oraz odpowiednich metod i narzędzi badawczych, z zachowaniem dbałości o kompozycję i poprawność językową.	K_U18 K_U06
10	Identyfikuje i definiuje dla celów profesjonalnych określone priorytety, niezbędne w realizacji danego zadania.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Ćwiczenia

Problematyka ćwiczeń:

Świat liryki (podmiot liryczny, sytuacja liryczna, „mowa poetycka”); Mowa a wiersz (systemy wiersza polskiego); Mowa a wiersz (środki artystyczne; zjawisko rymu i rytmu); Mowa a wiersz (strofika); Świat epiki (czas i przestrzeń); Świat epiki (m. in. fabuła – fabularyzm; narracja – wypowiedź bohatera; przemiany powieściowe); Relacje osobowe w dziele literackim (nadawca – komunikat – odbiorca) i rzeczywistość dzieła literackiego; śmierć i zmartwychwstanie Autora; Świat dramatu (dramat a teatr; struktura językowa dramatu); Świat dramatu (świat przedstawiony w dramacie; tekst główny i tekst poboczny); Rodzajowy i gatunkowy zawrót głowy.

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	<p>Literatura – wyboru dokonuje prowadzący – wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:</p> <p>A. Wykorzystywana podczas zajęć: Podręczniki, słowniki, encyklopedie, antologie: Arystoteles, Poetyka. Wrocław 1951; Głowiński M., Kostkiewiczowa T., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., Słownik terminów literackich. Wrocław 1988; Głowiński M., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., Zarys teorii literatury. Warszawa 1972; Kulawik A., Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego. Kraków 1994; E. Miodońska-Brookes, A. Kulawik, M. Tatar, Zarys poetyki, Warszawa 1978 (lub 1980). Ćwiczenia z poetyki, red. A. Gajewska i T. Mizerkiewicz, Warszawa 2006; Słownik rodzajów i gatunków literackich, red. G. Gazda, S. Tynecka-Makowska, Kraków 2006. Dramat polski. Interpretacje, red. J. Ciechowicz, Z. Majchrowski, t. I i II, Gdańsk 2001. Opracowania szczegółowe: S. Sawicki, Czym jest poezja?, w: tenże, Czym jest sztuka?, Kraków 1985; M. Głowiński, Poetyka wobec tekstów nieliterackich, w: tenże, Poetyka i okolice, Warszawa 1992, s. 70-86; R. Jacobson, Poetyka w świetle językoznawstwa /w:/ Współczesna teoria badań literackich za granicą, t. II, Kraków 1976, s. 23 – 68; M. Głowiński, O stylizacji, [w:] Stylistyka polska. Wybór tekstów, wyb., oprac. i wstęp E. Miodońska-Brookes, A. Kulawik, M. Tatar, Warszawa 1973, s. 249-263; A. Okopień-Sławińska, Metafora bez granic, „Teksty” 1980, nr 6, s. 3-35; J. Abramowska, Topos i niektóre miejsca wspólne badań literackich, „Pamiętnik Literacki” 1982, z. 1-2.</p>
-----------------------	---

	<p>A. Stoff, Kompozycja: pytanie o istotę dzieła literackiego [w:] Kompozycja dzieła literackiego, Toruń 2004.</p> <p>J. Sławiński, Przestrzeń w literaturze. Elementarne rozróżnienia i wstępne oczywistości, [w:] Przestrzeń i literatura, red. M. Głowiński, A. Okopień-Sławińska, Wrocław 1978.</p> <p>G. Bachelard, Poetyka przestrzeni: szuflada, kufry i szafy, tłum. W. Krzemień, „Pamiętnik Literacki” 1976, z. 1, s. 233-243;</p> <p>A. Okopień-Sławińska, Relacje osobowe w literackiej komunikacji, [w:] Problemy socjologii literatury, red. J. Sławiński, Wrocław 1971, s. 109-125 lub [w:] tejsze, Semantyka wypowiedzi poetyckiej (Preliminaria), Kraków 1998, s. 100-116;</p> <p>I. Sławińska, Główne problemy struktury dramatu. Propozycje badawcze, [w:] Problemy teorii literatury, S. 1, red. H. Markiewicz, Wrocław 1967, s. 290-309;</p> <p>I. Sławińska, Odczytanie dramatu, [w:] Problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa, red. H. Markiewicz, J. Sławiński, Kraków 1976, s. 213-235;</p>
Literatura uzupełniająca	<p>B. Literatura uzupełniająca (do samodzielnej lektury): Podręczniki, monografie, słowniki i encyklopedie: Poetyka, t. 1 – 3, red. D. Ulicka, Warszawa 1997-2000; Poetyka. Zarys encyklopedyczny, red. nac. M. R. Mayenowa, L. Pszczołowska, Wrocław 1957 (tomy: Sylabizm, Sylabotonizm, Tonizm, Strofika, Rytmika, Instrumentacja dźwiękowa). M. Dłuska, Próba teorii wiersza polskiego, Kraków 1980; A. Kulawik, Wprowadzenie do teorii wiersza, Warszawa 1988; D. Urbańska, Wiersz wolny. Próbną charakterystyki systemowej, Warszawa 1995; Genologia polska. Wybór tekstów, Warszawa 1983 (rozdz. VI - Dramat). Liryka polska. Interpretacje, red. J. Prokop, J. Sławiński, Gdańsk 2001. Lekcje czytania. Eksplicacje literacje, red. W. Dynak, A. Wit Labuda, Warszawa 1991. B. Chrzastowska, S. Wysłouch, Poetyka stosowana, Warszawa 2000. R. Handke, Poetyka dzieła literackiego. Instrumenty lektury, Warszawa 2007.</p> <p>Opracowania szczegółowe: Dąbrowski S., Zagadnienie określeń i wyznaczników literackości [w:] Problemy teorii literatury. Seria 2. Wrocław 1976; M. Głowiński, Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej [w:] Problemy teorii literatury, Wrocław 1976, s. 109 – 130; M. Głowiński, Świadczenia i style odbioru, "Teksty" 1975, z. 3; J. Sławiński, Diachronia i synchronia w procesie historycznoliterackim /w:/ Dzieło, język, tradycja, 1967; J. Sławiński, O dzisiejszych normach czytania /znawców/, "Teksty" 1974, z. 4; Auerbach, Mimesis, rozdz. I, t. I; rozdz. ostatni; R. Nycz, Intertekstualność i jej zakresy: teksty, gatunki, światy, „Pamiętnik Literacki” 1990, z. 2, s. 95-116 Eco U., Dzieło otwarte. Warszawa 1973; R. Nycz, Sylwy współczesne /tylko: wstęp, zakończenie/ Nowela, opowiadanie, gawęda. Interpretacje małych form narracyjnych, red. K. Bartoszyński, M. Jasińska-Wojtkowska, S. Sawicki, Warszawa 1979; Osoba w literaturze i komunikacji literackiej, red. E. Balcerzan, W. Bolecki, Warszawa 2000; K. Wyka, Teoria czasu powieściowego. Wygląd problemu, [w:] Genologia polska. Wybór tekstów, wybór, opracowanie i wstęp E. Miodońska-Brookes, A. Kulawik, M. Tatar, Warszawa 1983.</p>
Metody kształcenia	klasyczna metoda problemowa; metoda problemowa z elementami heurystyki; ćwiczenia audytorjne: dyskusja, analiza tekstów.
Metody weryfikacji efektów kształcenia	Nr efektu kształcenia przedmiotu
Wystąpienie w czasie ćwiczeń	02 03 05 06 07

		08 09 10
Sprawdzian cząstkowy		01 03 04 08
Kolokwium końcowe		01 02 03 04 05 06 07 08 09 10
Forma i warunki zaliczenia	ZO 25% - pozytywna ocena z testu; 25% - pozytywne wystąpienia na ćwiczeniach; 50% - pozytywny wynik kolokwium końcowego	
NAKŁAD PRACY STUDENTA		
		Liczba godzin
Udział w wykładach		
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów		
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*		30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*		10
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*		
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia		7
Udział w konsultacjach		3
Inne		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.		50
Liczba punktów ECTS za przedmiot		2
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*		(30+10+7=47) 1,8 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich		(30+3=33) 1,3 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Teoria literatury		Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Teoria literatury		Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy			
	Nazwa kierunku: filologia polska			
	Forma studiów: stacjonarne	Profil kształcenia: praktyczny	Specjalność: filologia polska - nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko- publicystyczna	
	Rok / semestr: I / 2	Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy	Język przedmiotu / modułu: polski	

	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	30	30				
Koordynator przedmiotu / modułu		dr hab. Feliks Tomaszewski					
Prowadzący zajęcia		dr hab. Feliks Tomaszewski					
Cel przedmiotu / modułu		Zapoznać: z miejscem, rolą i zadaniami teorii literatury; ze sposobami istnienia i budowy dzieła literackiego (np. ujęcia: psychologiczne, fenomenologiczne, strukturalistyczne, poststrukturalistyczne); z problematyką historyczności (synchronia, diachronia, periodyzacja literatury), literackości; z problematyką prawdy i prawdopodobieństwa w literaturze; z problematyką wartościowania w literaturze i literatury jako wartości; z najnowszymi tendencjami w badaniach literackich (np. pluralizm języków, stanowisk i metod badawczych; dialogowość w kulturze, wielokulturowość); kształcić umiejętność myślenia teoretycznego i posługiwanie się językiem teorii;					
Wymagania wstępne		Posługiwanie się wiedzą z zakresu poetyki i literaturoznawstwa w stopniu umożliwiającymi zrozumienie i przyswojenie treści przedmiotu.					

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Operuje podstawową wiedzą o miejscu i znaczeniu filologii, ze szczególnym uwzględnieniem teorii literatury w kształtowaniu kultury i jej powiązań z innymi dziedzinami humanistyki i nauk społecznych (p.w. z językoznawstwem, kulturoznawstwem, naukami o sztuce, filozofią, historią, psychologią, socjologią).	K_W01
02	Rozpoznaje, odtwarza i stosuje podstawową terminologię filologiczną (teoretycznoliteracką).	K_W02
03	Operuje podstawową wiedzą z zakresu kontekstów teorii literatury (kulturoznawstwo, historia filozofii) i w stopniu podstawowym wskazuje ich powiązania z literaturą polską oraz różnymi mediami, jak również potrafi wykorzystać te informacje w budowaniu kontekstu dla swoich działań w wybranych sferach aktywności profesjonalnej.	K_W03
04	Rozpoznaje i odtwarza w sposób uporządkowany szczegółową wiedzę z zakresu poetyki i teorii literatury, zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranych sferach działalności twórczej, kulturalnej, edukacyjnej, medialnej i/lub promocyjno-reklamowej.	K_W08
05	Rozpoznaje, odtwarza i stosuje podstawową terminologię filologiczną w sposób uporządkowany oraz potrafi ją przyporządkować określonym teoriom, szkołom naukowym i metodologiom w zakresie literaturoznawstwa. Ponadto w stopniu podstawowym wykorzystuje nomenklaturę teorii literatury w ramach specjalistycznej komunikacji w celu wyrażenia swoich sądów formalno-tematycznych.	K_W12 K_U11
06	Rozpoznaje, przywołuje i stosuje w sposób uporządkowany wiedzę z zakresu poetyki, teorii literatury – w perspektywie systemu kultury, z uwzględnieniem głównych tendencji rozwojowych i najważniejszych osiągnięć.	K_W14
07	Samodzielnie wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje wiedzę z zakresu teorii literatury i jej kontekstów (korzystając z różnych źródeł i sposobów) oraz potrafi ją spożytkować w ramach działań profesjonalnych.	K_U01 K_U03

08	Identyfikuje różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów literackich oraz analizuje je, interpretuje i krytycznie wartościuje za pomocą typowych metod, uwzględniając formalne ukształtowanie wypowiedzi i ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym – dokonuje tego w adekwatnym kontekście profesjonalno-zawodowym.	K_U09
09	Konstruuje, redaguje i prezentuje wystąpienia w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, będące opracowaniem i prezentacją wyników, pozwalających na rozwiązywanie problemów badawczych w zakresie poetyki, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, źródeł oraz odpowiednich metod i narzędzi badawczych, z zachowaniem dbałości o kompozycję i poprawność językową.	K_U18 K_U07
10	Identyfikuje i definiuje dla celów profesjonalnych określone priorytety, niezbędne w realizacji danego zadania.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Działy wiedzy o literaturze i miejsce teorii literatury w literaturoznawstwie; Literatura jako byt osobny i jako jeden z dyskursów (literackość i wyznaczniki literackości; literatura a komunikacja; język naturalny a język artystyczny; autoteliczność i autoreferencjalność); Literatura a świat (p.w. *mimesis* i realizm; fikcja a referencja); Ontologia dzieła literackiego (p.w.: wielowarstwowość; ale także: dzieło jako tekst; spójność i delimitacja tekstu); Relacje osobowe w dziele literackim (nadawca, odbiorca) i rzeczywistość dzieła literackiego; Świat epiki (m.in.: narracja, narrator, czas i przestrzeń, fabularyzm, przemiany powieściowe; narracja a tożsamość); Rodzajowy i gatunkowy zawrót głowy; Intertekstualność i korespondencja sztuk; Dzieło i wartość (subiektywizm, obiektywizm aksjologiczny, itd.); Proces historycznoliteracki i jego kategorie; Wybrane spojrzenia na dzieło literackie (psychoanaliza, semiotyka, intertekstualizm, dekonstrukcjonizm); Problematyka interpretacji.

Ćwiczenia

Wybrane zagadnienia korespondujące z problematyką poruszaną na wykładach ilustrowane lekturami obowiązkowymi (wybiera prowadzący) lub nadobowiązkowymi (wybierają student).

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	<p>Podręczniki i słowniki: Głowiński M., Kostkiewiczowa T., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., <i>Słownik terminów literackich</i>. Red. J. Sławiński. Wrocław 1988; Głowiński M., Okopień-Sławińska A., Sławiński J., <i>Zarys teorii literatury</i>. Warszawa 1972; Kulawik A., <i>Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego</i>. Kraków 1994; Culler J.: <i>Teoria literatury</i>. Warszawa 1998; Eco U., <i>Dzieło otwarte</i>. Warszawa 1973; Kaniewska B., Legeżyńska A.: <i>Teoria literatury. Skrypt dla studentów filologii polskiej</i>. Poznań 2002; Burzyńska A., Markowski M.P.: <i>Teorie literatury XX wieku. Podręcznik</i>. Kraków 2006 (wybrane rozdz.); Burzyńska A., Markowski M.P.: <i>Teorie literatury XX wieku. Antologia</i>. Kraków 2006 (wybrane rozdz.); <i>Kulturowa teoria literatury</i>. Red. Markowski M.P., Nycz R. Kraków 2006 (wybrane rozdz.); R. Nycz, <i>Sylwy współczesne /tylko: wstęp, zakończenie/</i> Artykuły (wybiera prowadzący): Dąbrowski S., <i>Zagadnienie określeń i wyznaczników literackości</i>. W: <i>Problemy teorii literatury</i>. Seria 2. Wrocław 1976; R. Ingarden, <i>Z teorii dzieła literackiego /w:/</i> <i>Problemy teorii literatury</i>. Seria I, Wrocław 1967; R. Ingarden, <i>O tzw. "prawdzie" w literaturze /w:/</i> <i>Studia z estetyki</i>, t. 1, Warszawa 1987; R,</p>
-----------------------	--

	<p>Ingarden, Wartości artystyczne i wartości estetyczne /w:/ Studia z estetyki, t. III; Z. Mitosek, <i>Mimesis krytyczna</i> w :tejże, <i>Mimesis. Zjawisko i problem</i>, Warszawa 1997, s.123-151 lub P.L. 1988, z.3; T. Dobrzyńska, <i>Tekst. Próba syntezy</i> w :tejże, <i>Tekst. Próba syntezy</i>, Warszawa 1993, s.7-45 lub „Pamiętnik Literacki” 1991, z.2; K Rosner, <i>Narracja jako struktura rozumienia</i>, „Teksty Drugie” 1999, nr 3, s.7-15, lub [tejże:] <i>Narracja, tożsamość i czas</i>, Kraków 2003, s.5-16; R. Jacobson, <i>Poetyka w świetle językoznawstwa /w:/ Współczesna teoria badań literackich za granicą</i>, t. II, Kraków 1976,.s. 23 – 68; M. Głowiński, <i>O konkretyzacji /w:/ Style odbioru</i>. Kraków 1977; M. Głowiński, <i>Tradycja literacka /Próba zarysowania problematyki/ /w:/ Problemy teorii literatury</i>, 1967; M. Głowiński, <i>Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej /w:/ Problemy teorii literatury</i>, Wrocław 1976, s. 109 – 130; M. Głowiński, <i>Świadectwa i style odbioru</i>, "Teksty" 1975, z. 3; J. Sławiński, <i>Diachronia i synchronia w procesie historycznoliterackim /w:/ Dzieło, język, tradycja</i>, 1967; J. Sławiński, <i>Odbiór i odbiorca w procesie historycznoliterackim</i>; J. Sławiński, <i>O dzisiejszych normach czytania /znawców/</i>, "Teksty" 1974, z. 4; R. Jauss, <i>Historia literatury jako wyzwanie rzucone nauce o literaturze</i>, "Pamiętnik Literacki" 1972, z. 4; Auerbach, <i>Mimesis</i>, rozdz. I, t. I; rozdz. ostatni; R. Caillois, <i>Od baśni do science fiction [w:] Odpowiedzialność i styl</i>; R. Nycz, <i>Intertekstualność i jej zakresy: teksty, gatunki, światy [w tegoż] Tekstowy świat</i>, Warszawa 1993 s.59-82 lub [w:] <i>Między tekstami. Intertekstualność jako problem poetyki historycznej</i>, Red. J. Ziomek, J. Sławiński, W. Bolecki, Warszawa 1992.; S. Sawicki, <i>Problematyka aksjologiczna w nauce o literaturze</i>, w: <i>Problematyka aksjologiczna w nauce o literaturze</i>, pod red. S. Sawickiego i A. Tyszczyka, Lublin 1992 lub <i>Problemy teorii literatury</i>, seria 4. s.355-366.; U Eco, R. Rorty, J. Culler, Ch. Brooke-Rose, <i>Interpretacja i nadinterpretacja</i>, Kraków 1996 (wybrane fragmenty);</p>
Literatura uzupełniająca	<p>Obowiązuje znajomość trzech pozycji: Bachtin M.: <i>Słowo w poezji i słowo w powieści</i>. W: tegoż: <i>Problemy literatury i estetyki</i>, przeł. W. Grajewski, Warszawa 1982, s. 101-132; 3. Balbus S.: „<i>Zagłada gatunków</i>”. „Teksty Drugie” 1999, nr 6 lub w: <i>Genologia dzisiaj</i>; red. W. Bolecki, I. Opacki. Warszawa 2000, s. 19–32; 4. Balcerzan E.: <i>Przymusy aksjologiczne</i>. W: <i>O wartościowaniu w badaniach literackich</i>, red. S. Sawicki, W. Panas, Lublin 1986, s. 257–269; Barthes R.: <i>Śmierć autora</i>. „Teksty Drugie” 1999, nr 1-2 , s. 247–251; Bartoszyński K.: <i>Podmiot literacki - konstrukcje i destrukcje [w:] Ja, autor. Sytuacja podmiotu w polskiej literaturze współczesnej</i>, red. D. Snieżko. Warszawa 1996; Benjamin W.: <i>Autor jako producent [w:] W kregu socjologii literatury. Antologia tekstów zagranicznych</i>. T. 1. Warszawa 1988, s. 299-320; Bolecki W.: <i>Spójność tekstu literackiego jest konwencja</i>. W tegoż: <i>Pre-teksty i teksty. Z zagadnień związków międzytekstowych w literaturze polskiej XX wieku</i>. Warszawa 1998 (lub inne), s. 36–66 lub w: <i>Teoretycznoliterackie tematy i problemy</i>. Red. J. Sławiński. Wrocław 1986, s. 149–174; Culler J.: <i>Konwencja i oswojenie</i>. W: <i>Znak, styl, konwencja</i>. Red. M. Głowiński, Warszawa 1976 s. 146-196; Danek D.: <i>Psychoanaliza i analiza semiotyczna</i>, [w:] tejże: <i>Sztuka rozumienia. Literatura i psychoanaliza</i>. Warszawa 1997; Eco U.: <i>Czytelnik modelowy</i>. PL 1987, z. 2 lub w tegoż: <i>Lector in fabula</i>. Warszawa 1994, s. 72–90; Fiedler L. A.: <i>Archetyp i sygnatura. Analiza związków między biografią a poezją [w:] Współcz. teoria bad. lit. za granicą</i>, t. 2, s. 300-319; Fish S.: <i>Literatura w czytelniku: stylistyka afektywna</i>. PL 1983, z.1, s. 263–304 lub w: <i>Współcz. teoria bad. lit. za granicą</i> t. 4. Cz. 1, s. 168-22; Foucault M.: <i>Historia</i>, „<i>Twórczość</i>” 1968, nr 9, s. 84-97; Freud S.: <i>Objaśnianie Marzeń sennych</i>. W: <i>Ant.</i>, s. 5-29; Genette G.: <i>Palimpsesty [w:] Współcz. teoria bad. lit. za granicą</i> t. 4.</p>

	<p>Cz. 2, s. 316-368; Głowiński M.: <i>Cztery typy fikcji narracyjnej</i> [w:] <i>Teoretycznoliterackie tematy i problemy</i>, red. J. Sławiński. Wrocław 1986, s. 25-34 lub w tegoż: <i>Poetyka i okolice</i>. Warszawa 1992, s. 144-158 lub w tegoż: <i>Dzieło wobec odbiorcy</i>. Kraków 1998, s. 207-218; Hillis-Miller J.: <i>Czytanie dokonujące odczytania</i> [w:] <i>Dekonstrukcja w badaniach literackich</i>. Red. R. Nycz. Gdańsk 2000, s. 125-139; Huizinga J.: <i>Zabawa i poezja</i>. W tegoż: <i>Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury</i>, Warszawa 1985, s. 172-208; Kuzma E.: <i>Język jako podmiot współczesnej literatury</i>. W: <i>Z problemów podmiotowości w literaturze polskiej XX wieku</i> Pod red. M. Lalaka. Szczecin 1993, s. 5-28; Man P. de: <i>Semiologia i retoryka</i>. [w:] <i>Współcz. teoria bad. lit. za granicą</i> T. 4. Cz. 2, s. 209-231; Markiewicz H.: <i>O falsyfikowaniu interpretacji literaturoznawczych</i> [w:] <i>Wiedza o literaturze i edukacja. Księga referatów Zjazdu Polonistów</i>, Warszawa 1995. Red. T. Michałowska, Z. Goliński, Z. Jarosiński. Warszawa 1996, s. 505-522; Markiewicz H.: <i>Realizm, naturalizm, typowość</i>. W: tegoż: <i>Główne problemy wiedzy o literaturze</i>. Kraków 1996 (lub inne wyd.), s. 215-260; Miller N.K.: <i>Arachnologie: kobieta, tekst i krytyka</i> [w:] <i>Ant</i>, s. 487-513; Mukarovsky J.: <i>O języku poetyckim</i>. W: <i>Praska szkoła strukturalna w latach 1926-1948. Wybór materiałów</i>. Red. M.R. Mayenowa. Warszawa 1966, s. 130-206; Nycz R.: <i>Teoria interpretacji: problem pluralizmu</i>. W tegoż: <i>Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze</i>. Warszawa 1993 (lub inne wyd.), s. 83-120; Nycz R.: <i>Tezy o mimetyczności lub Literatura postmodernistyczna a mimesis (Wstępne rozróżnienia)</i>. W tegoż: <i>Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze</i>. Warszawa 1993 (lub inne wyd.), s. 121-148, 247-255; Nycz R.: <i>Tropy „ja”</i>. <i>Koncepcje podmiotowości w literaturze polskiej ostatniego stulecia</i>. W tegoż: <i>Język modernizmu. Prolegomena historycznoliterackie</i>. Wrocław 1997, s. 85-116 lub w: „Teksty Drugie” 1994, nr 2; Nycz R.: <i>Współczesne sylwy wobec literackości</i>. W tegoż: <i>Sylwy współczesne</i>. Kraków 1996, s. 13-51 lub w: PTL. Seria 3, s. 278-304 lub w: <i>Studia o narracji</i>. Pod red. J. Błońskiego, S. Jaworskiego i J. Sławińskiego. Wrocław 1982, s. 63-86; Ohmann R.: <i>Akt mowy a definicja literatury</i>. PL 1980, z. 2 s. 249-267; Okopień-Sławińska A.: <i>Semantyka „ja” literackiego („Ja” tekstowe wobec „ja” twórcy)</i> [w:] <i>Semantyka wypowiedzi poetyckiej</i>. Kraków 1985, s. 99-115 lub w: „Teksty” 1981, nr 6, s. 38-63; <i>Pogranicza i korespondencje sztuk</i>. Red. T. Cieślukowska, J. Sławiński, Wrocław 1980 (rozdz. do wyboru); Ricoeur P.: <i>O interpretacji</i>. W: <i>Ant.</i>, s. 193-212; Sławiński J.: <i>Odbiór i odbiorca w procesie historycznoliterackim</i>. [w:] tegoż: <i>Próby teoretycznoliterackie</i>. Kraków 2000 (lub inne wyd.), s. 89-115 lub w: „Teksty” 1981 nr 3, s. 5-34 lub w: <i>Publiczność literacka</i>. Pod red. S. Żółkiewskiego i M. Hopfinger. Wrocław 1982, s. 67-85; Szahaj A.: <i>Granice anarchizmu interpretacyjnego</i>. „Teksty Drugie” 1997, nr 6, s. 5-33 oraz dyskusja nad tekstem (Z. Bauman, H. Markiewicz, S. Morawski, J. Kmita, E. Kuźma, E. Rewers, M.P. Markowski, W. Kalaga), s. 35-93; White H.: <i>Zagadnienie przemiany w historii literatury</i>. PL 1989, z. 1, s. 277-293; White H.: <i>Znaczenie narracyjności dla przedstawiania rzeczywistości</i> [w:] tegoż: <i>Poetyka pisarstwa historycznego</i>. Kraków 2000, s. 135-170; Wysłouch S.: <i>Literatura i obraz. Tereny strukturalnej wspólnoty sztuk</i> [w:] <i>Intersemiotyczność: literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie)</i>, red. S. Balbusa, A. Hejmeja i J. Niedźwiedzia, Kraków 2004, s. 17-28; Zimand R.: <i>Problem tradycji</i>. W: <i>Proces historyczny w literaturze i sztuce</i>, red. M. Janion, A. Piorunowa, 1967, s. 360-379;</p>
Metody kształcenia	wykład; klasyczna metoda problemowa;

	metoda problemowa z elementami heurystyki; ćwiczenia audytoryjne: dyskusja, analiza tekstów.	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Sprawdzian cząstkowy		01 02 03 04 05 08
Wystąpienie w czasie ćwiczeń		03 05 06 07 08 09 10
Egzamin końcowy		01 02 03 04 05 06 07 08 09 10
Forma i warunki zaliczenia	<p>E</p> <p>50% - Zaliczenie ćwiczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywność na ćwiczeniach – 30% - przygotowane wystąpienie – 40% - sprawdzian cząstkowy – 30% <p>50% - Egzamin ustny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpowiedź na dwa pytania: 1) ogólne (wg sporządzanej w czasie zajęć i wykładów listy pytań) 2) szczegółowe (wybrane przez prowadzącego lektury obowiązkowe) 3) zreferowanie jednego z trzech tekstów wybranych z listy lektur nadobowiązkowych 	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	30
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	10
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	20
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	5
Udział w konsultacjach	5
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100
Liczba punktów ECTS za przedmiot	4
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(10+30+20+5=65) 2,5 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+30+5=65) 2,6 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Analiza i interpretacja tekstów kultury				Kod modułu:		
	Nazwa przedmiotu: Analiza i interpretacja tekstów kultury				Kod przedmiotu:		
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska - nauczycielska / filologiczna obsługa biznesu /dziennikarsko- publicystyczna		
	Rok / semestr: II/3		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć		30				

Koordynator przedmiotu / modułu	dr Mariusz Kraska
Prowadzący zajęcia	dr Mariusz Kraska
Cel przedmiotu / modułu	Celem zajęć jest przygotowanie studenta do samodzielnej analizy i interpretacji tekstów kultury z wykorzystaniem instrumentów literaturoznawczego opisu; prezentacja etapów pracy analitycznej i różnych metod interpretacyjnych.
Wymagania wstępne	Znajomość pojęć z zakresu poetyki niezbędnych do analizy i interpretacji dzieła literackiego.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student zna etapy i zasady analizy tekstów literackich i innych dzieł sztuki z uwzględnieniem ich specyfiki; rozumie różnice między różnymi metodami analizy i interpretacji.	K_W02
02	Student dysponuje podstawową wiedzą z zakresu pokrewnych dyscyplin badawczych (kulturoznawstwo, filozofia, psychologia, itd.), która jest niezbędna do analizy interpretacji różnorodnych zjawisk; wykazuje się znajomością pojęć i kategorii podkreślających związki różnych dziedzin kultury z literaturą.	K_W03

03	Student samodzielnie analizuje i interpretuje teksty kultury (słowne, ikoniczne, filmowe, etc.); potrafi opisać ich strukturę, określić cechy formalne, kompozycję, etc.; posługując się różnymi metodami analizy umie umieścić analizowane teksty w ich macierzystym kontekście historycznym, ale też interpretować je w perspektywie synchronicznej.	K_U09
04	Student posiada umiejętność samodzielnego wysuwania wniosków interpretacyjnych, krytycznej oceny propozycji własnych i innych; świadomie uzasadnia stawiane przez siebie hipotezy interpretacyjne, wykorzystując poznane metody analizy.	K_U12
05.	Student samodzielnie potrafi napisać tekst będący analizą dowolnego tekstu kultury, posługując się przy tym stosowną metodologią i instrumentarium bibliograficznym.	K_U18
06	Student potrafi z dystansem i odpowiedzialnością weryfikować swoje stanowisko, dzięki zrozumieniu złożoności problematyki analizy i interpretacji.	K_K04
07	Student samodzielnie potrafi wybrać analizowany przez siebie problem, określić skalę i sposób przygotowania do jego rozwiązania.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład
Ćwiczenia
Przedstawienie zasadniczych pojęć i zagadnień z zakresu analizy literackiej i nie tylko. Charakterystyka kolejnych etapów pracy, których efektem jest interpretacja wybranego tekstu kultury. Omówienie zasadniczych problemów związanych z komunikacją literacką (np. kwestie etyki interpretacji, warunków prawomocności interpretacji).
Laboratorium
Projekt

Literatura podstawowa	<p><i>Antropologia słowa. Zagadnienia i wybór tekstów</i>, oprac. G. Godlewski, A. Mencwel, R. Sulima, Warszawa 2004.</p> <p><i>Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów</i>, oprac. L. Kolankiewicz i in., Warszawa 2005.</p> <p><i>Liryka polska. Interpretacje</i>, pod red. J. Prokopa i J. Sławińskiego, Gdańsk 2001 lub wyd. wcześniejsze.</p> <p><i>Poetyka</i>, pod red. D. Ulickiej (rozdz. <i>Analizy i interpretacje</i>), t. 3. Warszawa 1997.</p> <p><i>Nowela, opowiadanie, gawęda. Interpretacje małych form narracyjnych</i>, pod red. K. Bartoszyńskiego, Warszawa 1979.</p> <p><i>Teorie literatury XX wieku. Antologia</i>, pod red. A. Burzyńskiej i M. P. Markowskiego, Kraków 2006.</p>
Literatura	

uzupełniająca	<p>M. Bachtin, <i>Problemy literatury i estetyki</i>, Warszawa 1982.</p> <p>R. Barthes, <i>Mitologie</i>, Warszawa 2000.</p> <p>R. Barthes, <i>Światło obrazu. O fotografii</i>, Warszawa 1996.</p> <p><i>Dramat polski. Interpretacje</i>, pod red. J. Ciechowicza i Z. Majchrowskiego, Gdańsk 2001.</p> <p>U. Eco, <i>Czytanie świata</i>, Kraków 1994.</p> <p>U. Eco, <i>Semiologia życia codziennego</i>, Warszawa 1996.</p> <p>R. Kluszczyński, <i>Film, wideo, multimedia. Sztuka ruchomego obrazu w erze elektronicznej</i>, Warszawa 1999.</p> <p><i>Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy</i>, red. R. Nycz, Kraków 2006.</p> <p>Z. Mitosek, <i>Poznanie (w) powieści. Od Balzaka do Masłowskiej</i>, Kraków 2003.</p> <p>R. Nycz, <i>Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze</i>, Warszawa 1993.</p> <p><i>Pogranicza i korespondencje sztuk</i>, red. T. Cieślowski, J. Sławiński, Warszawa 1980.</p> <p><i>Semiotyka kultury</i>, wybór E. Janus, M. R. Mayenowa, Warszawa 1977.</p> <p>J. Sławiński, <i>Miejsce interpretacji</i>, Gdańsk 2006.</p> <p><i>Sztuka interpretacji</i>, wybór i oprac. H. Markiewicz, Wrocław 1971.</p>	
Metody kształcenia	ćwiczenia audytoryjne: analiza tekstów z dyskusją/ analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) / prezentacja tekstów kultury	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Praca pisemna		01 02 03 04 05
Ustna wypowiedź podczas zajęć		01 02 03 04 05 06 07
Forma i warunki zaliczenia	ZO Pisemna forma zaliczenia – 80% Aktywna postawa na zajęciach – 20%	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	8
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	10
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	2
Udział w konsultacjach	

Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	50
Liczba punktów ECTS za przedmiot	2
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+8+10=48) 1,9 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30) 1,2 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Analiza i interpretacja tekstów kultury						Kod modułu:
	Nazwa przedmiotu: Analiza i interpretacja tekstów kultury						Kod przedmiotu:
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska - nauczycielska / filologiczna obsługa biznesu /dziennikarsko- publicystyczna	
	Rok / semestr: II/4		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć		30				

Koordynator przedmiotu / modułu	Dr Mariusz Kraska
Prowadzący zajęcia	dr Mariusz Kraska
Cel przedmiotu / modułu	Celem zajęć jest przygotowanie studenta do samodzielnej analizy i interpretacji tekstów kultury z wykorzystaniem instrumentów literaturoznawczego opisu; prezentacja etapów pracy analitycznej i różnych metod interpretacyjnych.
Wymagania wstępne	Znajomość pojęć z zakresu poetyki niezbędnych do analizy i interpretacji dzieła literackiego oraz zagadnień omówionych w poprzednim semestrze.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student zna etapy i zasady analizy tekstów literackich i innych dzieł sztuki z uwzględnieniem ich specyfiki; rozumie różnice między różnymi metodami analizy i interpretacji.	K_W02
02	Student dysponuje podstawową wiedzą z zakresu pokrewnych dyscyplin badawczych (kulturoznawstwo, filozofia, psychologia, itd.), która jest niezbędna do analizy interpretacji różnorodnych zjawisk; wykazuje się znajomością pojęć i kategorii podkreślających związki różnych dziedzin kultury z literaturą.	K_W03
03	Student samodzielnie analizuje i interpretuje teksty kultury (słowne, ikoniczne, filmowe, etc.); potrafi opisać ich strukturę, określić cechy formalne, kompozycję, etc.; posługując się różnymi metodami analizy umie umieścić analizowane teksty w ich macierzystym kontekście historycznym, ale też interpretować je w perspektywie synchronicznej.	K_U09
04	Student posiada umiejętność samodzielnego wysuwania wniosków interpretacyjnych, krytycznej oceny propozycji własnych i innych; świadomie uzasadnia stawiane przez siebie hipotezy interpretacyjne, wykorzystując poznane metody analizy.	K_U11
05.	Student samodzielnie potrafi napisać tekst będący analizą dowolnego tekstu kultury, posługując się przy tym stosowną metodologią i instrumentarium bibliograficznym.	K_U18
06	Student potrafi z dystansem i odpowiedzialnością weryfikować swoje stanowisko, dzięki zrozumieniu złożoności problematyki analizy i interpretacji.	K_K04
07	Student samodzielnie potrafi wybrać analizowany przez siebie problem, określić skalę i sposób przygotowania do jego rozwiązania.	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykład		
Ćwiczenia		
Opis uwarunkowań odbioru literackiego (np. czynniki historyczne, społeczne, psychologiczne itd.) i ich wpływ na analizę i interpretację. Prezentacja problematyki związków literatury z innymi dziedzinami sztuki; przedstawienie najważniejszych kategorii w tym zakresie problemowym i ich roli dla analizy. Praktyczna praca nad analizą i interpretacją wybranych tekstów kultury reprezentujących różne dziedziny sztuki i kultury (literatura, malarstwo, fotografia, graffiti, teatr, itd.).		
Laboratorium		
Projekt		

Literatura	
------------	--

podstawowa	<p><i>Antropologia słowa. Zagadnienia i wybór tekstów</i>, oprac. G. Godlewski, A. Mencwel, R. Sulima, Warszawa 2004.</p> <p><i>Antropologia widowisk. Zagadnienia i wybór tekstów</i>, oprac. L. Kolankiewicz i in., Warszawa 2005.</p> <p><i>Liryka polska. Interpretacje</i>, pod red. J. Prokopa i J. Sławińskiego, Gdańsk 2001 lub wyd. wcześniejsze.</p> <p><i>Poetyka</i>, pod red. D. Ulickiej (rozdz. <i>Analizy i interpretacje</i>), t. 3. Warszawa 1997.</p> <p><i>Nowela, opowiadanie, gawęda. Interpretacje małych form narracyjnych</i>, pod red. K. Bartoszyńskiego, Warszawa 1979.</p> <p><i>Teorie literatury XX wieku. Antologia</i>, pod red. A. Burzyńskiej i M. P. Markowskiego, Kraków 2006.</p>
Literatura uzupełniająca	<p>M. Bachtin, <i>Problemy literatury i estetyki</i>, Warszawa 1982.</p> <p>R. Barthes, <i>Mitologie</i>, Warszawa 2000.</p> <p>R. Barthes, <i>Światło obrazu. O fotografii</i>, Warszawa 1996.</p> <p><i>Dramat polski. Interpretacje</i>, pod red. J. Ciechowicza i Z. Majchrowskiego, Gdańsk 2001.</p> <p>U. Eco, <i>Czytanie świata</i>, Kraków 1994.</p> <p>U. Eco, <i>Semiologia życia codziennego</i>, Warszawa 1996.</p> <p>R. Kluszczyński, <i>Film, wideo, multimedia. Sztuka ruchomego obrazu w erze elektronicznej</i>, Warszawa 1999.</p> <p><i>Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy</i>, red. R. Nycz, Kraków 2006.</p> <p>Z. Mitosek, <i>Poznanie (w) powieści. Od Balzaka do Masłowskiej</i>, Kraków 2003.</p> <p>R. Nycz, <i>Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze</i>, Warszawa 1993.</p> <p><i>Pogranicza i korespondencje sztuk</i>, red. T. Cieślikowski, J. Sławiński, Warszawa 1980.</p> <p><i>Semiotyka kultury</i>, wybór E. Janus, M. R. Mayenowa, Warszawa 1977.</p> <p>J. Sławiński, <i>Miejsce interpretacji</i>, Gdańsk 2006.</p> <p><i>Sztuka interpretacji</i>, wybór i oprac. H. Markiewicz, Wrocław 1971.</p>
Metody kształcenia	ćwiczenia audytoryjne: analiza tekstów z dyskusją/ analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) / prezentacja tekstów kultury
Metody weryfikacji efektów kształcenia	
Praca pisemna	Nr efektu kształcenia przedmiotu 01 02 03 04 05
Ustna wypowiedź podczas zajęć	01 02 03 04 05 06 07

Forma i warunki zaliczenia	ZO Pisemna forma zaliczenia – 80% Aktywna postawa na zajęciach – 20%
----------------------------	--

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	8
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	10
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	2
Udział w konsultacjach	
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	50
Liczba punktów ECTS za przedmiot	2
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+8=10=48) 1,9 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	30 1,2 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego	Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego	Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy		
	Nazwa kierunku: filologia polska		
	Forma studiów: stacjonarne	Profil kształcenia: praktyczny	Specjalność: filologia polska – nauczycielska / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna

Rok / semestr: I / 1		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski		
Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)	
Wymiar zajęć	15	30					

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Edward Łuczyński
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Edward Łuczyński, dr Aneta Lica
Cel przedmiotu / modułu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z właściwościami dźwiękowymi języka polskiego.
Wymagania wstępne	Bez wymagań wstępnych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Rozpoznaje, przywołuje i stosuje w sposób uporządkowany podstawową wiedzę z zakresu współczesnego języka polskiego.	K_W02
02	Rozpoznaje i opisuje podstawowe zagadnienia z zakresu językoznawstwa.	K_W04
03	Rozpoznaje, odtwarza i stosuje podstawową terminologię z zakresu fonetyki i fonologii języka polskiego.	K_W12
04	Odtwarza i stosuje w sposób uporządkowany podstawową wiedzę z zakresu fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego.	K_W14
05	Wyszukuje, analizuje i ocenia, a także selekcjonuje informację na temat fonicznych właściwości współczesnej polszczyzny.	K_U01
06	Zdobywa i selekcjonuje wiedzę o jednostkach systemu fonologicznego.	K_U03
07	Konstruuje i prezentuje wystąpienia w języku polskim na temat właściwości dźwiękowych współczesnej polszczyzny.	K_U18

TREŚCI PROGRAMOWE	
Wykład	Struktura języka polskiego. Podstawowe pojęcia fonetyczne i fonologiczne. System fonologiczny współczesnej polszczyzny. Jednostki systemu fonologicznego (podsystem samogłoskowy i spółgłoskowy). Struktura foniczna wypowiedzi. Współczesna norma ortofoniczna polszczyzny.
Ćwiczenia	Podstawy transkrypcji fonologicznej i fonetycznej. Budowa narządów mowy i słuchu. Fonemy współczesnego języka polskiego i ich realizacja. Elementy suprasegmentalne w mowie. Norma ortofoniczna w praktyce.
Laboratorium	
Projekt	

Literatura podstawowa	M. Wiśniewski: Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 1998. D. Ostaszewska, J. Tambor: Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, Warszawa 2010.
Literatura uzupełniająca	B. Wierzchowska: Fonetyka i fonologia języka polskiego, Wrocław 1980. L. Dukiewicz, I. Sawicka: Fonetyka i fonologia, Kraków 1995. E. Badyda, S. Rzedzicka: Fonetyka języka polskiego w ćwiczeniach, Gdańsk 2009. B. Rocławski: Zarys fonologii, fonetyki, fonotaktyki i fonostatystyki współczesnego języka polskiego, Gdańsk 1976. E. Łuczyński: Rozgryzając tajniki mowy, Gdańsk 2011.

Metody kształcenia	Wykład problemowy. Ćwiczenia przedmiotowe.	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Bieżąca kontrola przygotowania się do zajęć wg wskazanych zagadnień.		01, 02, 03, 04, 05, 06, 07
Kolokwium sprawdzające wiedzę i umiejętności z zakresu fonetyki i fonologii języka polskiego.		01, 02, 03, 04, 05, 06
Forma i warunki zaliczenia	ZO: 75% kolokwium 25% czynny udział w ćwiczeniach	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	15
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	5
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	15
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	8
Udział w konsultacjach	2
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	75
Liczba punktów ECTS za przedmiot	3
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+15=45) 1,8 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(15+30+3=47) 1,9 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego					Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego					Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska – nauczycielska / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: I / 2		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	15	30				

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Edward Łuczyński
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Edward Łuczyński, dr Aneta Lica
Cel przedmiotu / modułu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z systemem słowotwórczym współczesnej polszczyzny.
Wymagania wstępne	Bez wymagań wstępnych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Rozpoznaje, odtwarza i stosuje w sposób uporządkowany podstawową wiedzę z zakresu współczesnego językoznawstwa polskiego.	K_W02
02	Rozpoznaje i opisuje podstawowe zagadnienia z zakresu językoznawstwa.	K_W04
03	Rozpoznaje, odtwarza i stosuje podstawową terminologię z zakresu słowotwórstwa języka polskiego.	K_W12
04	Odtwarza i stosuje w sposób uporządkowany podstawową wiedzę z zakresu słowotwórstwa współczesnej polszczyzny.	K_W14
05	Wyszukuje, analizuje i ocenia, a także selekcjonuje informacje na temat słowotwórczych właściwości współczesnego języka polskiego.	K_U01
06	Zdobywa o selekcjonuje wiedzę o jednostkach systemu słowotwórczego polszczyzny.	K_U03
07	Konstruuje, redaguje i prezentuje wystąpienia w języku polskim na temat słowotwórczych właściwości słownictwa.	K_U18

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład
Mechanizmy nominacji. Pojęcie formacji słowotwórczej. Typy derywacji. System słowotwórczy współczesnej polszczyzny. Kategorie słowotwórcze polskiego rzeczownika. Słowotwórstwo przymiotnika i przysłówka. Podsystem słowotwórczy czasownika. Tendencje słowotwórcze współczesnej polszczyzny.
Ćwiczenia
Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo. Struktura formacji słowotwórczej. Typy formantów słowotwórczych. Kategoria i typ słowotwórczy. Kategorie transpozycyjne, mutacyjne i modyfikacyjne rzeczownika. Złożenia i wyrazy utworzone od wyrażen przyimkowych. Formacje słowotwórcze przymiotnika. Analiza słowotwórcza czasowników. Neologizmy słowotwórcze we współczesnej polszczyźnie.
Laboratorium
Projekt

Literatura podstawowa	R. Grzegorzczkowska: Zarys słowotwórstwa polskiego, Warszawa 1976. H. Jadacka: System słowotwórczy polszczyzny (1945-2000), Warszawa 2001.
Literatura uzupełniająca	R. Grzegorzczkowska, J. Puzynina: Słowotwórstwo, w: Gramatyka współczesnego języka polskiego, red. R. Grzegorzczkowska i in., t. Morfologia, Warszawa 1998. R. Grzegorzczkowska, J. Puzynina: Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki sufiksalne, Warszawa 1979. K. Waszakowa: Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego. Rzeczowniki z formantami paradygmatycznymi, Warszawa 1993. E. Łuczyński: Rozgryzając tajniki mowy, Gdańsk 2011.

Metody kształcenia	Wykład problemowy. Ćwiczenia przedmiotowe.	
	Metody weryfikacji efektów kształcenia	Nr efektu kształcenia przedmiotu
	Bieżące sprawdzanie przygotowania się do zajęć według wskazówek prowadzącego.	01, 02, 03, 04, 05, 06, 07
	Kolokwium sprawdzające podstawową wiedzę i umiejętności ze słowotwórstwa.	01, 02, 03, 04, 05, 06
Forma i warunki zaliczenia	ZO 75% kolokwium 25% czynny udział w ćwiczeniach	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	15
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	15
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	

Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	10
Udział w konsultacjach	5
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	75
Liczba punktów ECTS za przedmiot	3
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+15=45) 1,8 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(15+30+5=50) 2 ECTS

Wypełnia Zespól Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego				Kod modułu:		
	Nazwa przedmiotu: Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego				Kod przedmiotu:		
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Institut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska – nauczycielska / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: II / 3		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	15	30				

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Edward Łuczyński
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Edward Łuczyński, dr Aneta Lica
Cel przedmiotu / modułu	Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z właściwościami fleksyjnymi i składniowymi współczesnej polszczyzny.
Wymagania wstępne	Bez wymagań wstępnych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku

01	Rozpoznaje, przywołuje i odtwarza podstawową wiedzę z zakresu współczesnego języka polskiego.	K_W02
02	Rozpoznaje i opisuje podstawowe zagadnienia z zakresu językoznawstwa.	K_W04
03	Rozpoznaje, odtwarza i stosuje podstawową terminologię z zakresu fleksji i składni języka polskiego.	K_W12
04	Odtwarza i stosuje w sposób uporządkowany podstawową wiedzę z zakresu fleksji i składni współczesnego języka polskiego.	K_W14
05	Wyszukuje, analizuje i ocenia, a także selekcjonuje informacje na temat fleksyjnych i składniowych właściwości współczesnej polszczyzny.	K_U01
06	Zdobywa i selekcjonuje wiedzę o właściwościach fleksyjnych i składniowych współczesnego języka polskiego.	K_U03
07	Konstruuje i prezentuje wystąpienia w języku polskim na temat podstawowych zagadnień fleksyjno-składniowych współczesnej polszczyzny.	K_U18

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Morfologia i jej działy. Fleksja jako podsystem języka polskiego. Pojęcie flektywu; rodzaje flektywów w języku polskim. Kategorie deklinacyjne i koniugacyjne współczesnej polszczyzny i ich charakterystyka formalna i funkcjonalna. Fleksja poszczególnych części mowy. Tendencje rozwojowe we fleksji polskiej. Podsystem składniowy polszczyzny i jego struktura. Konotacja i akomodacja syntaktyczna. Modele wypowiedzeń prostych i złożonych. Tendencje rozwojowe w systemie fleksyjno-składniowym polszczyzny.

Ćwiczenia

Podział słowotwórczy a podział fleksyjny wyrazu. Kategoria przypadku i liczby rzeczownika. Typy deklinacyjne rzeczowników. Pojęcie motywacji fleksyjnej końcówek. Fleksja rzeczownika, przymiotnika, zaimka, liczebnika. Kategorie koniugacyjne i ich wykładniki formalne. Podział wypowiedzenia na składniki syntaktyczne. Analiza związków syntaktycznych w wypowiedzeniu. Cechy składniowe poszczególnych części mowy. Różne rodzaje wypowiedzeń prostych i złożonych w polszczyźnie.

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	M. Bańko: Wykłady z polskiej fleksji, Warszawa 2002. R. Grzegorzycowa: Wykłady z polskiej składni, Warszawa 1996.
Literatura uzupełniająca	J. Tokarski: Fleksja polska, Warszawa 2001. Gramatyka współczesnego języka polskiego, red. R. Grzegorzycowa i in., t. Morfologia, Warszawa 1998. Z. Saloni, M. Świdziński: Składnia współczesnego języka polskiego, Warszawa 1998. J. Podracki: Składnia polska, Warszawa 1997. A. Nagórko: Zarys gramatyki polskiej, Warszawa 1998. H. Wróbel: Gramatyka języka polskiego, Kraków 2001. E. Łuczyński: Rozgryzając tajniki mowy, Gdańsk 2011.

Metody kształcenia	Wykład problemowy. Ćwiczenia przedmiotowe.	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu

Sprawdzian wiedzy z gramatyki opisowej języka polskiego na podstawie egzaminu.	01, 02, 03, 04, 05, 06
Bieżące sprawdzanie przygotowania się do zajęć ćwiczeniowych.	01, 02, 03, 04, 05, 06, 07
Kolokwium zaliczeniowe z fleksji i składni języka polskiego.	01, 02, 03, 04, 05, 06
Forma i warunki zaliczenia	E: 70% test egzaminacyjny. 30% zaliczenie ćwiczeń na podstawie kolokwium

NAKLAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	15
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	5
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	20
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	25
Udział w konsultacjach	5
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100
Liczba punktów ECTS za przedmiot	4
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+20=50) 2 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(15+30+5=50) 2 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Struktura tekstu				Kod modułu:		
	Nazwa przedmiotu: Struktura tekstu				Kod przedmiotu:		
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Institut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska – nauczycielska/z logopedią / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: II / 4		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć		30				

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Edward Łuczyński
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Edward Łuczyński, dr Aneta Lica
Cel przedmiotu / modułu	Celem przedmiotu jest zdobycie podstawowej wiedzy na temat tekstu, jego budowy i różnych rodzajów tekstu.
Wymagania wstępne	Bez wymagań wstępnych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Rozpoznaje, przywołuje i stosuje w sposób uporządkowany podstawową wiedzę z struktury tekstu.	K_W02
02	Rozpoznaje i opisuje podstawowe zagadnienia z zakresu tekstu, jego typów i elementów budowy.	K_W04
03	Wyszukuje, analizuje i ocenia, a także selekcjonuje informacje na temat właściwości tekstu, wypowiedzi i dyskursu.	K_U01
04	Konstruuje i prezentuje wystąpienia w języku polskim na temat struktury tekstu.	K_U18

TREŚCI PROGRAMOWE	
Wykład	
Ćwiczenia	Akty mowy i ich rodzaje. Warunki tekstowości ciągu językowego. Budowa tekstu. Struktura akapitu. Struktura tematyczno-rematyczna tekstu. Właściwości składniowe tekstu: różne typy wypowiedzeń i składników syntaktycznych. Gatunki mowy. Pojęcie dyskursu i hipertekstu.
Laboratorium	
Projekt	

Literatura podstawowa	J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska: Tekstologia, Warszawa 2009. A. Wilkoń: Spójność i struktura tekstu, Kraków 2002. R. Grzegorzczkowska: Wykłady z polskiej składni, Warszawa 1996.
Literatura uzupełniająca	T. Dobrzyńska: Tekst, w: Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001. A. Duszak: Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa, Warszawa 1998. Akty i gatunki mowy, red. J. Bartmiński i in., Lublin 2004. D. Zdunkiewicz-Jedynak: Wykłady ze stylistyki, Warszawa 2008.

Metody kształcenia	Ćwiczenia problemowe.
Metody weryfikacji efektów kształcenia	
	Nr efektu kształcenia

		przedmiotu
Sprawdzanie na bieżąco wiedzy i umiejętności według wskazanych zagadnień.		01, 02, 03, 04
Indywidualne przygotowanie wprowadzenia do zagadnienia przewidzianego na zajęciach.		04
Kolokwium pisemne z zakresu problematyki przedmiotu.		01, 02, 03
Forma i warunki zaliczenia	ZO 60% kolokwium pisemne. 20% wykonanie indywidualnej pracy 20% czynny udział w ćwiczeniach	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	10
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	5
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	4
Udział w konsultacjach	1
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	50
Liczba punktów ECTS za przedmiot	2
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+10+5+4=49) 2 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+1=31) 1,2 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Stylistyka współczesna				Kod modułu:		
	Nazwa przedmiotu: Stylistyka współczesna				Kod przedmiotu:		
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska - nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko- publicystyczna		
	Rok / semestr: II / 4		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć		30				

Koordynator przedmiotu / modułu	dr Mariusz Kraska
Prowadzący zajęcia	dr Mariusz Kraska
Cel przedmiotu / modułu	Celem zajęć jest przygotowanie studenta do samodzielnej pracy z różnymi gatunkami wypowiedzi z wykorzystaniem instrumentów tradycji retorycznej; prezentacja etapów pracy nad różnymi gatunkami wypowiedzi; uświadomienie mechanizmów konstrukcyjnych różnych typów tekstów.
Wymagania wstępne	Znajomość pojęć z zakresu poetyki niezbędnych do analizy i interpretacji tekstów; znajomość reguł gramatycznych, stylistycznych, składniowych, interpunkcyjnych w stopniu umożliwiającym swobodną pracę z różnymi typami wypowiedzi.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student rozróżnia i stosuje terminologię związaną z komponowaniem i analizą różnych typów wypowiedzi, z uwzględnieniem ich specyfiki.	K_W12
02	Dostrzega i wskazuje kontekst tradycji retorycznej oraz posługuje się podstawowymi pojęciami retorycznymi w zakresie niezbędnych dla zrozumienia reguł stylistyki.	K_W17 K_W12
03	Student odtwarza i posługuje się wiedzą z zakresu mechanizmów budowy różnych typów tekstów oraz rodzajów i technik argumentacji.	K_W20 K_U09
04	Student samodzielnie rozpoznaje, analizuje i interpretuje różne typy tekstów (pisemne i ustne); potrafi opisać ich strukturę, określić cechy formalne, kompozycję, etc.	K_U08 K_U09

05	Redaguje różnego typu teksty w sposób poprawny, komunikatywny, z uwzględnieniem określonego stylu funkcjonalnego oraz zachowaniem reguł frazeologicznych, interpunkcyjnych, składniowych, etc.	K_U18
06	Przygotowuje różnego typu teksty w sposób poprawny, komunikatywny oraz prezentuje je w sposób ekspresywny, celowy, funkcjonalny i metodycznie sprawny.	K_U19
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykład		
Ćwiczenia		
<p>Krótką historią retoryki; definicja retoryki; zapoznanie studentów z bogactwem tradycji retorycznej ze szczególnym podkreśleniem obecności jej dorobku w dzisiejszej kulturze reklamy i mediów. Retoryka a stylistyka. Podstawowe pojęcia stylistyki. Pojęcie stylu; Zróżnicowanie stylowo-funkcjonalne współczesnej polszczyzny. Ukształtowanie stylistyczne wypowiedzi (tropy i figury): metaforyka, ironia, funkcja figur składniowych, etc.</p> <p>Praktyczne ćwiczenia związane z analizą różnych gatunków wypowiedzi.</p> <p>Cechy dobrego tekstu: spójność, przejrzystość, obrazowość, konkretność; rola komunikacyjnego kontekstu wypowiedzi (gatunek wypowiedzi, sytuacja wypowiedzi).</p> <p>Kompozycja wypowiedzi ustnych i pisemnych: rola i rodzaje wprowadzeń; przedstawienie głównego problemu i przedmiotu wypowiedzi; argumentacja (potwierdzająca i obalająca jako kluczowy element wypowiedzi); formy zakończeń wypowiedzi;</p> <p>Krytyczna analiza tekstów i elementy twórczego pisania.</p>		
Laboratorium		
Projekt		
Literatura podstawowa	<p>E. Bańkowska, E., Mikołajczuk, <i>Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów</i>, Warszawa 2003.</p> <p>J. Maćkiewicz, <i>Jak pisać teksty naukowe?</i>, Gdańsk 1995.</p> <p><i>Nauka o języku dla polonistów</i>, red. S. Dubisz, wyd. IV, Warszawa 2002.</p> <p><i>Nowy słownik poprawnej polszczyzny</i>, red. A. Markowski, Warszawa 1999.</p> <p>W. Pisarek, <i>Nowa retoryka dziennikarska</i>, Kraków 2002.</p> <p>Systematyzacja pojęć w stylistyce, red. S. Gajda, opole 1992.</p> <p>E. Wierzbicka, A. Wolański, D. Zdunkiewicz-Jedynak, <i>Podstawy stylistyki i retoryki</i>, Warszawa 2008.</p> <p>M. Rusinek, A. Załazińska, <i>Retoryka podręczna, czyli jak wnikliwie słuchać i przekonująco mówić</i>, Kraków 2005.</p> <p>B. Wieczorkiewicz, <i>Sztuka mówienia</i>, Warszawa 1974.</p> <p><i>Współczesny język polski</i>, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.</p> <p>A. Zdaniukiewicz, <i>Z zagadnień kultury języka</i>, , Warszawa 1973.</p>	
Literatura uzupełniająca	<p>J. Bralczyk, <i>O języku propagandy i polityki</i>, Warszawa 2007.</p> <p>J. Detz, <i>Sztuka przemawiania</i>, Gdańsk 2004.</p> <p>M. Korolko, <i>Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny</i>, Warszawa 1998.</p> <p>Ch. Perelman, <i>Imperium retoryki. Retoryka i argumentacja</i>, Warszawa 2002.</p> <p>A. Schopenhauer, <i>Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów</i>, Warszawa 2010 lub wyd. wcześniejsze.</p> <p>A. Wierzbicka, P. Wierzbicki, <i>Praktyczna stylistyka</i>, Warszawa 1968.</p> <p>J. Ziomek, <i>Retoryka opisowa</i>, Wrocław 1990.</p>	
Metody kształcenia	<p>ćwiczenia audytoryjne: analiza tekstów z dyskusją/ analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) / prezentacja tekstów</p>	

Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Pisemna forma zaliczenia.		01 02 03 04
Ustna wypowiedź podczas zajęć.		01 03
Przygotowanie tekstu.		04 05 06
Forma i warunki zaliczenia	ZO Elementy oceny zaliczeniowej: pisemna forma zaliczenia – 50% aktywna postawa na zajęciach – 15% przygotowanie tekstu – 35%	
NAKŁAD PRACY STUDENTA		
	Liczba godzin	
Udział w wykładach		
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów		
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	10	
Przygotowanie projektu / eseju / itp. *	5	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	5	
Udział w konsultacjach		
Inne		
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	50	
Liczba punktów ECTS za przedmiot	2	
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+10+5+5=50) 2 ECTS	
Liczba p. ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30) 1,1 ECTS	

Wypełnia Zespól Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Gramatyka historyczna języka polskiego					Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Gramatyka historyczna języka polskiego					Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne			Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska – nauczycielska / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: II / 4			Status przedmiotu / modułu: Obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	15	30				

Koordynator przedmiotu / modułu	dr hab. Zenon Lica
Prowadzący zajęcia	dr hab. Zenon Lica, dr Aneta Lica
Cel przedmiotu / modułu	Celem nauczania przedmiotu jest zapoznanie studentów z powstaniem polskiego języka etnicznego oraz jego rozwojem w ujęciu diachronicznym, zwłaszcza z opisem najważniejszych zmian na płaszczyźnie systemu językowego, co umożliwi pełniejsze zrozumienie współczesnego systemu językowego polszczyzny, a także przyczyni się do lepszej percepcji dzieł literackich minionych epok.
Wymagania wstępne	Znajomość zjawisk występujących we współczesnej fonetyce i fonologii oraz fleksji. Podstawowa terminologia językoznawcza.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student odtwarza w sposób uporządkowany podstawową wiedzę z zakresu gramatyki historycznej oraz stosuje ją, dokonując analizy językoznawczej tekstu.	K_W05
02	Student przywołuje i stosuje wiedzę o pochodzeniu i historii języka polskiego z uwzględnieniem głównych tendencji rozwojowych.	K_W14
03	Student wyszukuje, analizuje i ocenia informacje z zakresu historii języka polskiego i gramatyki historycznej, wykorzystując dostępne leksykony, encyklopedie językoznawcze oraz inne źródła wiedzy.	K_U01

04	Kierując się wskazówkami nauczyciela akademickiego potrafi dokonać analizy językoznawczej tekstu, samodzielnie zdobywając niezbędną do jej przeprowadzenia wiedzę	K_U03
----	---	-------

TREŚCI PROGRAMOWE	
Wykład	
<ul style="list-style-type: none"> • Dzieje ortografii polskiej. • Zabytki języka polskiego. • Główne przemiany systemu fonologicznego (metatezy, przegłos lechicki i polski, rozwój jerów, rozwój sonantów, samogłoski nosowe, iloczas). • Ogólne kierunki i etapy ewolucji fleksji polskiej (imiennej: ewolucja deklinacji rzeczowników, zaimków, przymiotników i liczebników, werbalnej: proste i złożone formy koniugacyjne). 	
Ćwiczenia	
<p>Praca z tekstem doby staro- i średniopolskiej oraz współczesnym pod kątem następujących zagadnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polski typ metatezy. Rozwój sonantów na gruncie polskim. • Dyspalatalizacja <i>e, ě</i> (uwarunkowania, skutki, odstępstwa) a apofonia. • Iloczas w staropolszczyźnie i rozwój akcentu. • Powstanie i rozwój samogłosek pochyłonych. • Rozwój samogłosek nosowych • Ślady palatalizacji prasłowiańskich oraz tzw. czwarta polska palatalizacja. • Prasłowiańskie deklinacje rzeczowników i ich stosunek do deklinacji polskich. • Odmiana rzeczowników męskich, żeńskich i nijakich. • Odmiana zaimków. • Proste i złożone formy przymiotnika. • Deklinacja liczebnikowa. • Proste formy koniugacyjne (czas teraźniejszy, tryb rozkazujący, bezokolicznik, imiesłowy, imperfectum i aoryst) • Złożone formy koniugacyjne w języku polskim (czas przeszły, zaprzeszyły, czas przyszły ndk., tryb warunkowy). 	
Laboratorium	
Projekt	

Literatura podstawowa	<p>1. Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S.: <i>Gramatyka historyczna języka polskiego. Podręcznik dla studentów polonistyki</i>. Warszawa 1998.</p> <p>2. Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., <i>Gramatyka historyczna języka polskiego w testach, ćwiczeniach i tematach egzaminacyjnych</i>, Gdańsk 1999.</p> <p>3. Rospond S.: <i>Gramatyka historyczna języka polskiego</i>. Warszawa 1973 i n.</p> <p>4. Janusz Strutyński J., <i>Elementy gramatyki historycznej języka polskiego</i>, Kraków 1991 i wyd. nast.</p>
Literatura uzupełniająca	<p><i>Encyklopedia języka polskiego</i>, red. S. Urbańczyk, Warszawa 1991.</p> <p>Klemensiewicz Z.: <i>Historia języka polskiego</i>. Cz. 1-3. Warszawa 1961-1972.</p> <p>Klemensiewicz Z., Lehr-Splawiński T., Urbańczyk S.: <i>Gramatyka historyczna języka polskiego</i>. Warszawa 1981.</p> <p>Siatkowska E., <i>Rodzina języków zachodniosłowiańskich</i>, Warszawa 1992.</p> <p>Stieber Z.: <i>Rozwój fonologiczny języka polskiego</i>. Wyd.3. Warszawa 1962.</p>

	<p><i>Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje</i>, red. W. Decyk-Zięba i S. Dubisz, Warszawa 2003.</p> <p>Walczak B.: <i>Zarys dziejów języka polskiego</i>. Poznań 1995.</p> <p>Wydra W., Rzepka W. R.: <i>Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543</i>. Wrocław 1984.</p>
--	---

Metody kształcenia	Podające (wykład), praktyczne (ćwiczenia przedmiotowe) i problemowe (dyskusja).	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Kolokwia i kartkówki z omówionych partii materiału		01
Dyskusja		02
Egzamin		01, 03, 04
Forma i warunki zaliczenia	<p>Egzamin ustny lub pisemny. Zakres: patrz rubryka sylabusu pt. Treści programowe.</p> <p>Student otrzymuje zaliczenie na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynnego udziału w ćwiczeniach, systematycznego przygotowywania w formie ustnej i pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego (20%); • pisemnego kolokwium sprawdzającego umiejętność analizowania tekstu pod kątem zawartych w nim zjawisk językowych (30%). • egzaminu ustnego lub pisemnego (50 %). 	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	15
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	10
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	25
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	15
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	5
Udział w konsultacjach	5
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100
Liczba punktów ECTS za przedmiot	4
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+25=55) 2,2 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(15+30+5=50) 2 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Najdawniejszy język Słowian					Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Najdawniejszy język Słowian					Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska – nauczycielska / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: II / 3		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	Wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć	15	15				

Koordynator przedmiotu / modułu	dr hab. Zenon Lica
Prowadzący zajęcia	dr hab. Zenon Lica
Cel przedmiotu / modułu I	Zapoznanie studentów z wiedzą w zakresie gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego na tle porównawczym, zwłaszcza z opisem najważniejszych zmian na płaszczyźnie systemu językowego, co umożliwi pełniejsze zrozumienie rozwoju języka polskiego w ujęciu diachronicznym.
Wymagania wstępne	Znajomość zjawisk występujących we współczesnej fonetyce i fonologii oraz fleksji. Podstawowa terminologia językoznawcza.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student przywołuje i stosuje wiedzę o pochodzeniu, historii i rozwoju języka polskiego od czasów prasłowiańskich i porównuje ze stanem języka staro-cerkiewno-słowiańskiego.	K_W05
02	Student wyszukuje, analizuje i użytkuje informacje z wykorzystaniem różnych źródeł.	K_U01

TREŚCI PROGRAMOWE
Wykład
Z dziejów języka scs., misja Konstantyna-Cyryla i Metodego. Alfabet staro-cerkiewno-słowiański. Główne przemiany systemu fonologicznego (metatezy, rozwój jerów, rozwój sonantów, typy palatalizacji prasłowiańskich i w scs). Ogólne kierunki i etapy ewolucji fleksji polskiej (imiennej: ewolucja deklinacji)

rzeczowników, zaimków, przymiotników i liczebników, werbalnej: proste i złożone formy koniugacyjne).

Ćwiczenia

- Charakterystyka systemu fonologicznego j. scs. Metatezy grup orT, olT, TorT, TolT, TerT, TelT.
- Rozwój jerów. Rozwój tzw. sonantów zgłoskotwórczych *r, ṛ, l, ḷ*.
- Typy palatalizacji prasłowiańskich i w j. scs.
- Typy deklinacji i koniugacji.
- Odmiana zaimków, przymiotników i liczebników.
- Proste formy koniugacyjne (czas teraźniejszy, tryb rozkazujący, bezokolicznik, imiesłowy, imperfectum i aoryst)
- Złożone formy koniugacyjne w języku scs (czas przeszły, zaprzeszły, czas przyszły, tryb warunkowy).

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	Cz. Bartula, Podstawowe wiadomości z gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej. Warszawa 1997. T. Friedelówna, Cz. Łapicz, Język staro-cerkiewno-słowiański. Toruń 1997. J. Strutyński, Podstawowe wiadomości z gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego. Kraków 1999.
Literatura uzupełniająca	T. Brajerski, Język staro-cerkiewno-słowiański. Lublin 1976. Z. Stieber, Zarys gramatyki porównawczej języków słowiańskich. Warszawa 1979.

Metody kształcenia	Podające (wykład), praktyczne (ćwiczenia przedmiotowe) i problemowe (dyskusja).	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Kartkówki z omówionych partii materiału.		01
Indywidualne rozwiązywanie zadań w ramach ćwiczeń na zajęciach; dyskusja.		02
Forma i warunki zaliczenia	Zaliczenie z oceną. Student otrzymuje zaliczenie na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • czynnego udziału w ćwiczeniach, systematycznego przygotowywania zagadnień wskazanych przez prowadzącego (20%); • zadania domowe zadane na wykładzie (20%) • pisemnego kolokwium (60%). 	

NAKŁAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	15
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	5
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	15
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	10
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	4

Udział w konsultacjach	1
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	50
Liczba punktów ECTS za przedmiot	2
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(5+15+10+4=34) 1,2 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(15+15+1=31) 1,4 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Kultura języka i wypowiedzi			Kod modułu:			
	Nazwa przedmiotu: Kultura języka i wypowiedzi			Kod przedmiotu:			
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: Stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska – nauczycielska / z logopedią/filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna		
	Rok / semestr: III / 5		Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć		30				

Koordynator przedmiotu / modułu	dr Aneta Lica
Prowadzący zajęcia	dr Aneta Lica, dr hab. Zenon Lica
Cel przedmiotu / modułu I	Poznanie współczesnej normy językowej, jej zróżnicowania, umiejętność oceniania innowacji językowych.
Wymagania wstępne	Znajomość podstawowej terminologii językoznawczej i procesów zachodzących we współczesnym języku.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku

01	Student rozumie, co oznacza funkcjonowanie określonej formy językowej w uzusie, normie i systemie. Rozróżnia rodzaje normy językowej, umie wskazać mechanizmy prowadzące do powstania innowacji językowych i potrafi krytycznie je ocenić. Zna zasady poprawnego używania różnych form deklinacyjnych (w zakresie rzeczowników pospolitych, nazw osobowych, przymiotników, zaimków i liczebników) oraz koniugacyjnych. Stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne. Wyjaśnia, na czym polega zagrożenie polszczyzny płynące z nadużywania wyrazów obcych i szablonów językowych.	K_W17
02	Analizuje różne formy wypowiedzi pisemnej (np. prace uczniowskie i studenckie różnego typu, teksty prasowe, reklamowe) oraz ustnej (wypowiedzi spikerów, redaktorów, polityków) pod względem poprawności językowej.	K_U09
03	Potrafi weryfikować swoje sądy na temat poprawności językowej, wykazuje się ostrożnością w formułowaniu radykalnych wniosków na tematy poprawnościowe wynikających jedynie z doświadczenia językowego, szuka uzasadnienia dla swojej opinii.	K_K04

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Ćwiczenia

- Kultura języka – rozumienie terminu. Pojęcia: uzus, norma, system.
- Norma językowa: poziomy i typy, warianty w normie.
- Innowacja językowa a błąd językowy. Typy innowacji.
- Kryteria oceny innowacji. Postawy Polaków wobec języka.
- Deklinacja rzeczownikowa: odmiana nazw osobowych, fleksja rzeczowników pospolitych.
- Deklinacja przymiotnikowa i zaimkowa.
- Deklinacja liczebnikowa (liczebniki główne i zbiorowe). Składnia liczebników.
- Trudniejsze formy koniugacyjne.
- Zasady poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej.
- Moda w języku, szablon językowy.
- Zapożyczenia w polszczyźnie.

Laboratorium

Projekt

Literatura podstawowa	Jadacka H., <i>Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia</i> , Warszawa 2005. Karpowicz T., <i>Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja</i> , Warszawa 2009. Markowski A., <i>Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne</i> , Warszawa 2005. <i>Nowe formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce</i> , red. K. Kłosińska, Warszawa 2014.
-----------------------	--

	<i>Nowy słownik ortograficzny PWN</i> , pod red. E. Polańskiego, Warszawa 1999. <i>Nowy słownik poprawnej polszczyzny PWN</i> , pod red. A. Markowskiego, Warszawa 1999.
Literatura uzupełniająca	Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H., <i>Kultura języka polskiego</i> , t. I-II, Warszawa 1982. <i>Encyklopedia szkolna. Nauka o języku</i> , red. A. Markowski, Warszawa 2006. Markowski A., <i>Polszczyzna znana i nieznaną</i> , Gdańsk 1999. <i>Współczesny język polski</i> , red. J. Bartmiński, Lublin 2001.

Metody kształcenia	Podające (pogadanka, praca z książką), praktyczne (ćwiczenia przedmiotowe, warsztatowe) i problemowe (dyskusja).	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Testy z kolejnych partii materiału.		01
Aktywny udział w ćwiczeniach warsztatowych dotyczących krytycznej analizy tekstów studenckich przeznaczonych do druku.		02
Dyskusja.		03
Forma i warunki zaliczenia	ZO: 50 % - testy sprawdzające wiedzę 25 % - udział w ćwiczeniach warsztatowych 25 % - udział w dyskusji na podstawie lektury zadanych tekstów.	

NAKLAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	-
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	-
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	5
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	10
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	4
Udział w konsultacjach	1
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	50
Liczba punktów ECTS za przedmiot	2
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	(30+5+10=45) 1,8 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciami wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+1=31) 1,2 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa					Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa					Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny			Specjalność: filologia polska – nauczycielska/z logopedią / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: II / 4		Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy			Język przedmiotu / modułu: polski	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć					15	

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Edward Łuczyński
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Edward Łuczyński, prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz, prof. dr hab. Jerzy Szyłak, dr hab. Zenon Lica, dr hab. Feliks Tomaszewski, dr Katarzyna Jarosińska-Buriak, dr Aneta Lica, dr Mariusz Kraska
Cel przedmiotu / modułu	Zapoznanie studentów z metodologią pracy dyplomowej. Ustalenie problematyki przyszłej pracy.
Wymagania wstępne	Bez wymagań wstępnych

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Student poznaje się podstawową terminologię językoznawczą, literaturoznawczą lub teoretycznoliteracką z zakresu metodologii pracy dyplomowej.	K_W12
02	Formułuje i analizuje problemy badawcze z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, teorii literatury, kulturoznawstwa, które mogą być przedmiotem przyszłej pracy dyplomowej.	K_U07
03	Samodzielnie zdobywa i selekcjonuje wiedzę pod kątem przyszłego problemu badawczego, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego.	K_U03
04	Podjmuje podstawowe działania badawcze.	K_U17

05	Korzysta z różnych źródeł informacji, formułuje wnioski badawcze z wykorzystaniem poglądów innych autorów w celu stworzenia podstaw merytorycznych przyszłej pracy dyplomowej.	K_U07 K_U12
06	Opisuje i ocenia zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności pod kątem przyszłej pracy dyplomowej.	K_K01
07	Potrafi krytycznie weryfikować własne stanowiska i sądy w celu uzgodnienia zakresu zagadnień i ich opracowania w ramach pracy dyplomowej.	K_K04
08	Przygotowuje się do organizacji warsztatu naukowo-badawczego dla swojej przyszłej pracy dyplomowej.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład
Ćwiczenia
Laboratorium
Projekt
Seminarium dyplomowe: Podstawy pracy naukowo-badawczej. Technika pisania pracy dyplomowej.

Literatura podstawowa	J. Maćkiewicz: Jak pisać teksty naukowe?, Gdańsk 1995. A. Kaszyńska: Jak napisać, przepisać i z sukcesem obronić pracę dyplomową lub magisterską, Warszawa 2008. A. Pułło: Prace magisterskie i licencjackie. Wskazówki dla studentów, Warszawa 2001.
Literatura uzupełniająca	E. Wolańska i in.: Jak pisać i redagować, Warszawa 2009. J. Pieter: Zarys metodologii pracy naukowej, Warszawa 1975.

Metody kształcenia	Wykład konwersatoryjny, dyskusja, praca z literaturą.	
	Metody weryfikacji efektów kształcenia	Nr efektu kształcenia przedmiotu
	Przygotowanie konspektu pracy dyplomowej.	01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08
	Opracowanie bibliografii.	03, 08
	Przygotowanie rozdziału wstępnego pracy dyplomowej.	01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08
Forma i warunki zaliczenia	Warunkiem zaliczenia jest przedstawienie pisemne przedstawienie podstaw do przyszłej pracy dyplomowej (konspekt, bibliografia) – 80%. Ustne zreferowanie problematyki przyszłej pracy dyplomowej – 20%	

NAKLAD PRACY STUDENTA

	Liczba godzin
Udział w wykładach	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i	15

laboratoryjnych*	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	10
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	
Udział w konsultacjach	
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	25
Liczba punktów ECTS za przedmiot	1
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	1 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	0,6 ECTS

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa		Kod modułu:				
	Nazwa przedmiotu: Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa		Kod przedmiotu:				
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy						
	Nazwa kierunku: filologia polska						
	Forma studiów: stacjonarne		Profil kształcenia: praktyczny		Specjalność: filologia polska – nauczycielska/z logopedią / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna		
	Rok / semestr: III / 5		Status przedmiotu /modułu: obowiązkowy		Język przedmiotu / modułu: polski		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć					30	

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Edward Łuczyński
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Edward Łuczyński, prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz, prof. dr hab. Jerzy Szyłak, dr hab. Zenon Lica, dr hab. Feliks Tomaszewski, dr Katarzyna Jarosińska-Buriak, dr Aneta Lica, dr Mariusz Kraska
Cel przedmiotu / modułu	Przygotowanie roboczej wersji pracy dyplomowej.
Wymagania wstępne	Ustalony wybór pracy dyplomowej i znajomość podstaw metodologicznych pisanie tego typu prac.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Stosuje podstawową terminologię językoznawczą, literaturoznawczą, teoretycznoliteracką lub kulturoznawczą w sposób uporządkowany w swojej pracy dyplomowej.	K_W12
02	W stopniu podstawowym formułuje i analizuje problemy badawcze, stosuje odpowiednie metody, narzędzia badawcze oraz paradygmaty badań; opracowuje i prezentuje wyniki, pozwalające na rozwiązywanie problemów w swojej pracy dyplomowej.	K_U07
03	Samodzielnie zdobywa i selekcjonuje wiedzę oraz przeprowadza i weryfikuje analizy problemu badawczego, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego przy tworzeniu pracy dyplomowej.	K_U03
04	Podejmuje podstawowe działania badawcze.	K_U17
05	Korzysta z różnych źródeł informacji, merytorycznie wyjaśnia swoje tezy interpretacyjne oraz w sposób świadomy i krytyczny formułuje wnioski badawcze z wykorzystaniem poglądów innych autorów.	K_U07 K_U12
06	Ocenia stan i zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności podczas pisania pracy dyplomowej i w dyskusji o niej.	K_K01
07	Potrafi krytycznie weryfikować i przeformułowywać swoje stanowiska i sądy w pracy dyplomowej i w dyskusji o problemach zawartych w pracy dyplomowej.	K_K04
08	Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze oraz -efektywnie organizuje swoją pracę nad rozprawą dyplomową i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE	
Wykład	
Ćwiczenia	
Laboratorium	
Projekt	Seminarium: Przygotowanie pracy licencjackiej w wersji roboczej.

Literatura podstawowa	J. Maćkiewicz: Jak pisać teksty naukowe?, Gdańsk 1995. A. Kaszyńska: Jak napisać, przepisać i z sukcesem obronić pracę dyplomową lub magisterską, Warszawa 2008. A. Pułło: Prace magisterskie i licencjackie. Wskazówki dla studentów, Warszawa 2001. E. Wolańska i in.: Jak pisać i redagować, Warszawa 2009. Oraz szczegółowe pozycje bibliograficzne zgodne z tematem pracy dyplomowej.
Literatura	J. Pieter: Zarys metodologii pracy naukowej, Warszawa 1975.

uzupełniająca	Oraz aktualne periodyki językoznawcze i prace naukowe związane z tematyką pracy dyplomowej.
---------------	---

Metody kształcenia	Dyskusja, praca z tekstem, praca z literaturą.	
Metody weryfikacji efektów kształcenia		Nr efektu kształcenia przedmiotu
Przygotowanie roboczej wersji pracy dyplomowej.		01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08
Forma i warunki zaliczenia	Przygotowanie roboczej wersji pracy dyplomowej – 80 % Ustna prezentacja tez pracy – 20 %	

NAKLAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	30
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	50
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	65
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	
Udział w konsultacjach	5
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	150
Liczba punktów ECTS za przedmiot	
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	6 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(30+5=35) 1,4 ECTS

Wypełnia Zespól Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa		Kod modułu:	
	Nazwa przedmiotu: Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa		Kod przedmiotu:	
	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot / moduł: Instytut Pedagogiczno-Językowy			
	Nazwa kierunku: filologia polska			
	Forma studiów: stacjonarne	Profil kształcenia: praktyczny	Specjalność: filologia polska – nauczycielska/z logopedią / filologiczna obsługa biznesu / dziennikarsko-publicystyczna	
	Rok / semestr: III / 6	Status przedmiotu / modułu: obowiązkowy	Język przedmiotu / modułu: polski	

Forma zajęć	wykład	Ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
Wymiar zajęć					15	

Koordynator przedmiotu / modułu	prof. dr hab. Edward Łuczyński
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Edward Łuczyński, prof. dr hab. Krystyna Maksimowicz, prof. dr hab. Jerzy Szyłak, dr hab. Zenon Lica, dr hab. Feliks Tomaszewski, dr Katarzyna Jarosińska-Buriak, dr Aneta Lica, dr Mariusz Kraska
Cel przedmiotu / modułu	Przygotowanie ostatecznej wersji pracy dyplomowej i przygotowanie się do egzaminu dyplomowego.
Wymagania wstępne	Posiadanie roboczej wersji pracy dyplomowej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA		
Nr	Opis efektu kształcenia	Odniesienie do efektów dla kierunku
01	Stosuje podstawową terminologię językoznawczą, literaturoznawczą, teoretycznoliteracką lub kulturoznawczą w sposób uporządkowany w swojej pracy dyplomowej i prezentacji tej swojej pracy.	K_W12
02	Formułuje i analizuje problemy badawcze, stosuje odpowiednie metody, narzędzia badawcze oraz paradygmaty badań w ramach przygotowanej pracy dyplomowej; prezentuje wyniki, które pozwalają rozwiązywać określone problemy w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, teorii literatury lub kulturoznawstwa.	K_U07
03	Samodzielnie zdobywa i selekcjonuje wiedzę z zakresu językoznawstwa literaturoznawstwa, teorii literatury oraz przeprowadza i weryfikuje analizy problemu badawczego podjętego w pracy dyplomowej, wykorzystując wskazówki opiekuna naukowego.	K_U03
04	Podejmuje podstawowe działania badawcze.	K_U17
05	Korzysta z różnych źródeł informacji, merytorycznie wyjaśnia swoje tezy interpretacyjne oraz w sposób świadomy i krytyczny formułuje wnioski badawcze z wykorzystaniem poglądów innych autorów.	K_U07 K_U12
06	Opisuje, ustala stan i różnicuje zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności w pracy dyplomowej i w dyskusji nad problematyką tej pracy.	K_K01
07	Potrafi krytycznie weryfikować i przeformułowywać swoje stanowiska i sądy.	K_K04
08	Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze oraz efektywnie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia uzyskane rezultaty.	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE	
Wykład	
Ćwiczenia	

Laboratorium
Projekt
Seminarium: Przygotowanie gotowej wersji pracy dyplomowej i przygotowanie się do egzaminu dyplomowego.

Literatura podstawowa	J. Maćkiewicz: Jak pisać teksty naukowe?, Gdańsk 1995. A. Kaszyńska: Jak napisać, przepisać i z sukcesem obronić pracę dyplomową lub magisterską, Warszawa 2008. A. Pułło: Prace magisterskie i licencjackie. Wskazówki dla studentów, Warszawa 2001. E. Wolańska i in.: Jak pisać i redagować, Warszawa 2009. Oraz szczegółowe pozycje bibliograficzne zgodne z tematem pracy dyplomowej i zagadnieniami z zakresu wiedzy o języku.
Literatura uzupełniająca	J. Pieter: Zarys metodologii pracy naukowej, Warszawa 1975. Oraz aktualne periodyki językoznawcze i prace naukowe związane z tematyką pracy dyplomowej i z zakresu wiedzy o języku.

Metody kształcenia	Dyskusja, praca nad tekstem, praca z literaturą.	
	Metody weryfikacji efektów kształcenia	Nr efektu kształcenia przedmiotu
	Gotowa wersja pracy dyplomowej.	01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08
	Przygotowanie prezentacji pracy dyplomowej na egzamin dyplomowy.	01, 02, 04, 05, 06, 07
Forma i warunki zaliczenia	Przygotowanie ostatecznej wersji pracy dyplomowej.	

NAKLAD PRACY STUDENTA	
	Liczba godzin
Udział w wykładach	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych*	15
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń*	80
Przygotowanie projektu / eseju / itp.*	100
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	
Udział w konsultacjach	5
Inne	
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	200
Liczba punktów ECTS za przedmiot	8
Liczba p. ECTS związana z zajęciami praktycznymi*	8 ECTS
Liczba p. ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	(15+1=16) 0,6 ECTS

